

1010
C1

GESCHIEDENIS
EN GENEALOGIE

VAN HET GESLACHT

VAN SON

EERTIJD'S GEHEETEN VAN BROECHOVEN

DOOR

H. J. A. VAN SON

DEEL V

DE TAK TE GEERTRUIDENBERG
(17e EN 18e EEUW)

INLEIDING

MATHIJS SYMONS VAN SON, de tweede zoon van den Dongensche schepen SYMON WILBOERT SYMONS VAN SON, vestigde zich omstreeks 1623 te Geertruidenberg. Hij en zijn nakomelingen tot in het derde geslacht bleven daar ongeveer 1½ eeuw gevestigd. Zij oefenden er het brouwbedrijf uit en zaten in de regeering van die stad.

Te Dongen beleden de VAN SON's de R.K. godsdienst. Geertruidenberg, toenmaals tot Holland behorende, was in tegenstelling met het naburige Brabant overwegend Hervormd. Of MATHIJS SYMONS VAN SON zich wegens gewijzigde godsdienstige overtuiging te Geertruidenberg heeft gevestigd, dan wel in die stad onder den invloed der Hervorming is gekomen, is niet meer na te gaan. Bekend is slechts, dat hij te Geertruidenberg als diaken en later als ouderling de Hervormde Gemeente diende en dat met hem de Hervormde tak van de jongere linie VAN SON begint.

De 18e eeuwse familie-genealoog SIMON VAN SON, Heer van Raamsdonk, achterkleinzoon van voornoemden MATHIJS SYMONS VAN SON, die enkele genealogieën VAN SON samenstelde (¹), was met het voorgaande niet bekend. Hij noemt zijn geslacht „oorspronkelijk van Mechelen dog om de Religie gevlucht“. Zoowel de oorsprong als de vlucht om de religie zijn onjuist gebleken. Toch zijn zijne geslachtregisters VAN SON van veel belang, vooral voor het tijdperk der 17e en 18e eeuw te Geertruidenberg, omdat deze registers zeer veel data geven van geboorten, huwelijken en overlijden, die men nergens anders kan vinden. Ook bevatten zij gegevens over het aangetrouwde geslacht DE WAERSEGGERE.

MATHIJS SYMONS VAN SON en zijn nakomelingen voerden als wapen: Gegolfd gedwarsbalkt van blauw en zilver van vier stukken en een gegolfd groen schildhoofd, beladen met drie zilveren eendjes achter elkander, zwemmende op de bovenste blauwe dwarsbalk. Helmteeken: een zilveren vlucht. Dekkleeden: zilver en blauw.

Dit wapen, waarvan in Deel IV werd aangetoond, dat het is ontstaan uit het wapen van de Dongensche familie VAN DEN NYEUWENHUYSE, heeft in den loop der eeuwen telkens kleine wijzigingen ondergaan, ook in het helmteeken, zooals zal blijken uit de afbeeldingen in dit en in volgende deelen.

1928-1948.

(¹) Deze genealogieën zijn nader omschreven in Deel VI.

Stamreeks

van het in dit deel behandelde geslacht.

	Behandeld in Deel:
I. GERARDUS VAN BROECHOVEN, in 1340 en 1342 vermeld als eigenaar van cijnsplichtige goederen te Tilburg, overleden 1346	I
II. HENRICUS VAN BROECHOVEN, verkreeg in 1369 een hoeve te Tilburg in Oerle en in 1402 een hoeve geheeten „het goed te Aesvoort” te Hilvarenbeek, overleden tusschen 1405 en 1410, tr. vermoedelijk vóór 1369 KATHARINA, dochter van JOHANNES VAN ZONNE	I
Uit dit huwelijk:	
1. GERARDUS VAN BROECHOVEN, verkreeg in 1410 het goed te Aesvoort en in 1411 de hoeve in Oerle	I
2. JAN VAN ZON, volgt III.	
III. JAN VAN ZON, geboren ± 1370, bezat verschillende landerijen te Tilburg en een huis aan den Heuvel aldaar, overleden tusschen 1453 en 1456, tr. vóór 1399 ELISABETH, dochter van JACOBUS, zoon van WOUTER, geheeten GROOTWOUTER	II
IV. JACOB VAN ZON, geb. ± 1400, eigenaar van landerijen te Tilburg, overl. tusschen 1467 en 1473, tr. ENGELBERTE, dochter van AERT MEEUS JONGHELINX en ALEYT, met wie hij in 1445 wordt vermeld	II
V. JAN VAN SON, geb. ± 1430, bezat een stede en landerijen te Tilburg in de Hasselt, overl. 1504, tr. 1e MARIA, dochter van JAN CRILLAERT, overl. tusschen 1486 en 1489, tr. 2e ELISABETH	II
Uit het 1e huwelijk :	
1. JAN VAN SON, waaruit de <i>oudere linie</i>	II, III
2. SYMON VAN SON, waaruit de <i>jongere linie</i> , volgt VI.	
VI. SYMON VAN SON, geb. ± 1462, bezat drie huizen te Tilburg in Corvel en land te Tilburg, overl. tusschen 1543 en 1550, tr. JENNEKE, dochter van CLAEUS PETER GHYBEN, overl. tusschen 1521 en 1531	II
VII. WILBOERT VAN SON, geb. ± 1510, vestigde zich te Dongen, waar hij een stede aan de Leechstraete en landerijen bezat, overl. tusschen Juni 1577 en Maart 1578, tr. ADRIAENKEN, dochter van RIJCK ADRIAENSZ., met wie hij in 1549 en 1569 te Dongen wordt vermeld	IV
VIII: SYMON VAN SON, geb. te Dongen 1554, schepen van Dongen 1588-1596, heiligegeestmeester 1603 en 1604, eigenaar van landerijen te Dongen, 's-Gravemoer, Oosterhout en Diessen bij Hilvarenbeek, bewoonde in 1e huwelijk een stede aan de Leechstraete te Dongen en in 2e huwelijk een stede aan de Breedestraat aldaar, overl. 1604, tr. 1e CORNELIA, dochter van CORNELIS BREBERS, overl. ± 1588, tr. 2e GEERTRUYT VAN DEN NYEUWENHUYSE, dochter van MATHIJS ANTHONISZ en CATELIJNE PETER JANSEN dr., overl. 1604.	IV
Uit het 2e huwelijk :	
1. PEETER VAN SON, schepen van Dongen, uit wien de R.K. tak te Dongen	IV
2. MATHIJS VAN SON, die in het hierna volgende Genealogisch overzicht is vermeld onder I	V

GENEALOGISCH

- I. MATHIJS SYMONS VAN SON. ± 1600-1677 brouwer in de Posthoorn, schepen en burgemeester van Geertruidenberg, tr. 1626 CHRISTINA DE WAERSEGGERE.
- II. CORNELIA VAN SON. 1628-1691. tr. 1663 JAN VAN NES, wijnkoopster te Geertruidenberg.
- IIa. GEERTRUYD VAN SON. 1630-1716. tr. 1667 MATHIJS SCHUYFFHIL, brouwer in het Hart, schepen en burgemeester van Geertruidenberg.
- IIb. SIMON VAN SON. 1634-1668. brouwer in de drie Lelien te Geertruidenberg. tr. 1664 SARA VAN NES.
- IIc. COMMERA VAN SON. 1638-1717.
- IId. CATHARINA VAN SON. 1639-1684. tr. 1676 BARENT VAN NES, wijnkoopster, schepen van Geertruidenberg.
- IIe. JOHAN VAN SON. 1641-1679. brouwer in de Een Lelye te Geertruidenberg. tr. 1669 FRANCYNA GRUYTERS.
- IIIf. ADRIANA VAN SON. 1646-±1689. tr. 1680 Ds. DAVID LULIUS, predikant te Almkerk.
- IIg. AUGUSTINUS VAN SON. 1649-1718. brouwer in de Posthoorn, schepen en burgemeester van Geertruidenberg. tr. 1680 ANNA SCHUYFFHIL.

OVERZICHT

- III. MATHIJS VAN SON. 1665-1704. brouwer in de drie Lelien, schout van Raamsdonk, schepen en burgemeester van Geertruidenberg. tr. 1690 ELISABETH MARCHAND.
- IIIa. CORNELIA VAN SON. 1667-1707. tr. 1690 Ds. MARINUS VAN HOECKE, predikant te Oosterhout en Gorinchem.
- IIIb. MATHIJS JANS VAN SON. 1671-1705. brouwer in de Hant te Geertruidenberg.
- IIIc. ANNA CHRISTINA VAN SON. 1673-1721. tr. 1700 DOMINICUS HOOGEWERFF, brouwer in de Hant, schepen van Geertruidenberg.
- IIId. CHRISTINA CORNELIA VAN SON. 1681-1758.
- IIIe. JOHANNA GEERTRUYD VAN SON. 1684-1762. tr. 1731 Mr. FRANCOIS VALLAREA, schepen en burgemeester van Geertruidenberg.
- IIIf. COMMERA CATHARINA VAN SON. 1685-1746.
- Mr. MATHIJS VAN SON. 1687-1756. advocaat te Amsterdam, uit wien twee takken te Amsterdam; volgt in deel VIII.
- IIIg. CORNELIA VAN SON. 1689-1720.
- IIIh. MAGTELINA ADRIANA VAN SON. 1695-1775. laatste eigenaresse van de brouwerij de Posthoorn te Geertruidenberg.
- IIIi. ELISABETH ANNA VAN SON. 1699-1765.
- SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk. 1691-1751. schout van Raamsdonk. Uit hem in vrouwelijke lijn de familie DE JONGH VAN SON; volgt in deel VI.
- Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON. 1693-1768. advocaat te 's-Gravenhage. Uit hem een tak te 's-Gravenhage; volgt in deel VII.
- IV. CORNELIA MARIA VAN SON, vrouwe van de Creecke etc. 1696-1776. woonachtig te Breda.
- IVa. ANNA ELISABETH VAN SON. 1698-1770. Woonachtig te Breda.
- HUGO VAN SON. 1701-1759. procureur te 's-Gravenhage. Uit hem een tak te 's-Gravenhage; volgt in deel VII.
- IVb. SARA MARYNA VAN SON. 1703-1784. woonachtig te Breda.

DE BIERBROUWERIJEN VAN GEERTRUIDENBERG

In de „Geschiedenis van Geertruidenberg“ (1899) door C. J. Mollenberg wordt medegedeeld dat de visscherij en de brouwindustrie welvaart brachten aan de burgers van Geertruidenberg. De groote omzet van bieren was dus ook voor die stad een belangrijke bron van inkomsten door de heffing van accijns. Over de opbrengst hiervan vindt men gegevens in genoemd werk op blz. 82 en 83. Deze accijns, evenals andere belastingen, werd verpacht en de pachters moesten zorgen het hun toekomende van de brouwers te ontvangen. De tegenstrijdige belangen van de beide partijen gaven meermalen aanleiding tot procedures, waarvan enkele voorbeelden volgen.

20 Mei 1662. MATHIJS VAN SON ouddeken van 't brouwersgilde en ADRIAEN VAN GILS tegenwoordige deken, zich sterk makende voor de gezamenlijke brouwers van Geertruidenberg, geven volmacht aan CAREL DISPONTIEN, procureur voor de Edel Mog. Heeren Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en West Vriesland, om hun zaak in 't voormelde College te verdedigen tegen de Raden van S. H. de Prince van Oranje mitsgaders tegen den pachter van den impost van 't gemael. (1)

11 September 1681. Compareerden MARYA CORNELIS, JENNEKE CORNELIS en HELENA BRUYNE, welke alle woonende alhier en van competente ouderdom, de welke verclaerden ten versoecke van MATTHIJS SCHUYFFPHIL, GIJSBERT VAN GILS, AUGUSTIJN VAN SON en SARA VAN NES wed. van SYMON VAN SON salr., brouwers en brouster binnen dese stad, waeraghtigh te wesen, dat sij verscheijde malen sijn geweest aent comptoir van JAN VAN DE GRIENDT, gewesene paghter van de bieren over de saeysoene laetste july 1681 geexpireert en 't gelijk oock aennemer van de stadts gruijtte alhier, omme te halen damcedulle waer op van hier naer andere steden ofte plaetsen bieren souden werden vervoert, en dat sij telckens boven en behalven 't recht vant segel, gedruckte papieren en afschrijffgelt hebben betaelt enen stuyver per tonne ter saecke van de gruijtte mitsgaders nogh een oyrst stuyver voor 't recht van de gedruckte papieren en dat sij aen de collecteur oft collectrice hebben gevraeght (de wijle sij de gruijtte en 't recht van de gedruckte papieren daer toe staende meer betaelen) waeromme sij collecteur oft collectrice geen bilyetten van de gruijtte gaven, dat hij of sij daer op hebben geantwoort sulx behoeft niet en wij begerender en geen te geven; voor reden van welwetentheyf gaven de vrs. deponenten gelijk als in den text gestipuleert staet vervolgens alles wel te weten. (2)

12 September 1681. Compareerden JAN CORSTYAENSSEN, JACOB VAN BRUIJNIS, GOVERT LEENDERS, PAULUS STEVENS VAN DER STEEN, MIGHIEL DIEPENDAAL, JAN VAN DER HOOYDONCQ, LEENDERT VERHOEFF, JAN VOS, HENDRIK BROUWER en DIRCK KOPPELAER, alle gesworen bierdragers binnen dese stad en verclaerden ten versoecke van MATTHIJS SCHUYFFPHIL, GIJSBERT VAN GILS, AUGUSTIJN VAN SON en SARA VAN NES wed. van SYMON VAN SON salr., alle brouwers en brouster binnen dese voorsz. stad, waer en waeraghtigh te wesen, dat haer deponenten door een deurwaerder van de gemeene middelen in den naem van JAN VAN DE GRIENDT, gewesene paghter van de bieren van de termijnen ingegaen 1 Augusty 1680 en uitgegaen laesten july laestleden, int begin van de selven paght rechtel. is aengeseght, dat sij de bilyetten het sij van de binnen en insonderheijt van de bujten bieren, soo wanneer sij de selve bieren hadden gewerckt ofte ingescheept, souden gehouden wesen des avonts van den dagh als de bilyetten gegeven waren, aen het comptoyr van de vrs. paghter wederom te brengen, waer op sij deponenten hadden geantwoort haer daer naer te sullen reguleeren, verclaerden wijders dat sij lieden geduerende den voorsz. paght en 't sedert de voorsz. insinuatie, alle de bilyetten 't sij van binnen ofte buyten bieren des avonts ten comptoyre voort. hebben gebraght, uytgesondert eenige die de brouwers met voorweten van de paghters

(1) Notaris P. van Roon te 's-Gravenhage.

ter oysraecke van disputen hebben ingetrocken; laestel, verclaerden noch de selve deponenten dat sij egeen bieren geduerende de vrs, paght hebben ingescheept als op behoorel. damcedulle van de meergenoemde paghter ofte sijnen collecteur, noghte oyt gesien te hebben eenige gruijten die bij hem JAN VAN DE GRIENDT ofte sijnen collecteur sijn uijtgegeven, als 't sedert den eersten Augusty laestleden, sijnde den eersten dagh van het ingaen van de bierimpost van dit yegenwoyrdigh saeysoen doenmaels bij andere paghters gepaght. (2)

19 Maart 1687. Compareerden de Heeren MATTHIJS SCHUYFFHIL, GIJSBERT VAN GILS, BASTIAEN VAN DER DUSSEN, ADAM FIJNENBUYCK, AUGUSTIJN VAN SON, CORNELIS HEYBLOM, JESPER VAN DER AVOIRT, JULIANUS MAHIEU, MATTHIJS VAN SON ende Jouffe. FRANCOISE GRUYTERS wed. van JAN VAN SON, alle brouwers en brouster deser stadt, de welcke ingevolge de apostille verleent bij haer Ed. Mog. de Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollandt ende West Vrieslandt op de requeste van JAN VAN DE GRIENDT aen haer Ed. gepresenteert, verclaerden te constitueren ende volcomen procuratie te geven bij desen Sr. GIJSBERT DE KRETSEER, procureur voor de Ed. Mog. Heeren de Gecommitteerde Raden voort, specialijck omme uijt henne compante namen waer te nemen soodanige saecke oft proces als hij DE GRIENDT tegens haer sal willen entameren. (3)

7 November 1689. CORNELIS HEYBLOM, MATTHIJS SCHUYFFHILL, de weduwe SYMON VAN SON, de weduwe JOHAN VAN SON, ADRIAEN MOLENSCHOT, AUGUSTIJN VAN SON, BASTIAEN VAN DE DUSSEN ende JESPER VAN DER AVOIRT, alle brouwers ende brousters binnen dese stadt, geven procuratie aen CAREL DISPONTIJN, procureur voor Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland, speciaal om uit hun naam te defenderen soodanige saecke als sij genootsaect sijn voor Haer Ed. Mog. te moeten doen tegen de pachters van den impost op de bieren over Geertruidenberg van de termijn ingegaan 1 Augusty 1689. (3)

30 Juli 1690. Compareerden Mr. DILIS VERLINDEN paghter van slantsbierimpost over dese stadt in te gaen 1 Augusty 1690 aencomende ter eenre ende MATTHIJS SCHUYFFHIL, ADRIAEN VAN GILS, WILLEM DE BONT, JESPER VAN DER AVOYRT, ADRIAEN MOLESCOTH, AUGUSTINUS VAN SON, BASTIAEN VAN DER DUSSEN, CORNELIS HEYBLOM, FRANCHYNA GRUYTERS en MATTHIJS VAN SON, alle brouwers alhier ter andere sijde, de welcke verclaerden dat hij paghter tot maynteen van sijnen paght ende gerustigheijt van de gesamte comparanten hadden geprofeneert off men niet een middel soude connen uytvinden waerdoor hij eerste en de laeste comparanten tot beyder genoegen souden connen werden getraceert, ende naer verscheyde propositionen ende objecten sijn deselve op dese naervolgende maniere eens geworden ende volcomen gecontracteert, als namentlijck dat hij eerste comparant niet meer vermogens sal sijn te proffiteren op yder tonne bier bij de tweede comparanten uyt te slaen aen de borgers alhier ter stede als eenen gulden twee stuyvers ende van de tappers ofte verkoopers van bier eene gulden twaelf stuyvers, minder vaten naer advenant, alles ongeprejudicieert het recht ende betalinge van 't segel, waer tegen de tweede comparanten haer verclaerden te obligeren omme alle hare uyt te voere bieren behoorelijck aen te geven, oock hem paghter in geenende deele te benadeelen. (2)

21 November 1691. AUGUSTIJN VAN SON, brouwer in de Posthooren ende utschepen alhier, mitsgaders ADRIAEN MOLESCHOT, brouwer in de Witte ruyt mede alhier, verclaerden henlieden te stellen borgen voor alsulcken actien en pretentien als JULIANUS MAHIEU als paghter vant gemael vermijnt te hebben tot laste van CORNELIS HEYBLOM, brouwer in de één bel alhier ter saake van eenigh corewerck gemenght met mout en rogge tgene bij den selven HEYBLOM op de molekarre voor sijne huisinge staende ten deele was gebracht om ter molen te voeren. (4)

(2) Notaris P. Rutter te Geertruidenberg.

(3) Register van Contracten van Geertruidenberg.

5 April 1696. MATTHIJS SCHUYFFHILL, WILLEM DE BONT, AUGUSTIJN VAN SON, MATTHIJS VAN SON den ouden, CORNELIS HEYBLOM, ADRIAEN MOLESCHOT, JACOB VAN GIJSEN, DIRCK VAN DER DUSSEN, MATTHIJS VAN SON de jonge ende PIETER VAN GILS loco sijn vader ADRIAEN VAN GILS zalr., alle brouwers binnen dese stadt, geven procuratie aen CAREL DISPONTIJN, procureur te 's-Gravenhage, om waar te nemen soodanige zaak als zij voor Gecommitteerde Raden in 's-Gravenhage moeten defenderen tegen GIJSBERT VAN AELST, pachter van den impost van de bieren over de stad Dordrecht en Gorinchem (4).

De Geertruidenbergsche brouwers vonden voor hun bier een ruim afzetgebied. Niet alleen ter plaatse in de herbergen, doch ook naar de omliggende dorpen en steden, zelfs tot den Haag, Amsterdam en Mechelen werden de bieren verscheept en aan de biersteeckers of bierkoopters verkocht. Oorspronkelijk bloeide de brouwindustrie voornamelijk in de steden, doch langzamerhand ontwikkelde zij zich ook in de dorpen tot niet gering nadeel der stedelijke brouwers, die er zich in 1707 aldus over uitlieten:

Op huyden den 8 Augusty 1707 compareerde de Heer DOMINICUS HOOGELWERF utschepen en Sr. DIRCK VAN DER DUSSEN, deeckens van 't Brouwersgilde binnen deser stadt Geertruidenberg, representerende het geheele Corpus van de voorn. Gilde, de welcke ten vesoecke van JACOB VAN GIJSEN pachter van de bierimpost, zegel en gedruckte pampieren van slantswegen over de voorn. stadt en resorte van dien voor de loopende termijn eenpaerlijck hebben verclaert en geattesteert bij desen waerachtigh te wesen, dat door de meeninchvuldige brouwerijen ten platte Lande specialijck die van de Langstraet, namentlijck Ramensdoncq, Wasbeecq, Cappel, Schravemoer, Besoyen en Sprangh, de brouwneeringe binnen dese stadt bij nae wert gestrempt; dat de respectieve brouwers op de voorsz. dorpen voor dese leverantie van bieren plegen te hebben die aldaer wierde geconsumeert, maer dat het nu soo verre is vervallen, dat de opgesetene vant Lant van Althena, Dussen en Meeuwen hare granen heeft doen brengen naer de dorpen van de Langhstraet voor hare consumptie daer over bieren halen dat tot prejuditie en nadeel van slants impost ende brouwneeringh alhier is streckende, dat oock gemelte brouwers ten platten Lande nu groote quantiteyt van bieren niet alleen in haer district, maer oock in de dijkagien daer die voorkomen te vollen continueel de leverantie hebben en bij verdere continuatie niet een brouwer binnen dese stadt van sijn brouwneeringe sal connen subsisteren, haer paterimonigh quijt raacken en totaliter werden geruineert en daer door de imposten vant gemeene Lant mede merckelijck sullen komen te vervallen, voor redenen van wetenschap gevende als in den text presenterende des noot sijnde 't allen tijde nader met Eede te bevestiegen. (4)

De inrichting en werking der brouwerijen uit dien tijd is uitvoerig beschreven in „De Bierbrouwer of Volledige beschrijving van het brouwen der bieren, mitsgaders van het mouten der granen tot het brouwen van bier gebruikt wordende“, door JAKOBUS BUIJS, brouwer in de Klundert (1799). Hierin komt een afbeelding voor van het inwendige van een brouwerij. De wijze waarop bier werd gebrouwen is volgens die beschrijving in 't kort de volgende.

Voor het brouwen wordt voornamelijk gerst gebruikt. Dit graan wordt eerst op een moutvloer geweekt, tot ontkieming gebracht en daarna weer gedroogd in een eest, een trechtvormige bak, waaronder gestookt wordt. Het aldus ontstane mout wordt bij den molenaar gebracht en komt als meel weder in de brouwerij terug. Het meel wordt in de werk- of meelkuip met heet water uit den waterketel overgoten en geroerd. Het aftreksel wordt in den koperen bierketel gepompt en hierin met hop gekookt. De waterketel en de bierketel zijn

(4) Notaris M. Van Tilburgh te Geertruidenberg.

geplaatst in gemetselde ovens, die gestookt worden van uit een stookput. Daarna wordt dit brouwsel naar de koelbakken gejaagd, waarmede de knecht op de afbeelding bezig is. Nadat het vocht in de koelbakken is afgekoeld, laat men het in de gellkuip loopen, waar het met gist wordt vermengd en daarna gevaat. Na het eerste aftreksel, ondergaat nog een tweede aftreksel uit de meelkuip de zelfde bewerking. Door vermenging werden verschillende qualiteiten bier samengesteld, die naar de op te brengen waarde per ton in guldens werden benoemd, zooals o.a. uit de volgende declaratie blijkt (6) :

Declaratie van biere, die GERRIT DENNECAMP biersteker tot Amsterdam debit is aen SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON.

1690 den 16 Meert 11½ ton 8 gul.

en 1½ ton pons bier

den 4 April 6½ ton 9 gul.

en 30 tonne 8 gul. bier

den 29 Junie een ton 8 gul.

en 1½ gul. en een ton ses gul.

het 9 gul. is ½ last bier en

last 102 - is aen gelt 51 - 0 - 0

het 8 gul. het last 90 gul. beloopt 294 - 7 - 0

het 7 gul. is 9 - 12 - 0

het ses gul. is 13 - 15 - 0

368 - 14 - 0

Terwijl in Holland als regel van gerstemout werd gebrouwen (bruin bier), maakte men te Geertruidenberg evenals in Brabant voornamelijk zoogenaamd wit bier en wel door aan het gerstemout boekweit of tarwe toe te voegen.

De verhouding dezer granen werd door elken brouwer zelf bepaald en naar omstandigheden gewijzigd. Uit de brouwerij de Posthoorn van MATHIJS VAN SON werden in 1649 gelijktijdig naar den molen gebracht 18 à 19 zakken gerstemout en 4 zakken boekweit. In 1653 was de verhouding 19 zakken gerstemout, 5 zakken boekweit en 1 zak tarwe (6). Gemiddeld leverden dergelijke partijen graan omstreeks 4000 pond meel op, dat dan gelijktijdig moest worden verbrouwd.

De brouwers lieten hun granen malen in de korenmolens ter plaatse. Oorspronkelijk waren zij uitsluitend aangewezen op de windkorenmolen op de Made, die in 1531 was gebouwd, totdat in 1593 een windkorenmolen werd opgericht in de stad „ontrent daer die koepoort plach te staen“, (na 1620 wordt deze vermeld als „staende opt point vant Hollants bolwerck) die met een in 1620 gebouwde rosmolen in de Koestraat, steeds tesamen aan één molenaar werden verpacht. In 1593 verrees bovendien een particuliere windkorenmolen bij de Veenpoort en tusschen 1620 en 1625 een windkorenmolen en rosmolen op de Catte, die echter in 1649 werd gewijzigd in een schorsmolen. Behalve de particuliere, behoorden al deze molens tot de domeinen van Nassau. (7)

Aldus was de toestand in 1670. Door de „toeneminge van de brouwersneringe“ was de capiciteit der molens echter onvoldoende en vereeningden zich de twee voornaamste brouwers MATHIJS VAN SON en GIJSBERT VAN GILS met ABRAHAM SWAEN secretaris van de stad om tot de oprichting van een eigen molen te geraken. SWAEN verkreeg daartoe in 1670 octrooi van de Staten van Holland. Op 19 December 1670 vergaderden hij en de genoemde brouwers met den Gouverneur van de stad „omme eene bequame plaets op de wal te mogen hebben om op te bouwen“. Blijkbaar werd besloten dat de plaats zou

(6) Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acte 7 Augustus 1693.

(6) Notaris L. van de Kieboom te Geertruidenberg, acten 10 September 1649 en 11 December 1653.

(7) Nassausche domeinen, Charters fol. 1008v. No. 47 en fol. 1035, No. 25.

zijn bij den wal tusschen de Veenestraat en de Princegracht, waar MATHIJS VAN SON o.a. eenige perceelen aankochten (8). Daarna „hebben sij rontom aen de poorten biljetten aengeslagen“ van den volgenden inhoud:

Binnen Geertruidenbergh.

Het maecken van eenen Wint Cooren Moolen te besteden.

Men laet eenen jegelijcken bij desen weten als dat de Heer MATTHIJS VAN SON Borgemeester der voors. stede Geertruydenberch cum suis van meeninge ende intentie sijn int openbaer te besteede eenen Staenden Wint Coorenmoolen, allen den geene die gadinge heeft om den voors. staenden moolen aen te nemen, addresseren hen binnen Geertruydenberch op den seventiende der toecomende maent van Meert seshien hondert een entseventich ten huysse ende Herberge van de Weduwe SEBRECHT DE LAET woonende binnen Geertruydenberch voors. in de roode sterre aldaer.

Die middelerwijlen genegen sijn om het Besteck van de voors. staenden molen te sien gelieven sich te vervoegen aen den voorn. Heer MATTHIJS VAN SON die een ieder goet contentement ende onderrichtinge sal geven. Deen segget d'ander voorts.

Het was te voorzien, dat de elf brouwers van Geertruidenberg, waarvan er zes vermaagschapt waren aan SWAEN, VAN SON en VAN GILS, hun granen naar den nieuwen molen zouden brengen, die met drie paar steenen zou malen, „want sij brouwers sijne Hoocheijts molens tot haer groot voordeel kunnende missen“. Aangezien de aanwezige molens daardoor bijna geheel „infructueus“ zouden worden, deed de domeinraad van Nassau al wat zij kon om de aanbesteding tegen te werken en kreeg eindelijk van de Staten van Holland gedaan om de bouw uit te stellen, totdat het proces over de rechten van den Prins van Oranje op de Heerlijkheid Geertruidenberg zou zijn beëindigd, hetgeen in 1672 ten gunste van den Prins geschiedde. Daarmede vervielen de plannen voor den nieuwen molen. (9)

Daar er echter toch verbetering moest komen werd in 1674 de schorsmolen weer in een korenmolen veranderd. Die schorsmolen deed bovendien weinig dienst meer „also het prepareren van ossenhuyden ahier vervallen is“.

In 1714 werd op den wal bij de Kat een steenen windkorenmolen en rosmolen gebouwd, waarna alle oude molens te Geertruidenberg werden afgebroken. (10) De Steenen molen komt voor op de kaart van 1747.

Zoals reeds gezegd, waren er in 1671 11 brouwerijen in de stad. In 1690 waren er 17. Na dien tijd verminderde dit aantal, dat volgens I. VAN NUYS-SENBURG in zijn „Korte beschrijving van Geertruidenberg“ in 1747 6 bedroeg en in 1774 nog slechts 4. De reden van deze achteruitgang was, dat het debiet der bieren allengs minder werd, doordat op het einde der 17e eeuw de jenever zijn intrede deed als volksdrank en als men J. BUYS in zijn reeds genoemd werk „De Bierbrouwer“ mag geloven, ook wegens het toenemend en „onmatig gebruik der dranken van koffy en thee, de welke onze maagen zoo verzwakken, dat wij aan veelerlei kwaalen en gebreken onderhevig worden“.

In de transportregisters worden in de 17e en 18e eeuw de volgende brouwerijen vermeld :

de Witte Leeuw, ligging onbekend; van ADAM FIJNENBUYCK 1682;

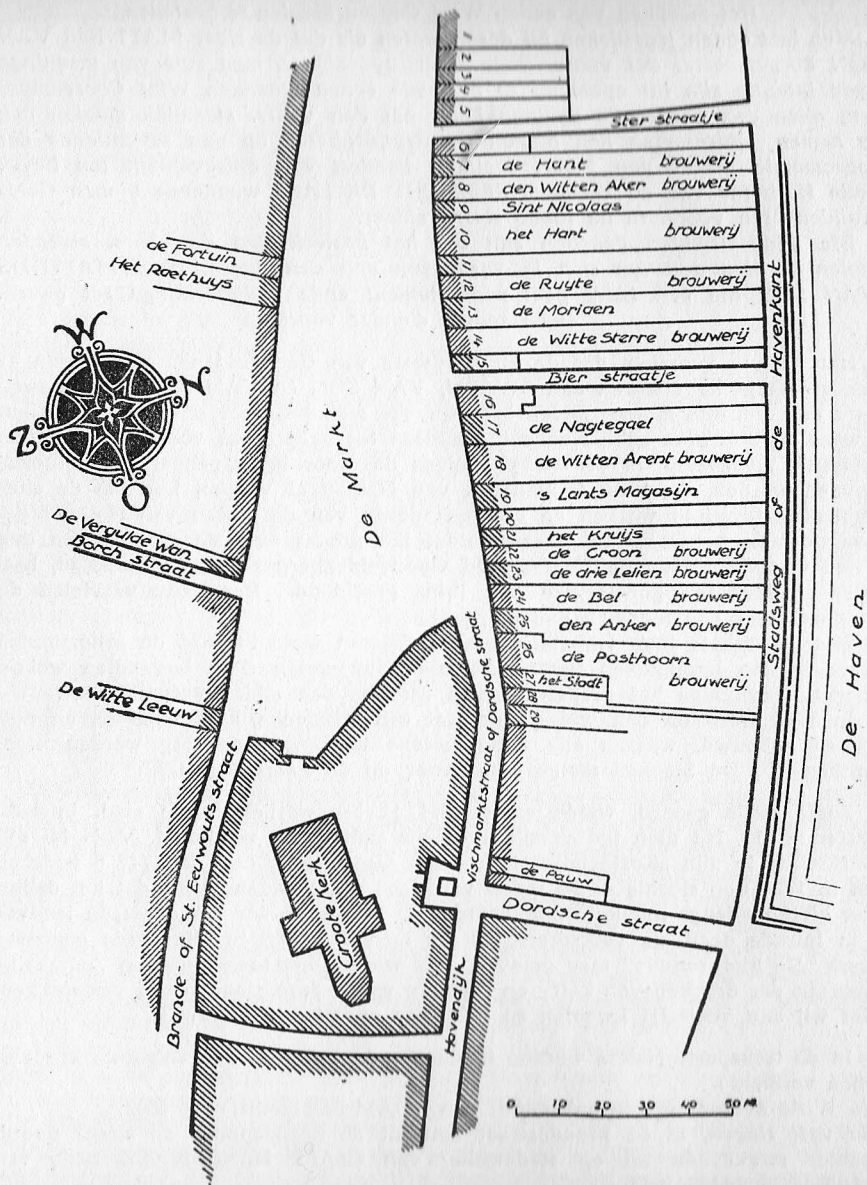
de vyff ringen, in de Brandestraat omtrent de Brandepoort, de straat noord, achter strekkende tot op stadswalle; van CLAES HENDRICKSZ 1620, van MATHEUS JANS 1643;

de een Lely, aan de zuidzijde van de Brandestraat; in 1675 gekocht door JOHAN VAN SON, 1682 verkocht aan NICOLAAS DE WITH, die de brouwerij 1683 verkoopt aan JOCHEM VERKERCK, scheepstimmerman;

(8) Register van Giften van Geertruidenberg, acten 28 Februari en 10 April 1671.

(9) Nassausche domeinen, Charters fol. 1040b, No. 5.

(10) Nassausche domeinen, Rentmeesters rekeningen.

Plattegrond van de markt en omgeving van Geertruidenberg, 17e en 18e eeuw.

de Swaen, aan de zuidzijde van de markt; van JASPER ARENTSZ. VAN ALENBORCH geseyt HERTOCH 1621, verkocht 1631, van MARTEN CLAESZ. VAN GESEL 1640, van CORNELIS DEN RUYMEN 1666, de brouwerij opgeheven en verkocht in 1690;

de drye bellen, gelegen achter de kerk, de straat west, achter strekkende tot op stadswalle; van ADRIAEN AERTSZ. DE BONT 1621, van JAN AERTSZ. DE BONT 1626, 1652, van JASPER VAN DER AVOIRT 1697;

de Eenhoorn, liggende achter de kerk, naast de drye bellen 1665; de Dissell, aan de westzijde van de Koestraat; van CORNELIS VAN SANDOEL 1673, van STEVEN VAN INNEVELT, bakker, 1678;

een niet met name genoemde brouwerij, aan de noordzijde van de Veenestraat; van ADRIAEN SWAEN, schout van Geertruidenberg, wiens erfgenamen de brouwerij 1663 verkoopen aan JOHAN VAN BEVEREN, Gouverneur van de stad. In 1690 de brouwerij opgeheven.

Voorts de volgende brouwerijen aan de noordzijde van de markt:

- de Hant,
- de Ketel of de brouwketel, gevestigd in het huis den Witten Aker, het Hart,
- de Ruyte,
- de Witte Sterre, later de Swaenshals,
- de Witten Arent of de dobbele Witten Arent, later de Witte Swaen of de Rooden Zwaan,
- de Croon,
- de Drie Lelien,
- de Gecroonde Ruyte, later de Bell of de goude Bel, gevestigd in het huis de Hollandsche tuyn,
- den Ancker, gevestigd in het huis Marieburch.

Tenslotte naast deze laatste brouwerij, in de Vischmarktstraat: de Posthoorn.

De onderlinge ligging van de brouwerijen aan de noordzijde van de markt is aan de hand van de transportregisters en met behulp van de kadastrale kaart op bijgaande plattegrond van de markt en omgeving aangegeven. De meeste dezer perceelen loopen van de markt tot aan de haven. In de transportregisters staat dan vermeld „achter strekkende tot op stadswalle" of „stadswegh" of „havenkant". Aan de voorzijde op de markt stonden de woonhuizen. De eigenlijke brouwerijen waren daarachter gebouwd, sommige stonden aan de haven. Enkele brouwerijen hadden een verbinding met de markt langs een gang of „borriewegh". Meerdere perceelen bezaten zoogenaamde soldatenhuisjes aan de havenkant.

De enkele op de plattegrond aangegeven huizen aan de zuidzijde van de markt zullen later ter sprake komen. Hier volgen thans eenige aantekeningen omtrent de huizen, die op de plattegrond zijn gemerkt van 1-29, gelegen aan de noordzijde van de markt en van de Vischmarktstraat (1).

1. de Waegh. Op de plaats van het tegenwoordige Arsenaal stonden vroeger verschillende huizen, waarvan het meest oostelijke was het huis de Waegh. De erven VAN DER SANDE verkoopen 1660 het huis de Waegh aan CORNELIS VAN WEL, apothecarius.
2. de Crabbe, achter stuitende op de Potterij van de weduwe DOREMANS. Huis van ANDRIES VAN GILS 1660. Zijn weduwe koopt 1684 het huis de Crabbe aan DILIS VERLINDEN, chirurgijn.
3. het Loopen. Huis van CORNELIS GOYAERTS 1684. Zijn erven verkoopen 1687 het huis van outs genaamd het loopen aan Geraard DOREMANS, mr. timmerman.

(1) Voor de eigenaren dezer huizen tusschen 1593 en 1608, zie Nassausche domeinen No. 7555; Register van de huizen te Geertruidenberg, die den Heer jaarlijks chijs schuldig zijn.

4. Huis van ANTHONY CLAESEN 1687.
5. *den Grooten Hert*. CLAES AERTSZ. VAN NETEN, weerd in *de roode Sterre* 1621. Zijn kinderen verkoopen 1656 aan ADRIAEN MICHIELS KETELPUTH, herbergier, het huis van outs genaamd den grooten Hert, daer jegenwoordigh vuyt is hangende de roode Sterre. Zijn weduwe, hertrouwd met SEBRECHT DE LAET, wordt, wederom als weduwe, in 1687 genoemd waerdinne in de roode Sterre. Dit huis wordt 1689 bij executie verkocht aan notaris MICHEL VAN TILBORGH.
- Tusschen 5 en 6 het Sterstraatje, ook wel Jan Leytenstraatje.
6. *het Ramshooff*. Aldus vermeld 1634. Huis van CLAES AERTSZ. VAN NETEN 1645, eigenaar van No. 5. Van MARIA ANTHONISSEN VERHEY weduwe REYNIER VAN SANDOEL 1681. Zij verkoopt 1685 dit huis waar uithangt *het Vergulde Laecken* aan de huisvrouw van Mr. JOHAN HALLINGS te 's-Gravenhage. Haar erven verkoopen 1701 het huis waar uithangt het Vergulde Laecken aan de familie VAN SANDOEL, die er blijkbaar was blijven wonen.
7. *de Hant*. De brouwerij de Hant vermeld 1634. Huis en brouwerij van ADRIAEN JANS GRUYTERS daar uithangt de Hant 1645. Zijn weduwe zet de brouwerij voort 1657, 1677; evenzoo haar kinderen 1679. De brouwerij is genaamd *de Witte Hant* 1681. Wordt genoemd de brouwerij van de kinderen van JAN VAN SON, die getr. was met een dochter van ADRIAEN JANS GRUYTERS. DOMINICUS HOOGEWERFF, getr. met de dochter van JAN VAN SON, verkoopt 1725 het huys, brouwerije, stockerije, asijnmakerij en packhuysen van outs genaamd de Hant aan JOHAN VAN ISSEM, schepen. Deze verkoopt 1737 de brouwerij de Hant aan SEBREGT ANDRIESSEN VAN LEIJZEN, wonende te Oosterhout. Hij wordt 1738 genoemd brouwer in de Hant.
8. *den Witten Aker*. Huis en brouwerij van JOOST ARENTS HERTOCH 1645, 1648. JOOST ARENTS VAN ALENBURCH geseyt HERTOCH, brouwer daar is uithangende *den Ketel* 1651. Hij verkoopt 1655 het huis en brouwerij *de brouwketel* aan WILLEM JANS DE WIJS. Deze wordt vermeld 1674. Zijn erfgenamen dragen 1677 de brouwerij de Ketel over aan JAN ELYASSEN DE WIJS, die de brouwerij 1679 verkoopt aan ELIAS CORNELIS VAN HAFTEN. Zijn weduwe genoemd 1693. Blijkbaar heeft zij de brouwerij opgegeven, want 1699 verkoopt zij het huis, erf en achterhuis van outs genaamd den Witten Aker aan DILLIS VERLINDEN.
9. *Sint Nicolaes*. Huis van de erfgenamen van PEETER VINCK 1636. Van de erfgenamen van HENDRIK PEETER VINCK 1648, 1651. Van de weduwe CORNELIS DEN RUYMEN c.s. 1651, 1655. Van CORNELIS DEN RUYMEN 1672. Deze, lakenkooper, verkoopt 1674 het huis van outs genaamd Sinte Nicolaes aan CORNELIS VERHOECK, mr. timmerman. Hij verkoopt 1693 het huis Sinte Nicolaes aan JOOST JEREMIASSEN VAN GRONDELLE.
10. *het Hart*. WOUTER HEYS brouwer int Hert 1622. WOUTER SCHILDERS, laeckencooper, verkoopt 1636 de helft van het huis en brouwerij genaamd ofte daer uythangende is het Hert aan ALEWIJN VAN DER WOERT, die de andere helft reeds bezit. Zijn dochter HENRINA VAN DER WOERT weduwe LEONARD VAN MUGGENHOVEN draagt over 1672 het huis, brouwerij, schuur, achterwoning, mitsgaders vóór het huysken daer benefens, genaamd of daar is uithangende het Hert aan MATTHIJS SCHUYFPHIL oud burgemeester, die het reeds gekocht had van ALEWIJN VAN DER WOERT. Zijn erfgenamen verkoopen 1717 het huis, brouwerij enz. van outs genaamd het Hart met het kleyn huysken voor aen de Merckt daernevens aan JOSEPHUS ALLARDT. Hij wordt 1722, 1726, genoemd brouwer in 't Hart en verkoopt 1732 de brouwerij het Hart aan WILLEM AERTS, die er in 1738 als brouwer wordt vermeld. De bouwerij het Hart genoemd 1747. WILLEM AERTS verkoopt 1752

zijn huis en brouwerij aan JOHAN VAN DER HULST. Zijn brouwerij genoemd 1753.

11. Huis van de weduwe DIEPENDAAL 1636. De erven DIEPENDAAL verkoopen 1637 aan GERRIT WILLEMS CROON de helft van het huis, waarvan CROON de andere helft reeds bezit. Wordt 1652 verkocht aan MATHEUS ADRIAENS, visscher, die 1668 wordt genoemd MATHEUS ADRIAENS MEIJER. Zijn erven verkoopen 1691 het huis aan ADRIAEN MOLENSCHOT, brouwer in No. 12. In 1710 is het huis eigendom van ANTHONY VAN DEN CORPUTH.
12. *de Ruyte*. Huis van WILLEM GEERITSSSEN CROON 1627, 1637, van zijn weduwe 1645, 1652. Haar erfgenamen, waaronder Mr. PIETER VAN BERCHIEM getr. met JENNEKE ABRAHAM COSTERUSDR., verkoopen 't huis aan JAN VAN GROOHOUSEN, stoeldrayer, 1653. Diens weduwe verkoopt 1668 het huis aan ADRIAEN MOLENSCHOT, asijnmaker. In 1691 wordt hij als brouwer vermeld (zie No. 11). Zijn kinderen bezitten de brouwerij 1698. JOHAN MOLENSCHOT, brouwer, verkoopt 1710 het huis en brouwerij de Ruyte aan CORNELIS DE JONGH, wonende te Breda, voor 3000 gulden. CORNELIS DE JONGH, brouwer, verkoopt 1718 het huis en brouwerij de Ruyte aan JOSEPHUS ALLARDT.
13. *de Moriaen*. Het huis de Moriaen van de erfgenamen van GEERIT SMITS 1626. Wordt 1627 genoemd *het Moriaenshooff*. ADRIAEN SWAEN, schout, verkoopt 1645 de Moriaen aan CORNELIS DEN RUYMEN. Deze gaat 1645 een accoord aan met de weduwe CROON (zie No. 12) omtrent het vernieuwen en optimmeren van de Moriaen. Na zijn dood verkoopen zijn kinderen 1698 het huis de Moriaen aan ABRAHAM VAN BERGHEM. Na diens dood eigendom van MARIA VAN BERGHEM getr. met JOHAN VAN DEN BERGH. Hun erfgenamen verkoopen 1758 de Moriaen aan GEERIT DE BRUYN voor 1900 gulden.
14. *de Witte Sterre*. PIETER GIJSELS brouwer in de Witte Ster 1622. Hij verkoopt het huis en brouwerij de Witte Ster 1626 aan JAN ADRIAENSSEN VAN GILSE, brouwer van Breda. Het huis heeft een uitgang in 't Lucia straatje. VAN GILS noemt de brouwerij *de Swaenshals*. Na zijn dood vervalt de brouwerij van outs genaamd de Swaenshals bij loting aan zijn zoon GIJSBERT VAN GILS 1665. Zijn weduwe genoemd 1698. Zij heft de brouwerij op en verkoopt 1702 het huis aan MEERTEN DE JONGH.
15. Huis van de weduwe en kinderen van WILLEM VAN DONGEN 1626.
- Tusschen 15 en 16 het Bierstraatje, ook wel St. Luciastraatje of Dongenstraatje.
16. *het Peerdeken*. Aldus genoemd 1642. CORNELIS SESSINCX, oud schepen, verkoopt 1688 aan ROELANT RUTTER het huis van ousd genaamd het Peerdeken. DOMINICUS HOOGEWERFF koopt 1726 het huis voor desen gen. *het wit paert*, bewoond door de weduwe GOETSEE en verkoopt het weer 1737 aan PHILIP PROP.
17. *de Nagtegael*. Leengoed der Heeren van Polanen. Volgens de Leenregisters van Polanen wordt in 1508 REYER HERBERTS met dit huis beleend; in 1530 diens zoon FRANS REIJERS; in 1650 FRANCOISE CORNELISDR. THIELEN huisvrouw van JAN WESSELS VAN RUYMEN, haar aangekomen na den dood van haar nicht FRANCOISE CORNELISDR. DE JONGE, die het van haar vader CORNELIS CORNELISZ. THIELEN had en op dezen was overgegaan na den dood van diens vader CORNELIS JOOSTEN THIELEN; in 1655 JOHANNES VAN RUYMEN, zoon van voornoemde FRANCOISE THIELEN, die het huis in 1672 verkoopt aan JAN VAN NES. Zijn broeder en leenvolger BARENT VAN NES verkoopt het in 1701 aan CORNELIS CUYCK VAN MYEROP, wonende te Utrecht, die het in 1702 weer verkoopt aan ISAASQ DE BEER.
18. *de Witten Arent*. In 1593 genaamd *de Sterre*. JAN JANSSEN CRILLAERTS, brouwer in den Witten Arent 1619, overleden voor 1622. Na den dood van

ABRAHAM CRILLAERTS wordt het huis en brouwerij de Witten Arent 1666 overgedragen aan JOHAN CRILLAERTS, oud burgemeester. Zijn dochter ANNA CRILLAERTS verkoopt 1678 het huis en brouwerij met twee achterhuizen en paardenstal van outs genaemt en alwaer uythanck *den dobbelen Witten Arent* aan HUYMEN MAHUE, brouwer, voor 5500 gulden. Na zijn dood geven zijn kinderen 1684 de brouwerij over aan hun broeder JULIANUS MAHUE. Deze wordt 1692 genoemd brouwer in den dubbelen Witten Arent. In 1696 wordt JACOB VAN GIJSEN daar als brouwer vermeld. Hij transporteert 1708 aan zijn schoonzoon JOHANNES COOLS de helft van het huis en brouwerij de dubbele Witte Arent, koopsom 1450 gulden. JOSEPHUS ALLARDT, brouwer in 't Hert c.s., erfgenamen van JOHANNA VAN GIJSEN weduwe COOLS verkopen 1726 het huis en brouwerij de Arent aan ABRAHAM MAHUE. De Witten Arent genoemd 1742. De erfgenamen van ABRAHAM MAHUE geven over 1745 aan diens zoon ISACQ MAHUE het huis en brouwerij van outs gen. den Arent en nu *de Witte Swaan*. Zijn erfgenamen verkopen 1762 de „extra wel beklante en neeringrijke“ brouwerij met woonhuis en achterhuis, van ouds gen. den Arent en nu *de roode Swaan* aan JOHAN PHILIP ALLARD voor 7041 gulden. Hij wordt 1763 vermeld als Mr. brouwer.

19. *'s lants Magasijn*, thans nog bestaande, wordt reeds als zoodanig genoemd in 1678. Voordien stond er het huis genaamd *den bonten Osch* in 1628 en *de brouwerije* in 1593.
20. Huis van de weduwe van Mr. JACOB LIPS 1628. ADRIAEN SCHOUTEN verkoopt 1678 dit huis aan DIRCK VERKERCK met het medegebruik van de ganck ofte borriewegh aan de westzijde. In 1732 eigendom van de kinderen van DIRCK VERKERCK. Zij verkopen 1759 het huis aan de mede erfgename GEERTRUI VERKERCK voor 590 gulden.
21. *het Kruijs*. Huis van PIETER GIJSELS 1640. Zijn erfgenamen verkopen 1671 dit huis aan BASTIAEN SCHALCKEN VAN DER DUSSEN, cuyper, eigenaar van No. 22. DIRCK VAN DER DUSSEN verkoopt 1713 het huis van outs gen. het Kruijs, alsmede huis No. 22, aan ABRAHAM MAHUE, brouwer. Zie verder bij No. 22.
22. *de Croon*. De erven CROON verkopen 1640 het huis genaamd of daar is uithangende *de Vergulde Croon*. AELBERT DE ROY verkoopt 1644 het huis de Croon aan BASTIAEN SCHALCKEN (zie No. 21). DIRK VAN DER DUSSEN, brouwer in de Kroon 1705; brouwer en brandewijnstoocker in de Croon 1708. Hij verkoopt 1713 het huis de Croon met No. 21 aan ABRAHAM MAHUE, brouwer. Deze verkoopt 1732 de huizen No. 21 en 22 van outs gen. de Kroon voor 800 gulden aan ISACQ MAHUE die in deze perceelen als brouwer wordt vermeld 1736, 1745. De brouwerij de Croon wordt opgeheven en de perceelen No. 21 en 22 verbouwd tot een „extra hegt en sterk huys en agterhuys“, dat door de erfgenamen van ISACQ MAHUE in 1762 wordt verkocht voor 1655 gulden aan SIMON VAN DER WAAL, Frans en Neederduyts kostschoolhouder, mitsgaders schoolmeester en voorzanger dezer stede, die in 1763 eenige noodzakelijke reparaties laat doen om het tot „een bequaam logement voor kostscholieren te approprieren“. Hij verkoopt 1786 het huis aan het Gast- en Heyligegeesthuys voor 3750 gulden.
23. *de Vergulde Sterre*. In 1593 genaamd *de Croon*. PEETER CORNELIS SPRANGERS koopt 1622 het huis genaamd of alwaar is uithangende de Vergulde Sterre. Door aankoop in 1663 en 1664 worden PIETER JANS VAN NES en MATHIJS VAN SON eigenaren. Diens zoon SIMON VAN SON getr. met SARA VAN NES vestigt er de brouwerij *de drie Lellen*. De brouwerij gaat na zijn dood over op zijn zoon MATHIJS VAN SON. Zijn weduwe verkoopt 1715 het huis van outs gen. de Vergulde Sterre en nu de dry lellen aan JACOB BEIJENS ten behoeve van zijn schoonmoeder de weduwe BIESTRATEN. JACOB BEIJENS wordt in dit huis genoemd als brouwer 1745. Hij verkoopt 1753 aan WILLEM AARTS, wonende te Baarle Nassau, zijn huis en brouwerij *de Lelle* voor 600 gulden. Deze wordt hier als brouwer genoemd 1754 en ver-

koop 1765 zijn huis en brouwerij aan JOHAN PHILIP ALLARD, die de brouwerij opheft en het huis noemt *de Witte Zwaan*. Onder dezen naam verkoopt hij 1765 het huis aan FRANCIS EMBART VAN DEN HOUT, mr. hoedemaker, wonende te Waspik. Deze verkoopt 1773 het huis, hof, werkhuis, schuur en erve van ouds gen. de Witte Swaan aan zijn zoon EMBARTUS VAN DEN HOUT, mr. hoedemaker. Den 24 April 1809 bezocht Koning Lodewijk Napoleon Geertruidenberg, waar hem in deze hoedenfabriek een steek werd aangeboden. Ter herinnering aan dit feit werd in den gevel een steen aangebracht, waarin een driekante steek was uitgebeiteld en daaronder „OECONOMISCHE FABRICA“. In den tegenwoordigen nieuwen gevel, dateerende uit 1896, werd die steen weder ingemetseld. (Zie ook Taxandria 1897; Reis van Koning Lodewijk Napoleon door Noord Brabant in April en Mei 1809).

24. *de Hollandsche tuyn*. BALTHASAR MAES DE LOECKERE verkoopt 1622 zijn huis van oudts ende naer ouden hercomen genaemt den Hollantschen thuyne ende alwaer jegenwoordich uythangende is *de gecroonde Ruyte*, metten nyeuw getimmerde brouwerije. ADRIAEN JOCHEMS VERSTERRE verkoopt 1641 aan DAMAS JOOSTEN COEN zijn huis en brouwerije genaamd als voren. Deze verkoopt 1643 aan ADRIAEN ARISSEN MOLESCHOT het huis en brouwerij de Hollantsche tuyn daer nu jegenwoordigh uythangende is *de Bell*, met de halve ganck aan de oostzijde. Zijn weduwe is eigenaresse 1660. ANTHONI HEYBLOM is eigenaar 1664, 1676. In 1685, 1715, 1745 wordt CORNELIS HEYBLOM als brouwer in *de een Bel* genoemd. ADRIANA HEYBLOM brouwster in de Bell 1751. Zij verkoopt 1756 de brouwerij de Bel met het huis den Ancker (No. 25) aan PIETER VAN KUEM. In 1762 zijn Mej. ADRIANA HEYBLOM en PIETER VAN KUEM brouwlieden in compagnie in de brouwerij *de goude bel* (zie Notaris C. van Opstall, acte No. 1615). De erfgenamen van PIETER VAN KUEM zijn 1776 eigenaren. De perceelen No. 24 en 25 worden tusschen 1782 - 1786 verbouwd tot één zeer fraai huis, waarvan de nog bestaande voorgevel is afgebeeld in het weekblad „Buiten“ van 27 October 1923, blz. 511. Dit huis wordt met perceel No. 26 (de Posthoorn) in 1833 door het Rijk gekocht, tot Militair Hospitaal ingericht en later tot kazerne.
25. *Marieburgh (den Ancker)*. CORNELIS MATHIJSSSEN BEVERSLUIS, brouwer in den Ancker 1618. Zijn erven verkopen 1640 aan JAN ADRIAENS VAN DONGEN een „huysinge, brouwerije, gront, erve, mitsgaders oock de soldaten huyskens achter aen de walle, daer aen gelegen, met een halven borriewegh aen de westzijde totte poorte van de brouwerije toe, daer uythangende is den ancker, van outs genaemt Marieburch, op alsulcke conditie ende servituyten“ o.a. dat „de koper sal moeten huysvestinge geven als oock vier en licht aan de preeckheeren, die voor desen tot 's-Hertogenbosch gewoont hebben, soo dickwils die alhier door passeren soo als van outs, mits sal hij cooper daer tegens genieten alsulcken rente van elf gulden s'jaers“. De erfgenamen van JAN ADRIAENS VAN DONGEN verkopen 1660 het huis en brouwerij den Ancker, met de oude servituten, aan de weduwe van CORNELIS DEN RUYMEN voor 5625 gulden. CORNELIS DEN RUYMEN, lakenkooper, verkoopt 1676 het huis en brouwerij den Ancker aan WILLEM DE BONT, brouwer (met servituten als voren). Bij zijn dood is de brouwerij opgeheven, want 1707 wordt door den curator over zijn boedel verkocht het huis, hof, stookhoek, twee soldatenhuysjes, erve met een halven borrieweg aan de westzijde tot de poort van de gewezen brouwerij van ouds gen. Marieburgh en nu den Ancker aan CORNELIS HEYBLOM (eigenaar van No. 24), met servituten als voorheen, voor 1100 gulden. Het huis komt in bezit van ADRIANA HEYBLOM, die het huis den Ancker en de brouwerij de Bel 1756 verkoopt aan PIETER van KUEM. Zie verder bij No. 24.
26. *de Posthoorn*. Door aankoop van verschillende perceelen tusschen 1615-1657 in bezit gekomen van JAN DE WAERSEGGERE, daarna van zijn schoonzoon MATHIJS VAN SON, brouwer in de Posthoorn. De brouwerij wordt voortgezet door zijn jongsten zoon AUGUSTIJN VAN SON en daarna door diens

dochters. Door de erfgenamen van de laatst overledene dezer dochters, MAGTILDA ADRIANA VAN SON, wordt de Posthoorn 1776 verkocht aan THOMAS SCHATTELEIN, die de brouwerij voortzet. Zie verder bij No. 24.

27. *het Slotd.* Door aankoop in 1611 achtereenvolgens in bezit gekomen van JAN DE WAERSEGGERE, zijn schoonzoon MATHIJS VAN SON, diens dochter COMMERA VAN SON en ten slotte van MAGTILDA ADRIANA VAN SON. Na haar overlijden wordt dit huis 1776 verkocht aan THOMAS SCHATTELEIN.
28. Huis van CORNELIS ELINCX 1611. Het huis heeft een borrieweg uitkomende aan de haven. SAMUEL VAN DER HAGEN, predikant te Nispen, als in huwelijk hebbende JOHANNA VAN GILS verkoopt dit huis 1699 aan ANNEKE SWAAN, weduwe NICLAES WILLEM KAUW. De erven KAUWENS verkoopen het huis 1739 aan den schepen JACOBUS VAN DONGEN. Zijn weduwe verkoopt het 1764 aan JAN JACOB VAN DE MOER, schout van Drimmelen en schepen van Geertruidenberg, eigenaar van No. 29. Diens weduwe MARTINA JOHANNA VAN DER HULST verkoopt het huis 1776 aan THOMAS SCHATTELEIN, brouwer.
29. Huis van GOVERT VERHOF 1660, van den burgemeester ANTHONY VERHOOF 1699, 1739, van JAN JACOB VAN DE MOER 1764 (zie No. 28), van zijn weduwe 1776.

I

MATHIJS SYMONS VAN SON

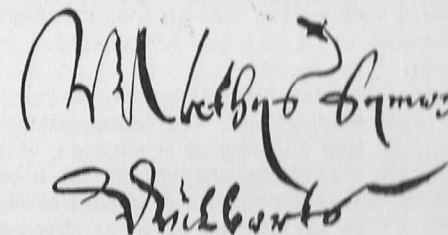
soon van SYMON, schepen van Dongen en GEERTRUYT VAN DEN NYEUWENHUYSE;

geboren te Dongen omstreeks 1600, overleden te Geertruidenberg 10 Augustus 1677, begraven aldaar in de Grootte-kerk, ondertr. te Geertruidenberg 3 Januari 1626, trouwt aldaar 25 Januari 1626 CHRISTINA DE WAERSEGGERE, weduwe ABRAHAM COSTER, dochter van JAN AUGUSTIJNS en COMMERKE JANS DR., geboren te Hemert 10 Mei 1602 (!), overleden te Geertruidenberg 31 Augustus 1670 (!), begraven aldaar in de Grootte kerk.

Uit dit huwelijk (!):

1. CORNELIA, geboren 15 Juli 1628, volgt II.
2. GEERTRUIJD, geboren 30 Mei 1630, volgt IIa.
3. CATARINA, geboren 16 Maart 1632, overleden 2 April 1632.
4. SIMON, geboren 24 Maart 1634, volgt IIb.
5. JAN, geboren 6 October 1635, overleden 14 October 1637.
6. COMMERA, geboren 20 Maart 1638, volgt IIc.
7. CATHARINA, geboren 3 Juli 1639, volgt IId.
8. JOHAN, geboren 28 April 1641, volgt IIe.
9. CRISTINA, geboren 4 Maart 1644, overleden 13 Augustus 1648.
10. ADRIANA, geboren 30 Januari 1646, volgt IIIf.
11. AUGUSTINUS, geboren 13 Maart 1649, volgt IIg.

MATHIJS SYMONS VAN SON, die in 1604 zijn ouders op jeugdigen leeftijd had verloren, werd te Dongen opgevoed ten huize van zijn oom en voogd MBERTEN VAN DEN NYEUWENHUYSE. De voogdij rekeningen die in 1616 werden afgesloten, ondertekende hij:

Toen hij, nog ongehuwd zijnde, „hem gaerne somwijlen in andere dorpen ende steden omme sijn proffijt ende avontuer te versoecen soude begeven“, verkreeg hij in 1623 een paspoort van schout en schepenen van Dongen.

13 November 1623. Schout en schepenen van Dongen, verklarende, dat MATHIJS SYMOEN WELBORTS is een ingeboren van Dongen, even als ook zijn vader en moeder zijn geweest en dat hij aldaar goeod en geerd is in saij ende weijland, huys ende hoff, verzoeken alle goeverneurs, collonellen, magistraeten etc. hem onverhinderd te laten passeren.

(Attestatien van Dongen 1613-1632)

Hij vestigde zich nu te Geertruidenberg, waar hij zich in het brouwersvak bekwamde en zijn loopbaan begon als brouwersknecht.

MATHIJS SYMONS, brouwersknecht en inwoner van Geertruidenberg, onderteekeent als getuige een acte van 16 Januari 1625 voor Notaris L. van de Kleboom te Geertruidenberg:

(!) De data volgens de geslachtregisters in de Inleiding genoemd.

J. A. H. J. J. J.

Door zijn huwelijk in 1626 met CHRISTINA DE WAERSEGGERE, weduwe ABRAHAM COSTER, werd hij brouwer in de Posthoorn.

21 April 1621, acte ten woonhuize van COMMERKE JANSDR. te Geertruidenberg. Huwelijksche voorwaarden van ABRAHAM ADRIAENSS. COSTERS en CHRISTINA DE WAERSEGGER, dochter van wijlen JOHAN DE WAERSEGGER en COMMERKEN JANSDR. Zij ondertekent:

Christina waerseggere

(Notaris L. van den Kieboom te Geertruidenberg)

25 April 1621. Ondertrouwd ABRAHAM ADRIAENSEN, van Geertruidenberg, wonende tot Geertruidenberg, met CHRISTINA JANSD. WAERSEGGERS, van Hemert, mede wonende tot Geertruidenberg; getr. den 5 September.

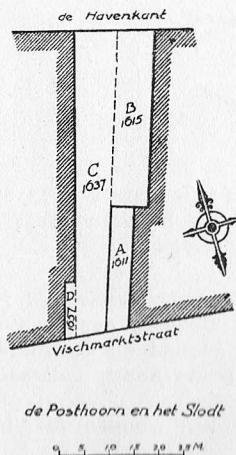
(Ondertrouw-register van Geertruidenberg)

11 October 1625. CHRISTIJNTGE JANSDR. weduwe wijlen ABRAHAM COSTER, brouster in de Posthoorn alhier, stelt zich borg voor ROBBRECHT CLAVERS, schipper van Sgravemoer, wegens het arrest op zijn persoon en schip gedaan.

(Register van giften van Geertruidenberg)

3 Januari 1626. Ondertrouwd MATTHIJS SIMONSZ. VAN SON, geboren van Dongen, j.m. Brouwersknegt, woonende alhier, met CHRISTINA JANSD., geboren van Hemert, weduwe van ABRAHAM COSTERSZ., woonende alhier getrouwt den 25 Januari.

(Ondertrouw-register van Geertruidenberg)

Door uitbreiding kreeg de Posthoorn de uitgestrektheid, die op bijgaande plattegrond is aangegeven. Hoe dit complex is ontstaan, blijkt uit het volgende.

JAN DE WAERSEGGERE kocht in 1611 het huis daar het gulde Cluusterslot uithangt voor f 1150 (A.) en in 1615 het huis het Poortgen, achter het voorgaande gelegen voor f 920 (B.). Hij stierf in 1616, waarna beide huizen eigendom werden van zijn weduwe COMMERKE JANSDR., die het Cluusterslot, ook wel genaamd het Slodt, bewoonde en in 1621 het Poortgen aan haar dochter CHRISTINA DE WAERSEGGERE schonk ter gelegenheid van haar huwelijk met ABRAHAM COSTER „tot subsidie van desen houwelijkke”. Deze stichtte in het Poortgen de brouwerij de Posthoorn, waarin na zijn dood CHRISTINA DE WAERSEGGERE het brouwbedrijf voortzette. Zooals uit de belendingen in latere acten blijkt, is de brouwerij steeds in het perceel B gevestigd gebleven.

MATHIJS VAN SON kocht in 1637 het belendende perceel (C.) voor f 2357 en in 1657 het daaraan grenzende kleine huisje (D.). Vermoedelijk heeft hij, dan wel zijn zoon en opvolger AUGUSTINUS VAN SON, het huisje D met het aan de straat gelegen woonhuis van perceel C tot één woonhuis vertimmerd. De tegenwoordige breede gevel (zie de afbeelding) wijst daarop. Het complex B, C en D, in acten voorkomende als „de huysinge, brouwerije met de achterhuysinge daeraen behoorende gen, den Posthoorn” werd na MATHIJS VAN SON's dood eigendom van zijn zoon AUGUSTINUS, terwijl het Slodt aan zijn dochter COMMERA werd toebedeeld.

12 April 1611. OCKER WOUTERSEN geeft over aan JAN DE WAERSEGGER „eene huysinge metten halven ganck hem bestreckende totter stadts vesten toe ende twee soldaten huyskens achter de voirs. huysinghe, gront ende toebehoirten, daer het gulde Cluusterslot vuyt is hangende, gestaen ende gelegen aen de vismerct oft afslach alhier”.

Belendingen; Oost: CORNELIS ELINCX met zijn huis en halve gang. West: de halve gang van JAN DIERCX VERKERCK. Noord: JAN DIERCX VERKERCK met zijn huis (*). Zuid: de straat.

Koopsom 1150 rijns gulden van 40 grooten vlaems, waarvan 650 gulden hypotheek, die 27 Mei 1615 door JAN DE WAERSEGGER wordt afgelost.

(Register van giften van Geertruidenberg)

26 November 1615. LAURENS VAN DEN KIEBOOM geeft over aan JOHAN DE WAERSEGGERE „eene huysinge met gront, erve, borriewegh ende zijne toebehoirten, genaempt het Poortgen, gestaen ende gelegen aen de Noortsijde van de Vischmerct”.

Belendingen; Oost: CORNELIS ELINCX met zijn halve borrieweg. West: CORNELIS MATHIJSZ BEVERSLUIJS. Noord: de stadsweg of wal. Zuid: JAN DE WAERSEGGER met zijn huis het Slodt en CORNELIS ELINCX met zijn erve.

Koopsom 920 rijns gulden, waarvan 690 gulden hypotheek, die door de weduwe van JAN DE WAERSEGGER in 3 termijnen wordt afgelost 26 November 1616, 26 November 1617 en 23 Nov. 1619.

(Register alsvoren)

24 April 1637. CORNELIS SWAEN, secretaris dezer stede, als directeur over de nagelaten boedel van wijlen den borgemeester CORNELIS MATHIJSZ. BEVERSLUIJS geeft over aan MATHIJS VAN SON, brouwer en schepen, „eene huysinge, gront, erve en toebehoorten, mitsgaders noch de soldatenhuyskens achter aan de walle, gestaen ende gelegen aan de Vischmerck alhier”.

Belendingen; Oost: de weduwe van JAN DE WAERSEGGER. West: het huis en de brouwerij van voorn. BEVERSLUIJS zaliger (*). Noord: „mette soldatenhuyskens en eenen borriewegh met een poirte daer beneffens streckende op der stadtswalle ofte wegh”. Zuid: met de „huysinge ende erve voor aen sheerenstrate”.

Servituten: „dat de voorsz. cooper nu ofte ten eeuwigen dage niet en sal vermogen te betimmeren de lichten van des voorn. borgemeester BEVERSLUIJS zaliger brouwerije ofte huysinge, dan tselve voorsz. vercochte huys tegenwoordich is staende ende betimmert is, en verder niet”.

Koopsom 2357 £ te 40 grooten vlaems 't stuk, waarvan 1757 £ hypotheek, af te lossen in jaarlijksche termijnen van 300 £.

(Register alsvoren)

13 Juli 1657. SYMON CORNELISSEN BEVERSLUIJS, zoon van wijlen den borgemeester CORNELIS MATHIJSSEN BEVERSLUIJS, geeft over aan MATHIJS VAN SON, borgemeester, „eene huysinge, gront ende toebehoorten sijnde genoehsaens eenen afganck, staende ende gelegen aen de Noortsijde op 't merckvelt” (*).

Belendingen; Oost: de cooper. West: de erlgenamen van JAN ADRIAEN VAN DONGEN. Noord: „stuytende met dessels muer op het pleijntgen van voorn. erlgenamen van JAN VAN DONGEN”. Zuid: het marktveid.

(Register alsvoren)

(*) VERKERCK verkocht zijn huis 1613 aan LAURENS VAN DEN KIEBOOM.

(*) Dit perceel werd 1640 verkocht aan JAN ADRIAENS VAN DONGEN, behalve een klein huisje aan de straat, dat 1657 werd verkocht aan M VAN SON (Zie de volgende acte).

(*) In een acte van borgstelling dd. 30 April 1653, in het zelfde register, wordt dit huis genoemd „de huysinge ofte cleijne wooninge” van SYMON CORNELIS BEVERSLUIJS.

Hier volgen thans enkele bijzonderheden over den gang van zaken in de brouwerij de Posthoorn.

In Mei 1626 begonnen de pachters van de bieren een proces tegen MATHIJS VAN SON, brouwer in de Posthoorn, blijkbaar wegens niet betaalden impost. Eerst ruim twee jaren later luidde de uitspraak van schepenen, dat zij den pachters hun eisch ontzeggen „mits dat de gedaagde en zijne huysvrouw met eede bejde zullen verclaeren ende expurgeren, dat zijlieden op den 2en Mei in den jaere 1626 s'avonts de clocke omtrent de thien uren vuyt haere brouwerije nyet hebben laeten volgen een halff vath biers aen HENRICK PINNEKENS, zackedrager, breder in processe geroert, ofte gedoocht t' zij door haere dienaers ofte yemanden anders gedaen te hebben, off dat oock hij gedaagde ofte zijne huysvrouw vant voorsz. halff vath biers geen betaelinghe daer van en hebben genoten ⁽⁶⁾.

In 1628 liet MATHIJS SYMONSS VAN SON beslag leggen op 75 gulden, die MERCUS JAN ARIAENSS PHARO schuldig was aan de weduwe en erfgenen van JAN GRAUWEN te 's-Gravenmoer, in mindering van de som die genoemde weduwe hem schuldig was ter cause van gehaalde en geleverde bieren ⁽⁷⁾.

In 1629 eischte VAN SON betaling van CORNELIS ROELEN COCKERDUYN, wonende onder de Hooge Swaluwe, over gehaalde bieren volgens de reckeninge hem tot dien eijnde overgelevert ⁽⁸⁾.

In 1635 werd MATHIJS VAN SON, brouwer in de Posthoren, door schepenen veroordeeld tot 25 ponden boete aan de pachters van de bieren, volgens hun eisch dd. 1 Augustus 1634 ⁽⁹⁾.

In 1649 eischte MATHIJS VAN SON, brouwer in den Posthoren en schepen, betaling van 283 rijnguldens en 12 stuyvers door CLAES ARIAENS RIB te Gorinchem, die hij als reste van geleverde bieren alnoch ten achteren is ⁽¹⁰⁾.

CRIJN ADRYAENSS. MES, smith ende ijckmeester, en JACOB CORNELISS. VAN BAVEL, bierdrager, verklaarden in 1649 op verzoek van MATHIJS SYMONSS. VAN SON, brouwer en schepen, „dat zij op den 28en der voorleden maent Augusty bij den requirant zijn versocht geweest, om tot zijnen huysse te sien ende helpen weggen sekere sacken mout en bouckweyt, die bij hem ter meulen souden werden gedaen, ende hebben alsoeden gesien ende gevonden datter achthien sacken mouts waren, ieder sack wegende een hondert ende tachtich pont, maeckende drye duysent twee hondert ende veertig pont, met noch vier sacken bouckweyt, ieder sack wegende een hondert zeven en seventich pont, maeckende seven hondert ende acht pont, beloopende de voors. twee parthijen t'samen ten gewichte van drye duysent negenhondert ende acht en veertich pont, die alsoo ter meulen zijn gegaen. Verclaeren voorders dat sij getuygen op den 1en deser maent Septembris de voors. sacken met meel weder omme hebben helpen wegen, uytbrengende tsamen den gewichte van drye duysent zeshondert ende zes pont, sulcx dat daerane boven het molstercoren zijnde den negentiende sack, is vermist ende te cort thuyt gebracht den nombre van een hondert vijff en dertich pont, daer tegens den meulder is goet comende het stuyffmeel". Voorts verklaren voornoemde VAN BAVEL en ERNST THIJSEN, beide gesworen bierdragers, dat aan een partij van 19 zakken mout en 4 zakken boekweyt wegende 4163 ponden, die den 6en September naar den molen werden gebracht, bij terugkomst op den 7en September 115 ponden meel ontbraken ⁽¹¹⁾.

QUIRIJN ADRIAENS MES, gesworen ijckmeester, en WILLEM BALTENS VAN SUNDERT, gesworen corenmeter, verklaarden in 1653 op verzoek van MATHIJS VAN SON, brouwer in den Posthoren, „dat zij op den 23en dach der voorleden

maent November ten versoecke van den requirant tot zijnen huysse hebben gewogen 19 sacken mout wegende t'samen 3035 pont, noch 5 sacken bouckweyt, wegende 950 pont, ende eenen sack tarwe, wegende 200 pont, t'samen uytbrengende den gewichte van 4185 pont, welcke sacken ende corenwerck sijn geladen op de karre van de weduwe van za. STEVEN HENRICKX VAN INNEVELT om gemalen te worden". Daarop verklaarden voorn. MES en BASTIAEN SCHALCKEN, cuyper, dat zij op den 26en November d.a.v. „zijn geweest ten huysse van den requirant ende hebben aldaer in presentie van HUYBRACHT den kardrijver sien wegen de voorgeroerde 25 sacken meel, die bij den voorn. kardrijver waren thuyt gebracht ende bevonden, dat de selve nyet meer en hebben gewogen als 3811 pont, daer bij gerekent 221 pont over het 19e vath van molstercoren, compt t'samen 4032 pont, in voegen dat aen de voors. 4185 pont corenwerck die ter molen zijn gebracht is vermist den nombre van 153 pont" ⁽¹²⁾.

Voornoemde personen legden nog een gelijksortige verklaring af betreffende de vermissing van 143 pont meel op 4 December d.a.v. ⁽¹³⁾.

15 October 1655 verklaarde BASTIAENTJEN WOUTERS voor schout en schepenen van Dussen-Munsterkerk 100 carolus gulden schuldig te zijn aan Sr. MATIJS VAN SON, brouwer tot Geertruidenberg. Achter op de schuldbrief staat, dat deze, „die mijn en de kinderen van broer SIMON VAN SON zaliger samen sijn ten deele gevallen van vader VAN SON zaliger", is afgelost. Geteekend: GEERTRUYD VAN SON, actum Gberch den 29 feb. 1692 ⁽¹⁴⁾.

MATHIJS VAN SON, borgemeester en brouwer, gaf, mede namens de overige brouwers en crediteuren van MARIA VAN NES weduwe NICLAES TAETS, biersteekster in den Hage, in 1658 volmacht aan JOCHEM OUDAEN, koopman te Rotterdam, om „te accorderen tot overgevinge van alle hare boeckschulden soo goede als quade, oock alle haren inboel en huysraet, weidtsghaders hare twee huysen staende op de Bierkaij in de Hage, de welcke bij executie sijn vercoft en bij haer swager GERAERT TAETS wonende tot Rotterdam voor haer sijn ingecoft, omme daer aen te mogen verhalen der constituants praetensie de welcke hij aen de voorn. weduwe van geleverde bieren ten achteren is" ⁽¹⁵⁾.

In 1662 verklaarde PEETER CORNELIS SPRANGERS uit Dongen 300 rijngulden schuldig te zijn aan MATHIJS SYMONSSSEN VAN SON ter zake van geleverde bieren, verschoten penningen en andersints, tegen 6% rente. Deze schuld werd 30 November 1671 afgelost ⁽¹⁶⁾.

CATHARINA MEULLEMANS weduwe Ds. WILHELMUS PISTORIUS verklaarde in 1663 schuldig te zijn aan MATHIJS VAN SON, oud borgemeester, 250 rijngulden „ter saecke soo over geleverde bieren als aangetelde penningen", verbindende daarvoor haar huis ⁽¹⁷⁾.

LOUYS BOURGONJON, biersteker te Dordrecht, verkocht in 1678 zijn huis daar uithangt de Bierswaan op de varckemarct aldaar, aan de kinderen en erfgenen van MATTHIJS VAN SON, in zijn leven borgemeester en brouwer te Geertruidenberg voor 800 gulden, „soo met d' afschrijvinge gedaen in minderinge van 't gene hij over geleverde bieren aen de vrs. erfgenaemen schuldigh is, als dat se selve gehouden sijn tot haeren laste te nemen een brief van 400 gulden capitael, die WILLEM NACHTEGAEL daer op sprekende heeft". In 1693 verkochten de erfgenen het huis weder voor 1600 gulden ⁽¹⁸⁾.

CORNELIA VAN SON weduwe JAN VAN NESCH, MATTHIJS SCHUYFFHIL getrouwd met GEERTRUYD VAN SON, COMMERA VAN SON, BERNAERT

⁽⁶⁾ Register van Sententien van Geertruidenberg, acten 4 Februari en 21 November 1628.

⁽⁷⁾ Besetboek van Dongen 1624-1632, acten 31 Augustus, 2 October, 19 October en 13 November 1628.

⁽⁸⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 25 September 1629.

⁽⁹⁾ Register van Sententien van Geertruidenberg, acte 31 Juli 1635.

⁽¹⁰⁾ Notaris L. van den Kieboom te Geertruidenberg, acte 19 October 1649.

⁽¹¹⁾ Notaris alsvooren, acte 10 September 1649.

⁽¹²⁾ Notaris alsvooren, acte 11 December 1653.

⁽¹³⁾ Notaris alsvooren, acte 11 December 1653.

⁽¹⁴⁾ De schuldbrief, op perkament, is aanwezig in het familie-archief.

⁽¹⁵⁾ Notaris L. van den Kieboom te Geertruidenberg, acte 4 December 1658.

⁽¹⁶⁾ Schepenschuldbrieven van Dongen, acte 19 Juni 1662.

⁽¹⁷⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 16 Januari 1663.

⁽¹⁸⁾ Register van huysbrieven van Dordrecht, acten 23 Maart 1678 en 8 September 1693; Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acten 13 Juli 1689 en 23 September 1693.

VAN NESCH getrouwd met CATHARINA VAN SON, voor hun zelf en zich sterk makende voor de kinderen van SYMON en JAN VAN SON en voor ADRIANA VAN SON, alle kinderen, kindskinderen en erfgenamen van den oud-borgemeester MATTHIJS VAN SON, gaven in 1680 procuratie aan hun broeder AUGUSTINUS VAN SON om zich naar het dorp Strijen te begeven en zich daar te vervoegen bij de Heeren Magistraten en den procureur VAN ROSSUM om door middel van recht „te innen alsulcke somme van penningen als sij moeten ontfangen uyt den boedel van KRIJN ARIAENSE BLOCC en desselfs huysvrou MARGRIETA SCHUTH beyde saliger, over geleverde bieren bij den voors heer VAN SON salr. gedaen ingevolge extract authenticq daer van sijnde uyt het schultboeck“ ⁽¹⁵⁾.

De erfgenamen van den oud-borgemeester MATTHIJS VAN SON gaven in 1682 procuratie aan PIETER GIJSELS, procureur te Heusden om eenige schulden in te vorderen wegens geleverde bieren ⁽¹⁶⁾.

MATHIJS VAN SON werd, volgens het Kerkeradsacteboek, den 17 Maart 1630 benoemd tot diaken van de Grootte of St. Geertruidakerk en den 29 Mei 1661 tot ouderling. In deze functie werd hij met drie predikanten uit de Classis van Dordrecht afgevaardigd naar de Zuid-Hollandsche synode, die te Gorinchem werd gehouden van 5-15 Juli 1661 ⁽²⁰⁾.

Hij was schepen van Geertruidenberg 1637-1640 en 1648-1653, burgemeester 1654-1658, president-schepen 1659, burgemeester 1660, 1661, president-schepen 1662, 1668, 1669 en burgemeester 1671, 1672 ⁽²¹⁾ en wordt vermeld als regent van het Gasthuis en H. Geesthuis in 1650, 1652 en 1659.

In Juni 1661 reisden de burgemeesters VAN SON en SWAEN naar Dordrecht om aldaar met den burgemeester te spreken „noopende het staepelrecht“ ⁽²²⁾.

In April en Mei 1671 ging de burgemeester VAN SON naar Gorinchem en Dordrecht, „als van stadswegen gecommiteert sijnde op 't stuk van de quotisatie van den impost op de france wijnen.“ ⁽²³⁾

Toen na het uitbreken van den oorlog met Frankrijk in 1672, de Franschen hun hoofdmacht voor 's-Hertogenbosch hadden vereenigd, werd in Juni rondom de vesting Geertruidenberg de inundatie gesteld. Daar echter de bezetting van de stad zeer gering was, werden de burgemeester VAN SON en de schepen GERED DE BUCQ naar Gorinchem afgevaardigd om „aldaer aen de Gevolmachtighe van haer Ed. Groot Mog. de Heeren Staten van Hollandt ende West Vriesland, mitsgaders aen den oversten WURST te versoecken meerderheyte van garnisoen ende ammonitie van oorlogh“ ⁽²⁴⁾. Deze zending had tot gevolg, dat de bezetting werd versterkt ⁽²⁵⁾.

Nadat op den 18en November 1672 de Prins van Oranje na een zesjarige procedure, tijdens welke de Staten van Holland de magistraat hadden benoemd,

⁽¹⁵⁾ Notaris P. Rutter te Geertruidenberg, acte 2 October 1680.

⁽¹⁶⁾ Register van contracten van Geertruidenberg, acte 2 April 1682.

⁽²⁰⁾ Dr. Knuttel, Acta der Particuliere Synoden van Zuid-Holland.

⁽²¹⁾ De jaarlijksche benoemingen van de 2 burgemeesters, de 7 schepenen en den tesorier door den Prins van Oranje als Heer van Geertruidenberg, staan aan het begin van elk jaar vermeld in de Registers van Giften. De beeediging had plaats door den schout, in presentie van den Gouverneur der stad en van den Rentmeester der domeinen.

⁽²²⁾ Stadsrekening van Geertruidenberg over 1661.

⁽²³⁾ Idem over 1671.

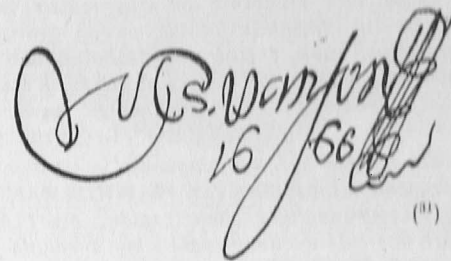
⁽²⁴⁾ Idem over 1672.

⁽²⁵⁾ Zie uitvoerig in „De verdediging van Nederland in 1672 en 1673 door van Sypesteyn en de Bordes, 1850.“ Met „den oversten WURST“ is bedoeld de Veldmaarschalk WIRTZ, belast met het opperbevel over Gorkum, Heusden, Geertruidenberg en Schoonhoven.

wederom in zijn rechten als Heer van Geertruidenberg was hersteld ⁽²⁶⁾, vaardigden de Staten van Holland twee commissarissen naar die plaats af, waar zij den 2en December de magistraat van zijn eed aan de Staten ontsloeg. Den volgenden dag liet de Heer VAN BEAUMONT, als afgevaardigde van den Prins, de burgemeesters, schepenen en den tesorier tegen 11 uur op het Raadhuis ontbieden om hen weder in hun respectieve bedieningen aan te stellen voor het loopende jaar en hun den eed af te nemen. Bij deze plechtigheid was de burgemeester VAN SON absent „als door sieckte bedlegerich.“

In 1643 kocht MATHIJS SYMONS VAN SON voor 375 gulden eenige gedeelten van een land op „de vlijcke“ onder Raamsdonk ⁽²⁷⁾. Dit land, in latere acten 's-Hertogenhoef genaamd, waarvan hij voor 2/3 eigenaar was, kwam na zijn dood aan zijn dochters CORNELIA, GEERTRUYD en COMMERA. De beide laatsten vermaakten elk hun 1/3 aandeel aan de kinderen van hun broeder AUGUSTINUS die het in gemeenschap behielden ⁽²⁸⁾.

MATHIJS VAN SON kocht in 1666 een aandeel in „de Werffcampen“ en in een land „op Ackermanshoocht“, beide te Raamsdonk ⁽²⁹⁾. Dit laatste land vererfd op de kinderen van zijn zoons JOHAN en AUGUSTINUS ⁽³⁰⁾, die het in 1717 verkochten ⁽³¹⁾.

J. van Son
16/6/68

In 1668 kocht MATHIJS VAN SON het huis de Fortuyn, gelegen naast het Raadhuis op de markt. Vermoedelijk heeft hij zich in dit huis gevestigd en het tot zijn dood bewoond. Zijn erfgenamen verkochten het in 1678, zooals hij het huis had „gebruyckt ende gepossideert“. Tusschen MATHIJS VAN SON en MAURITS CONINCX als bezitter van een schepenschuldbrief, groot in restant 300 gulden, waarvoor de Fortuyn was verbonden, werd een proces gevoerd over de geldigheid van die schuldbrief. Dit proces eindigde ten voordeele van M. CONINCX.

17 October 1665. JORIS MEIJER verklaart 600 gulden schuldig te zijn aan MATHIJS VAN SON, outborgemeester en brouwer, en verbindt daarvoor zijn huis, grond en erve staande aan de zuidzijde van 't Merckvelt, het Stadts Raethuys oostwaerts. (Register van Giften van Geertruidenberg)

27 Januari 1668. De erfgenamen van JORIS MEIJER geven over aan MATHIJS VAN SON, president-schepen, een huis etc. aan de zuidzijde vant Merckvelt, het Raethuys oostwaerts. Koopsom 730 gulden contant. (Register alavoren)

20 December 1675. In het proces tusschen MAURITS CONINCX, eischer

⁽²⁶⁾ Zie uitvoerig in het „Rapport gedaen bij den Heere van Beaumont wegens het accoort ende transactie over de heerlijkheijt van Geertruidenberg etc.“ (Inventaris Charters Nassausche Domeinen, fol. 1055, No. 24).

⁽²⁷⁾ Register van Vesten van Raamsdonk, acte 24 October 1643.

⁽²⁸⁾ Zie de aangiften voor de collaterale successie in de Protocollen van Taxatien van Raamsdonk.

⁽²⁹⁾ Register van Vesten van Raamsdonk, acten 12 Augustus 1666.

⁽³⁰⁾ Idem, acte 27 Maart 1717.

⁽³¹⁾ Handteekening van MATHIJS VAN SON onder een acte van 31 Januari 1666 voor Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

en MATHIJS VAN SON als possesseur van het huis gen. de Fortuyn, gecomen van JORIS MEIJERS ontzeggen schepenen den eischer sijne versochte provisie jegens den gedaegde.

(Register van Sententien van Geertruidenberg)

8 Maart 1678. In het proces tusschen MAURITS CONINCX, eischer, en MATHIJS VAN SON out borgemeester als possesseur van zeker huis gen. de Fortuyn, condemneeren schepenen den gedaegde de geeychte somme van 300 gulden te betalen. Waarop 15 Maart 1678 de kinderen van MATHIJS VAN SON zalr. appelleeren van dit vonnis aen den Ed. Hove ofte Hooge Rade in Holland.

(Register alsvoren)

4 Februari 1678. JOHAN VAN SON, borger en brouwer, als mede-erfgenaar van zijn vader MATHIJS VAN SON geeft over aan HENDRIK TEN HAEFF een huis etc. aan de zuidzijde van de markt, het Raethuys oost.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

2 Mei 1679. JOHANNES VAN SON, AUGUSTINUS VAN SON voor zich zelf en als voogd over de minderjarige kinderen van wijlen SIMON VAN SON, CORNELIA VAN SON, GEERTRUYT VAN SON, BARENT VAN NES als in huwelijk hebbende CATARINA VAN SON, COMMERENTIA en ADRIANA VAN SON, alle kinderen en erigenamen van MATHIJS VAN SON en CHRISTINA DE WAERSEGGERE, geven procuratie aan WILLEM SCHUYFFHIL, procureur voor 't Hof van Holland, om „ten uijteijnde toe waer te nemen alsulcke saecke oit proces t' gene zij als appellanten contra MAURITS CONINCX gedaegde voor den selven hove hebben uijtstaende.

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

4 November 1681. In der saecke hangende voor den Hove van Holland tusschen de kinderen en erigenamen van MATHIJS VAN SON, in sijn leven burgemeester tot Geertruidenberg, impetranten, en MAURITS CONINCX, gedaegde, verklaart het Hof de impetranten bij 't vonnis van schepenen van Geertruidenberg van 8 Maart 1678 te wesen niet beswaert.

(Sententien van het Hof van Holland)

Na het overlijden van CHRISTINA DE WAERSEGGERE eischte PIETER VAN BERCHEM als man van haar voordochter JOHANNA COSTERUS in November 1670 opening van het testament van MATHIJS VAN SON en CHRISTINA DE WAERSEGGERE en inventaris en scheiding van haar nagelaten goederen, waartegen MATHIJS VAN SON zich verzette, doch waartoe hij door schepenen van Geertruidenberg werd veroordeeld den 5 Juni 1671. Hij ging echter in hooger beroep bij het Hof van Holland⁽²²⁾, waarvan de uitspraak gelijkloidend was aan die der schepenen. Er ontstond nu echter een proces voor schepenen over de „validiteijt vant testament van Joffe. CHRISTINA DE WAERSEGGERE“, alsmede over den staat en inventaris van de goederen door haar nagelaten, doch daar het te voorzien was dat „t selve proces noch lange zoude comen hangen“, stelden partijen het in handen van vier arbieters⁽²³⁾. Reeds vijf dagen later verklaarden deze, dat JOHANNA COSTERUS ter voldoening van haar moederlijk erfdeel moest ontvangen 1480 gulden contant en een obligatie van 1000 gulden á 4% alsmede „hare gerechte portie in alle de cleederen, gout en silver, tgeene eenichsints tot den lijve van Joffe. CHRISTINA DE WAERSEGGERE heeft behoort“⁽²⁴⁾. Deze schuldregeling werd den 12en Mei vereffend⁽²⁵⁾.

MATHIJS VAN SON en CHRISTINA DE WAERSEGGERE werden begraven in de Grootte kerk te Geertruidenberg in een grafkelder, waarvan in een der in de Inleiding genoemde geslachtregisters staat aangeteekend bij hun oudste

⁽²²⁾ Sententien van Geertruidenberg, acten 5 en 13 Juni 1671.

⁽²³⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte van compromis 16 April 1672.

⁽²⁴⁾ Idem, acte 21 April 1672.

⁽²⁵⁾ Idem, acte van obligatie en acte van quitantie, beide van 12 Mei 1672.

Grafsteen in de Grootte Kerk te Geertruidenberg.

dochter CORNELIA: „Sij heeft de famielje kelder in de kerk tot G.denberg doen maken". Deze grafkelder was gelegen „in de Gaafkelder in den zuidenhoek, daar de oude konsistorie is geweest", blijkens een opgave van de „Ligging van de grafkelders op het hoogkoor", aanwezig in het archief van de Grootte kerk ⁽⁸⁰⁾.

II. CORNELIA VAN SON

dochter van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE; geboren te Geertruidenberg 15 Juli 1628 ⁽¹⁾, overleden aldaar Augustus 1691, begraven aldaar in de Grootte kerk, ondertr. te Geertruidenberg 7 October 1663, trouwt aldaar 21 October 1663 JOHAN VAN NES, zoon van PIETER JANSZ. en CORNELIA BELLAERT, geboren te Geertruidenberg, overleden 19 October 1675 ⁽¹⁾.
Huwelijk kinderloos.

7 Octobris 1663 ondertrouwd JOAN VAN NES, j.m. met CORNELIA VAN SON j.d., beide hier geboortig en woonachtig. (Aan den kant staat:) Den 21 Octobris 1663 alhier getrouwt. (Ondertrouw-register van Geertruidenberg)

10 Augusti 1691 Juffr. CORNELIA VAN SON, weduwe van Sr. JAN VAN NES, 3 klokken 4 uren geluyd, in de kerk begraven, 12-0-0. (Begraafregister Grootte kerk te Geertruidenberg)

3 November 1691. Taxatie van 1/3 in 2/3 van Hartoge-Hoefft te Raamsdonk, nagelaten door CORNELIA VAN SON, weduwe JAN VAN NES, zonder wet-tige geboorte na te laten, te Geertruidenberg overleden en aldaar begraven. (Register van Vesten van Raamsdonk)

JAN VAN NES was wijnkooper te Geertruidenberg, welk bedrijf na zijn overlijden door zijn weduwe werd voortgezet.

1678. Betaald aan de weduwe JAN VAN NES 77 gulden 16 stuivers „over leverantie van wijnen tottet selebreren van 't H. nachmaell in de kerk alhier voor den jaare 1668 volgens declaratie."

(Stadsrekening van Geertruidenberg 1678)

10 September 1679. BARENT VAN NES, oud-schepen en wijnkooper en CORNELIA VAN SON weduwe JAN VAN NES, wijnkoopster alhier, geven procuratie aan JACOBUS REGENBOOGH, procureur, „teneijnde waer te nemen soodanige sake als sij genootsaecht sijn in cas van reformatie voor de Staten van Hollandt te sustineren als requiranten op en jegens GABREEL LANSWOUT pachter van de wijnen." (Notaris M. van Tilborgh te Geertruidenberg)

13 October 1679. DENIJS TEUNIS DE BEER verklaart schuldig te zijn aan CORNELIA VAN SON weduwe JOHAN VAN NES „in sijn leven wijnsteecker alhier" de somme van 280 gulden. (Register van Giften van Geertruidenberg)

2 Augustus 1680. In het proces tusschen BARENT VAN NES en CORNELIA VAN SON weduwe JOHAN VAN NES, opposanten en geexecuteerdens, tegen GABRIEL LANSWOUT, pachter van den impost van de wijnen, geopposeerde en executant, beslissen schepenen dat G. LANSWOUT aan opposanten moet restitueeren de respectieve sommen van 128 gulden, 64 gulden en 50 gulden 8 stuivers. Waarop G. LANSWOUT 9 Augustus 1680 verklaart „te appelleren aen de Gecom. Raden van de Staten van Holland van dit nadeelig vonnis." (Register van Sententien van Geertruidenberg)

10 November 1682. CORNELIA VAN SON weduwe JAN VAN NES en BARENT VAN NES, oud schepen, geven procuratie aan PAULUS RUTTER,

⁽⁸⁰⁾ De graven op het koor zijn thans verdwenen. De verspreide grafstenen zijn omstreeks 1906 in het zuider transept verzameld en op den vloer ingemetseld.

⁽¹⁾ Zie noot 1 bij I.

procureur alhier, „tot waerneminghe harer sake als sij genootsaecht sijn te defenderen jegens GABREEL LANGSWOUT".

(Notaris M. van Tilborgh te Geertruidenberg)

31 October 1711. De erfgenen van CORNELIA VAN SON weduwe JAN VAN NES „in sijn leven coopman in wijnen alhier" geven procuratie aan MICHEL VAN TILBORGH, notaris en procureur alhier, om „waer te nemen voor schepenen alhier soodanige saecken als de selve genootsaecht sijn als eijnschers op ende jegens MELCHIOR GERRITS, notaris en procureur alhier, te moeten institueren, als mede jegens andere personen, die eenighsints aen den voorn. boedel van de selve Juffr. CORNELIA VAN SON over boeckende andere schulden noch ten achteren sijn te mogen ageren."

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

JOHAN VAN NES kocht in 1671 van JOHANNES DEN RUIJMEN het huis de Nagtegael, gelegen aan de noordzijde van de markt voor 1332 gulden ⁽²⁾. Met dit huis, dat leenroerig was aan den huize van Polanen, werd hij 19 Aug. 1672 beleend ⁽³⁾. Nadat ook zijn vrouw was overleden, ontstond er dispuut over den eigendom van dit huis tusschen hare erfgenen en BARENT VAN NES - de broeder van JAN VAN NES -, die als eenigste mansoor zijnde van de zijde van JAN VAN NES beweerde, dat hem de helft van het huis, uit kracht van leenrecht, toekwam met de helft van de rente sedert het overlijden van JAN VAN NES. Hiertegen hielden de erfgenen van CORNELIA VAN SON vol, dat zij recht hadden op de kooppenningen van het huis, alsmede op de kosten van reparatien en melioratien aan dat huis besteed, sedert dat het inden gemeenen boedel van JAN VAN NES en CORNELIA VAN SON was gekomen. Om de groote kosten, moeite en schade van een proces te ontgaan en ter wille van „den bant van liefde en vrede die sij tot noch toe soo oprechtelijk hebben gehouden", kwamen partijen overeen hun geschil te onderwerpen aan de arbitrage van Mr. FLORIS PIETER PUTHENIUS en Mr. PIETER SCHAEP, advocaten te 's-Gravenhage.

17 Februari 1696. Compromis tusschen BARENT VAN NES ter eenre en MATTHIJS SCHUYFHILL als getrouwd met GEERTRUYT VAN SON, COM-MERA VAN SON, AUGUSTIJN VAN SON voor hem zelf en als voogd van de kinderen van JAN en ADRIANA VAN SON, MATTHIJS VAN SON voor zich zelf en zich sterk makende voor MARYNIS VAN HOECKEN, predikant te Gorinchem, als getrouwd met CORNELIA VAN SON, alle erfgenen van CORNELIA VAN SON weduwe JOHAN VAN NES ter andere zijde, in sake hun dispuut nopens het eigendom van het huis de Nagtegael.

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

De uitspraak der arbiters was, dat BARENT VAN NES gerechtigd was tot de helft van het huis de Nagtegael met de helft van de huur, verschenen sedert het overlijden van JAN VAN NES, waartegen hij „bij forme van restoir" aan de erfgenen van CORNELIA VAN SON moest uitkeeren de helft der betaalde kooppenningen en de helft van de reparatien en melioratien aan het huis gedaan sedert den tijd, dat het tusschen JOHAN VAN NES en CORNELIA VAN SON in 't gemeen is gepossedeerd geweest ⁽⁴⁾. De afrekening leidde echter tot nieuwe moeilijkheden, waardoor BARENT VAN NES niet voor Mei 1698 „de volkomen en libre possessie van deselve huysinge" verkreeg ⁽⁵⁾.

JOHAN VAN NES in Augustus 1669 „met lichaemelijke krankheijt besocht sijnde, sieckelijck te bedde was leggende", maakte met zijn vrouw een testament, waarbij zij elkander tot eenige erfgenaam benoemden, onder voorwaarde

⁽²⁾ Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acte 23 October 1671.

⁽³⁾ Leenregister van Polanen.

⁽⁴⁾ Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 30 Juli 1696.

⁽⁵⁾ Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acten 5 September, 22 October, 30 November 1697 en 17 April 1698.

dat de langstlevende, geen kinderen nalatende, 1200 gulden zou moeten uitkeeren aan de nabestaanden van den eerststervende, van welk bedrag de langstlevende echter het vruchtgebruik mocht behouden (⁶).

Zij onderteekenden:

Joh. van Nes
Cornelia van Son

In 1673 maakten JOHAN VAN NES, wijncooper en CORNELIA VAN SON, echteluyden wonende tot Geertruidenberg, een nieuw testament, dat te Dordrecht werd gepasseerd. JOHAN VAN NES vermaakte zijn cleederen aan zijn broeder BARENT VAN NES en aan zijn zusters MARIE en SARA VAN NES en voorts aan PETRONELLA en ELISABETH DAY, kinderen van WILLEM DAY en CLARA VAN NES, zijn zuster van halven bedde, icder 150 gulden. CORNELIA VAN SON vermaakte haar cleederen en juweelen aan verschillende familie-leden. Verder benoemden zij elkander tot universeel erfgenaam met de bepaling, dat na het overlijden van de langstlevende hunne goederen voor de helft gedeeld moesten worden door hunne respectieve erfgenamen ab intestato (⁷).

Na het overlijden van JOHAN VAN NES sloten zijn erfgenamen een contract met CORNELIA VAN SON, waarbij deze afstand deed van hetgeen haar man nog toekwam uit den boedel van wijlen zijn moeder NEELTJEN BELJAERTS, huisvrouw van PIETER JANS VAN NES. De erfgenamen van JOHAN VAN NES zouden daartegenover geen aanspraak maken op diens nalatenschap (⁸).

Een maand voor haar dood maakte CORNELIA VAN SON, weduwe JOHAN VAN NES een testament met de volgende legaten:

aan haar oudste zuster GEERTRUYT VAN SON, huisvrouw van MATHIJS SCHUYFFHIL, haar gouden ringh met seven steenen ingeleijt;

aan haar zuster COMMERA VAN SON haar beste gouden ringh met eenen steen ingegraveert en het ledikant, beste bedde en toebehoorten;

aan voornoemde GEERTRUYT en COMMERA haar kleederen;

aan CORNELIA, dochter van AUGUSTINUS VAN SON een gouden kettingh;

aan elk der drie kinderen van JENNEKEN KOSTERUS zaliger, haar halve zuster, 50 gulden, hen verder uitsluitende van hare nalatenschap;

haar verdere goederen vermaakte zij aan haar broeder en zusters en aan de kinderen van haar overleden broeders en zuster SYMON, JOHAN en ADRIANA VAN SON (⁹).

IIa. GEERTRUYD VAN SON

dochter van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGERE;
geboren te Geertruidenberg 30 Mei 1630 (¹⁰), overleden aldaar 5 September 1716, begraven aldaar in de Grootte kerk, ondertr. te Geertruidenberg 4 December 1667, trouwt aldaar 18 December 1667 MATTHIJS SCHUYFFHIL, weduwnaar van JOANNA VAN GILS, zoon van DAMIS en ANNA HEYS, geboren te

(¹⁰) Notaris M. Gerrits, acte 2 Augustus 1669.

(⁷) Notaris H. Smits te Dordrecht, acte 7 November 1673.

(⁸) Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 12 Mei 1678.

(⁹) Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acte 3 Juli 1691, gepasseerd ten woonhuize van de testatrice.

Geertruidenberg, overleden aldaar in December 1702, begraven aldaar in de Grootte kerk.

Huwelijk kinderloos.

4 December 1667 ondertrouwd MATTHIJS SCHUYFFHIL wedr. wijlen JOANNA VAN GILS, met GEERTRUIJD VAN SON, j.d., beide hier geboren en woonachtig. (Aan de kant staat:) Den 18 December alhier getrouwt.
(Ondertrouw-register van Geertruidenberg)

23 December 1702 de heer Tresorier MATTHIJS SCHUYFFHIL 4 uyren geluyt met 3 klokken en in de kerck begraven 12-0-0.
(Begraafregister Grootte Kerk te Geertruidenberg)

5 September 1716 is onse Grootmoeder GEERTRUYDA VAN SON weduwe van de Heer Burgemeester MATHIJS SCHUYFFHIL tot Geertruidenberg in een Hooge ouderdom overleden.
(Uit de eigenhandige aantekeningen van Mr. MATHIJS VAN SON, zoon van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL).

19 September 1716 GEERTRUIJD VAN SON, wede. van d' Heer Borgemeester SCHUYFFHIL vier uyren geluyt met drye klokken en in de kerck begraven 12-0-0.
(Begraafregister Grootte Kerk te Geertruidenberg)

M. Schuyffhill Geertruyd van Son
1699 (11)

MATTHIJS SCHUYFFHIL was brouwer in het Hart te Geertruidenberg, welk huis en brouwerij hij had gekocht vóór Juni 1669. In zijn testament van 30 December 1671 (¹²) bepaalde hij „tot rust en vrede van sijne jegenwoordige lieve huysvrouw Jouffe. GEERTRUIJT VAN SON ende ses kinderen verweckt aan JOHANNA VAN GILS zaliger“, die hij tot zijn erfgenamen in egale portien benoemde, dat „de brouwerije daarinne hij tegenwoirdigh is woonende sal blijven int gemeen en onvercoft, ende dat sijn huysvrouw daerinne sal doen en voorts exerceeren de Brouwningh, soo lange en ter tijt toe het selve haer believen en gelegen comen sal; daervooren sijn huysvouwe jaerelijcx ten behoeve van sijne voorkinderen sal doen soodaenige uytrejckinge van penningen als sij mettet goetvinden van de voogden in discretie oordeelen sal te behooren.“

Aan dezen wensch werd voldaan en eerst na het overlijden van GEERTRUYD VAN SON verkochten de drie overgebleven voorkinderen in 1717 het huis, brouwerij en verdere gebouwen voor 700 gulden aan JOSEPHUS ALLARDT, die bovendien de gereedschappen van de brouwerij, als ketels, tonnen, vaten, zakken, bakken etc. overnam voor 2600 gulden. De verkoopers behielden zich het recht voor den ouden moutkelder van de brouwerij te behouden „ter tijt en wijle sijluijden de bieren, die sij noch hebben, sullen hebben vercoft ende uytgeslagen, immers soo langh als sijluijden in het hujs het Hart sullen verblijven, hetwelk wesen sal tot prima April van dit jaer.“

5 April 1672. MATTHIJS VAN SON, borgemeester deser stede, volgens acte van 15 Juni 1669 voor notaris PIETER VAN BREUSEGHEM te Antwerpen, procuratie hebbende van HENRINA VAN DER WOERT, wonende aldaar, doch-

(¹²) Zie noot 1 bij I.

(11) Handteekeningen van MATTHIJS SCHUYFFHIL en GEERTRUYD VAN SON onder acten resp. van 17 April 1698 en 2 Mei 1679 voor notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

(12) Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

ter van ALEWIJN VAN DER WOERT en weduwe van LEONARD VAN MUGGENHOVEN, geeft over aan MATTHIJS SCHUYFFHIL out-borgemeester deser stede „eene huysinge, brouwerije, schuere, achterwooninge, mitsgaders vóór het huysken daer beneffens, gront, erve ende toebehoorten, genaempt ofte daer uythangende is het hert, aan de noorzijde van de Merckt, achter streckende mette achterste wooninge aan stadswalle.”

Belendingen: West: CORNELIS DEN RUYMEN, Oost: MATTHEUS ADRI-AENSSEN MEIJER.

Het huis was door ALEWIJN VAN DER WOERT aan voorn. SCHUYFFHIL verkocht. (Register van Giften van Geertruidenberg)

30 Juli 1683. In het proces tusschen JAN VAN DE GRINDT, pachter van den impost op de bieren, aanlegger, en MATTHIJS SCHUYFFHIL, brouwer in 't Hart, gedaagde, ontseggen schepenen den aanlegger zijn eisch, „mits dat de Heer gedaagde ende sijne huysvrouw met solemneelen eede sullen verklaren, dat sijn gedaagdens soon op den 30en December 1680 dien geheelen avont en nacht niet uijt hare huysinge ofte brouwerije is geweest, maar aldoen continueelick daer in ende present geweest te sijn.” Aan den kant der acte staat, dat MATTHIJS SCHUYFFHIL en GEERTRUIJDT VAN SON sijne huisvrouwden bedoelden eed hebben afelegd op 4 FEBRUARI 1684.

(Register van Sententien van Geertruidenberg)

1706. Betaald aan de weduwe van den Heer oud-borgemeester MATTHIJS SCHUYFFHIL de somme van 29 gulden 2 st. 14 penningen over geleverde bieren en verschoten impost op order van de burgemeesteren uit de brouwerij het hart alhier aan de stad geleverd van 12 October 1701 tot 13 December 1702.

(Stadsrekening van Geertruidenberg over 1706)

6 Januari 1717. Voorwaarden waarop AUGUSTIJN VAN SON als man van ANNA SCHUYFFHIL, JOHANNA SCHUYFFHIL ongehuwde meerderjarige dochter en WILLEMINA SCHUYFFHIL weduwe van den advocaat Mr. FRANCOIS OOSDORP als erfenamen van hun vader en moeder MATTHIJS SCHUYFFHIL en GEERTRUYT VAN SON hebben verkocht aan JOSEPHUS ALLARDT het huis en brouwerij genaamd het witte hart.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

22 Januari 1717. Mr. MATTIJS VAN SON advocaat in 's-Hage als executeur van het testament van GEERTRUYT VAN SON weduwe van den heer borgemeester MATTIJS SCHUYFFHIL, geeft over aan JOSEPHUS ALLARDT het huis en brouwerij van outs genaemt het Hart. Koopsom 3300 gulden, waarvan 2000 contant en het overige op 1 Maart naestcomende. (Register alsvoren)

2 Maart 1717. De kinderen en erfenamen van MATTIJS SCHUYFFHIL verklaren 3300 gulden te hebben ontvangen ter zake van den verkoop van het huis en brouwerij het Hart. (Register alsvoren)

30 Maart 1718. ANNA SCHUYFFHIL weduwe AUGUSTIJN VAN SON en JOHANNA en WILLEMINA SCHUYFFHIL, erfenamen van GEERTRUI VAN SON weduwe MATTHIJS SCHUYFFHIL, in hun leven brouwer en brouwster in 't with hart, geven procuratie aan CORNELIS VAN BRANTWIJCK, notaris te Meeuwen, om met hun debiteuren af te rekenen over geleverde bieren volgens de rekeningen uit het origineel schuldbboek.

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

MATTHIJS SCHUYFFHIL was schepen van Geertruidenberg 1659-1661, president-schepen 1663, schepen 1665, burgemeester 1666, 1667, 1673, 1674, thesaurier 1675-1678, schepen 1679, burgemeester 1680, 1681, thesaurier 1682, schepen 1686-1688, president-schepen 1693-1695, thesaurier 1698-1702. Voorts was hij Manhuismeester 1679-1681.

6 Januari 1682. MATTHIJS SCHUYFFHIL den tijd van 3 jaren gediend hebbende als Manhuismeester, wordt door de Heeren Magistraat voor zijn gedanen dienst bedankt en van den eed ontslagen.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

11 Januari 1698. AUGUSTIJN VAN SON, schepen en WOUTER FRANCKEN, secretaris, stellen zich borg voor MATTHIJS SCHUYFFHIL als thesaurier over 1698 en bij langer continuatie.

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

Ruim 6 weken na het overlijden van GEERTRUYD VAN SON werd haar besloten testament geopend. Dit met haar eigen hand geschreven testament van 12 September 1708, bleek de volgende legaten te bevatten:

„aen mijn suster COMMERA VAN SON het vrugtgebruik van mijn part in Hertogenhoef met haar gemeen gelegen tot Raemsdonq.” Na haar overlijden vervalt het vruchtgebruik aan AUGUSTIJN VAN SON.

„aen mijn broeder AUGUSTIJN VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL de vrugten van mijn andere landen met de bosschen gelegen tot Raemsdonck, onverdeelt met de kinderen van mijn overleden broeder JAN VAN SON.”

Na het overlijden van AUGUSTIJN VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL komen voornoemde hoof en landerijen in eigendom aan hunne kinderen.

„aen de dogters van mijnen broeder AUGUSTINUS, die ongetrouwt mogten blijven en bij malkanderen woonende, alle het lijnwaet, dat ick van mijn ouders heb geerft, leggende in de noteboome kas.”

aan ANNA SCHUYFFHIL alle kleederen, juweelen, goud en zilver.

„aen MAGTELT SCHUYFFHIL mijn diamant ringh, daerin elf steenen, en twee goude rosenobels.”

Aan de kinderen van ANNA SCHUYFFHIL maakt zij de volgende legaten:

„aen CHRISTINA CORNELIA VAN SON twee silvere tafelsoutvaetiens met een oude goude ringh met paerels en een goude hoepringh van mijn moeder zaliger.”

aen JOHANNA GEERTRUYT VAN SON mijn beste diamant ringh, zijnde een vierkanten diksteen in goud geset, met oock mijn boekien met goude slooten.”

„aen COMMERA CATHARINA VAN SON een goude haernaelt en een goude hoepringh met oock twee silvere tafelsoutvaetiens.”

„aen MATTIJS VAN SON een silveren kandelaer, die ik van mijne ouders zaliger hebbe geerft, als oock twee rosenobels en een stuckie out rooms gout.”

„aen CORNELIA VAN SON de goude ringh met seven diamant steenen, die ik van mijn overleden suster CORNELIA heb, met oock een boekien met goude slooten.”

„aen MAGTILDA ADRIANA VAN SON mijn goude kettingh ende silvere kelk met een dexel, zijnde een druylf.”

„aen ELISABETH ANNA VAN SON een zilvere kom met ses of seven oncen silvere haek en kettingen en een goude ringh met een vierkanten steen dogh geen diamant.”

Verder benoemde zij tot haar erfenamen haar broeder AUGUSTINUS VAN SON en de dochters van haar overleden man en tot executeurs van haar testament haar broeder AUGUSTINUS VAN SON en zijn zoon MATTIJS VAN SON.

22 October 1716. Opening van het besloten testament van Juffr. GEERTRUYT VAN SON weduwe van den heer borgemeester MATTIJS SCHUYFFHIL, op verzoek van haar vrienden en nabestaanden COMMERA VAN SON, ANNA SCHUYFFHIL, JOHANNA en WILLEMINA SCHUYFFHIL, DOMINICUS HOOGHEWERF en JOHANNIS GEVERTS.

(Register van testamenten voor schepenen van Geertruidenberg)

Haar landerijen te Raemsdonk, waaronder 1/3 in 2/3 van Hertogenhoeff, vererfden volgens haar testamentaire dispositie van 20 September 1709 voor schepenen van Geertruidenberg, aan de kinderen van haar broeder AUGUSTINUS.

24 October 1716. Taxatie van landerijen te Raemsdonk, nagelaten door Juffr. GEERTRUYT VAN SON weduwe d' Heer MATTIJS SCHUYFFHIL, zonder wettige geboorte na te laten, te Geertruidenberg overleden.

(Protocol van taxatien van Raemsdonk)

zoon van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE,
geboren te Geertruidenberg 24 Maart 1634 ⁽¹³⁾, overleden te Geertruidenberg
26 December 1668, begraven aldaar in de Grootte kerk, ondertr. te Geertruiden-
berg 29 September 1664, trouwt aldaar 16 November 1664 SARA VAN NES,
dochter van PIETER JANSZ. en CORNELIA BELLAERT, geboren te Geertruiden-
berg 5 November 1637 ⁽¹⁴⁾, overleden te Raamsdonk 8 Augustus 1718, begraven
te Geertruidenberg in de Grootte kerk.

Uit dit huwelijk :

1. MATHIJS, geboren te Geertruidenberg 5 November 1665, volgt III.
2. CORNELIA, geboren te Geertruidenberg 17 September 1667 ⁽¹⁴⁾, volgt IIIa.

29 September 1664 ondertrouwd SIMON VAN SON, j.m. met SARA VAN
NES, j.d., beide alhier geboren en woonagtig. (aan den kant der acte staat:)
den 16 November alhier getrouwt. (Ondertrouwregister van Geertruidenberg)

13 Januari 1708. SARA VAN NES weduwe van SYMON VAN SON, oud
omtrent 70 jaren, legt een verklaring af.

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

15 Augusty 1718 Juifr. SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON, twee
uyren geluyt met 3 klokken en in de kerck begraven.

(Begraafregister Grootte kerk te Geertruidenberg)

Geertruydenbergh geslaght Register.

Den 16 November 1664 is SIJMON MATTHEY VAN SON in den Heijligen
eghten staat getreden binne dese Stad met SARA PIETERS VAN NES, hij out
30 jaren, sij out 27 jare, bij den andere geprocureert twee kinderen.

Den 5 November 1665 op donderdags is geboore MATTHEIJS SYMONS VAN
SON, genoemt na zijn grootvader, de getuijge ware MATTHEIJS VAN SON
borgemr. deser Stede, en PIETER JANSE VAN NES wijncooper, en CHRISTINA
DE WAARSEGGERE huisvrouw van M. VAN SON, ende MARIA VAN NES
huisvrouw van ADRIAAN VAN GILS borgemr. deser Stede.

Den 17 Septemb. 1667 op saterdags is gebore CORNELIA VAN SON, ge-
noemt na haar grootmoeder CORNELIA BELLAART, overlede huisvrouw van
PIETER JANSE VAN NES, de getuijge JOHAN VAN NES, PIETER VAN
BERCHEM en MARIA VAN NES.

Den 26 Decemb. is overlede SIJMON M: VAN SON out 34 jaar.

Den 8 Augustus 1718 is seer Godtsalig in den Heere gerust SARA VAN NES
wed. SIMON VAN SON, out 81 jaren, tot Raamsdonck, en den 13 dito tot
Geertruijdenberg in de famielie kelder begraven, nalatende ses soons kinderen.

(Uit de eigenhandige aantekeningen van SIMON VAN SON,
heer van Raamsdonk).

Korten tijd voor het huwelijk van SIMON VAN SON en SARA VAN NES
kochten hun beider vaders elk de helft van het huis de Gulde Ster aan de noord-
zijde van de markt en lieten achter dit huis en tegen de brouwerij van de
Eene Bel een nieuw gebouw zetten, dat als brouwerij werd ingericht. SIMON
VAN SON vestigde zich hier als brouwer en gaf het huis den naam de drie
lielen.

19 September 1663. PEETER CORNELIS SPRANGERS geeft over aan PIETER
JANS VAN ESCH, wijncooper alhier, een halve huysinge, schuere, stallinge,
gront, erve en toebehoorten aan de noordzijde van de merckt, achter streck-
ende met der schuere tot der Stadstwegh ofte walle. Belendingen, oost: AN-
THONI HEYBLOM nomine uxoris; west: BASTIAEN SCHALCKEN.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

⁽¹³⁾ Zie noot 1 bij I.

⁽¹⁴⁾ Volgens een ander geslacht-register, in de Inleiding genoemd, is zij geboren
17 December 1667.

10 October 1664. De kinderen van PEETER SPRANGERS en wijlen PETRO-
NELLA ADRIAEN JACOBSDR. geven over aan MATHIJS VAN SON, out bor-
gemeester en brouwer, de helft van het huis, genoemd in voorgaande acte van
19 September 1663. (Register alsvoren)

10 October 1664. MATHIJS VAN SON verklaart schuldig te zijn aan de kin-
deren van PEETER SPRANGERS de somme van 400 gulden boven de 400 gulden
reeds betaald, ter zake van de koop van het huis van outs genaemt de Gulde
Ster aan de noordzijde vant Merckvelt. (Register alsvoren)

24 Maart 1665. MATHIJS SYMONS VAN SON out borgemeester en brouwer,
en PEETER JANS VAN ES, wijnsteecker, als koopers van het huis daer van
outs uythangende is de Gulde Sterre, regelen met ANTHONI CLAES HEYBLOM,
brouwer in de Eene Bel, een geschil „ter saecke van den nieuwen gebouwe bij
deerste comparanten aengevangen opt erve van de Gulde Sterre.“ Vastgesteld
wordt o.a. op welke wijze de vensters van de brouwerij de Eene Bel, uitzieude
op het erf van de Gulde Sterre, zullen worden gespaard. (Registe alsvoren)

7 Mei 1668. SYMON VAN SON, brouwer geeft procuratie aan JOHAN
LOECKERS, procureur te 's-Gravenhage, om van CORNELIS VAN DE KIST,
biersteker aldaar, betaling te eischen wegens leverantie van bieren.

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

Reeds vier jaren na zijn huwelijk overleed SIMON VAN SON, die kort voor
zijn dood ziek zijnde, met zijn vrouw een testament had gemaakt, waarbij zij
elkander tot universeel erfgenaam hadden benoemd in de goederen, die zij
„t'samente sijn competerende, tsij huysen, brouwerije“ etc., met de bepaling,
dat aan elk hunner kinderen bij hun meerderjarigheid 100 carolus gulden zal
moeten worden uitgekeerd in voldoening van hun legitieme portie.

23 December 1668 omtrent de clocke negen ure naer den middag. Testament
van SYMON VAN SON en SARA VAN NES, egteluyden, inwoonende borger
en borgeresse binnen dese stadt. Zij teekenden :

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

Den 9 Januari 1680 testeerden de beide kinderen, MATHIJS en CORNELIA
VAN SON, die toen nog slechts 14 en 12 jaar oud waren. „Uyt een oprechte
genegentheyt en affectie die sij Juffe SARA VAN NES weduwe van Sr. SYMON
VAN SON, hare moeder toedragende sijn“ benoemden zij hun moeder tot hun
eenige erfgenaam „bysonderlijck mede in de legitime portie de welck haer-
luyden in hare grootvaders en grootmoeders van vaders sijde fidecommissaire
naerlatenschap competerende is“. ⁽¹⁵⁾

SARA VAN NES bleef brouwster tot 1691, waarna haar zoon MATHIJS het
beheer der brouwerij overnam.

3 April 1669. SARA VAN NES, weduwe en boedelhoudster van SYMON
VAN SON, brouwster in de drie Lellen, herroept de procuratie door haar
man op 7 Mei 1668 aan JOHAN LOECKERS gegeven en geeft voor het zellde
doel procuratie aan BARNHARD VAN NES ⁽¹⁶⁾ te 's-Gravenhage.
(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg en Notaris J. van den Broeck te
's-Gravenhage).

8 November 1677. SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON, brouwster
deser stad, geeft procuratie aan ISAACQ LEEMPOEL, procureur alhier, „om
waar te nemen alsulcke saecken als sij voor de Heeren Wethouderen deser

⁽¹⁵⁾ Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg.

⁽¹⁶⁾ Deze B. VAN NES is een ander persoon dan BARENT VAN NES, die ge-
trouwd was met CATHARINA VAN SON (zie Iid).

stadt genooisaeckt is te moeten sustineren op ende tegens MAURITS CO-
NINCX". (Register van Contracten van Geertruidenberg).

26 Juli 1681. SARA VAN NESCH weduwe van SYMON VAN SON, brouw-
ster in de Lellen, geeft procuratie aan WOUTER HELJS, procureur te 's-Graven-
hage, „om waer te nemen soodanige proces als de commys viscael DE BOYE
voor de gecomm. Raedt van de Staten van Hollandt tegen haer entameren
wil". (Notaris P. Rutter te Geertruidenberg).

..28 Mei 1686. Schepenen van Geertruidenberg doen uitspraak ten gunste
van CORNELIS BREDLEE als collecteur van de bierimpost, „in der saecke
tusschen SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON eerst geexecuteerde
ende nu opposante“, contra voornoemden BREDLEE. Waarna op 9 Juni 1686
MATTHIJS VAN SON uit naam van zijn moeder SARA VAN NES verklaart
te appelleeren van dit vonnis aan Gecommitteerde Raden.

(Register van Sententien van Geertruidenberg).

13 Maart 1691. SARA VAN NES weduwe SIMON VAN SON, brouwster in
de drie lilien, geeft procuratie aan HENDRIK NEEFFS, notaris te Mechelen,
om betaling te eischen van JAN BRUIJNINGHS aldaar, wegens gehaalde
bieren, blijkens extract uit het schuldboek van SARA VAN NES.

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg).

12 September 1692. SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON, „gewe-
sene brouster in de drie lilien“, geeft procuratie aan Mr. JOHAN VAN DER
HELST, advocaat te Amsterdam, „om te ontfangen soo veel penningen als
eenighsints te becomen sullen wesen uit den boedel van GERRIT DENNE-
KAMP“. (Notaris alsvoren)

7 Augustus 1693. SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON, geeft
procuratie aan Mr. JOHAN VAN DER HELST, advocaat te Amsterdam, om
bij eede te verklaren, dat haar schuldvordering op GERRIT DENNEKAMP,
volgens bijgevoegde declaratie loopende over 1690, rechtmatig is. (de decla-
ratie is vermeld in het hoofdstuk „De bierbrouwerijen van Geertruidenberg“,
hiervóór). (Notaris alsvoren).

Nadat in 1690 haar beide kinderen getrouwd waren, verhuisde SARA VAN
NES naar Oosterhout, waar haar dochter predikantsvrouw was. Zij bleef er
tot 1694, in welk jaar haar schoonzoon Ds. VAN HOECKEN naar Gorinchem
werd beroepen, en keerde naar Geertruidenberg terug.

6 Juni 1690. HUYBERT WILLEMS BORSLAP c.s. geven over aan MATTHIJS
VAN SON ten behoeve van BARENT VAN NES en SARA VAN NES weduwe
SIMON VAN SON, „beyde woonende binnen dese stadt“, 250 roeden zaai-
land gelegen int Noordeijnde van de Made. Koopsom 68 gulden.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

19 December 1691. Juffr. SARA VAN NES, weduwe van d' Heer SIMON
VAN SON aangenomen op attestatie van Geertruidenberg van den selven
dato, geteekent bij PETRUS OOSTDORP. (17)

(Lijste der Ledematen van de Gereformeerde kerk te Oosterhout)

9 November 1700. SARA VAN NES weduwe en boedelhoudster van SYMON
VAN SON, „woonende binnen dese stadt“, geeft over aan PEETER CORNELIS
BOUWENS een huis en achterhuis met zeven hont land int Noorteijnde van
de Made. Koopsom 1050 gulden, waarvan 600 gulden op een schuldbrief.
Aan den kant van de schuldbrief staat dat deze is voldaan aan SYMON VAN
SON, als executeur van den boedel van (zijn grootmoeder) SARA VAN NES
op 3 December 1727. (Register van Giften van Geertruidenberg).

(17) In het lidmaten-register van Ds. W. van Erffrenten, den opvolger van Ds.
VAN HOECKEN, te Oosterhout, komt SARA VAN NES niet voor; is dus
vertrokken.

10 Februari 1702. SARA VAN NES weduwe SYMEN VAN SON, „wonende
alhier“, geeft over aan MARIA VAN NES weduwe ADRIAEN VAN GILS een
erfken gelegen achter haar huis in de borghstraat, gekomen uit den boedel
van haar vader zaliger PIETER JANSSEN VAN NES. (register alsvoren).

Den 16en Juli 1715 onderteekende SARA VAN NES te Raamsdonk, waar zij
toen woonde (18), haar besloten testament, dat met de hand van haar kleinzoon
SIMON VAN SON was geschreven en aan wien zij het in bewaring gaf. Na haar
dood werd dit testament geopend in tegenwoordigheid van haar kleinzoons SIMON
en Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON (19). Zij legateerde aan haar kleindochter
SARA MARIJNA VAN SON haar kerkboek met twee gouden sloten en haar
diamanten ring met vijf steenen, benoemde tot haar erfgenamen de kinderen
van haar zoon MATHIJS VAN SON en tot executeurs van haar testament haar
schoondochter ELISABETH MARCHAND en haar kleinzoon SIMON VAN SON.
Zij bepaalde, dat haar vaste goederen niet mochten worden gescheiden voor
dat haar jongste kleinkind 20 jaar oud zou zijn (20).

IIc.

COMMERA VAN SON

dochter van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE,
geboren 20 Maart 1638 (21), overleden te Geertruidenberg 9 Mei 1717, begraven
aldaar in de Grootte kerk.
Ongehuwd.

Den 9 Majj 1717 is Godtsalig in den Heere gerust COMMERA VAN SON
ongetrouwt, out 79 jaar 3 maanden, begraven den 15 dito in de familjekelder.
(Uit de eigenhandige aantekeningen van
SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk)

15 Meij 1717 juffr. COMMERA VAN SON, 4 uyren gelijft met drie klokken
ende in de kerck begraven 12 : O : O.
(Begraafregister Grootte kerk te Geertruidenberg)

31 Mei 1717. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, waaronder 1/3 in 2/3 van
Hertogenhoef, nagelaten door Juffr. COMMERA VAN SON, overleden zonder
wettige geboorte na te laten (Protocol van Taxatien van Raamsdonk)

COMMERA VAN SON bewoonde het huis het Slodt, dat zij van haar ouders
had geerfd.

19 Mei 1699. SAMUEL VAN DER HAGEN, predikant te Nispen, getrouwd met
JOHANNA VAN GILS geeft over aan WILLEM CLAES COUWENS ten
behoefte van zijn moeder ANNEKE SWAEN weduwe NICLAES WILLEMS
KAUW een huis, grond en erve omtrent de Vismerckt alhier aan de noordzijde
van de Dortschestraet, de heer borgemeester ANTHONY VERHOOPF oost,
Jouffr. COMMERA VAN SON met hare huysinge ende erve west, achter
stuitende op de brouwerij van de heer AUGUSTIJN VAN SON.
(Register van Giften van Geertruidenberg)

Zij komt voor als meerderjarige jonge dochter wonende te Geertruidenberg in
acten van 1 September 1679, 8 April 1680 en 30 April 1683, ter zake van schuld-
vorderingen op anderen van resp. 150, 300 en 100 gulden (22).

(18) Zij woonde daar waarschijnlijk ten huize van haar schoondochter ELISABETH
MARCHAND weduwe MATHIJS VAN SON.

(19) Notaris A. Hoevenaer te Raamsdonk, acte 14 Augustus 1718.

(20) De scheiding, die dus in 1723 moet hebben plaats gehad, komt niet voor in
het Rechterlijk archief van Geertruidenberg of Raamsdonk en zal dus onder-
hands zijn geschied.

(21) Zie noot 1 bij I.

(22) Register van Giften van Geertruidenberg.

Commera van Son

(²⁰)

In 1711 kocht zij een huis aan de zuidzijde van de markt, dat blijkens haar laatste testament werd verhuurd.

23 April 1692. MARGRETA VAN BERCHEM weduwe GIJSBERT GEVERTS, wonende te Geertruidenberg verklaart schuldig te zijn aan COMRA VAN SON mede wonende te Geertruidenberg 700 gulden à 4¹/₄%, verbindende daarvoor haar huis aan de zuidzijde van de markt.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

13 November 1711. Crediteuren van den boedel van MARGRIET VAN BERCHEM weduwe GIJSBERT GEVERTS geven over aan COMMERA VAN SON wonende binnen dese stad een huis aan de zuidzijde van de markt, de voorn. MARGRIET VAN BERCHEM aangekomen uit den boedel van haar vader zaliger Mr. PIETER VAN BERCHEM, en nog een paardenstal t' eijnde het borghstraetje. Koopsom 775 gulden.

(Register alsvoren)

COMMERA VAN SON maakte driemaal een besloten testament. Het laatste werd den 9 Mei 1717, op haar sterfdag, geopend in 't bijzijn van haar familie-leden.

24 Juni 1709. COMMERA VAN SON, „bejaerde dogter wonende alhier, sijnde eenigssints met lichamelij swackheit bevangen”, geeft over haar besloten testament (Register van testamenten voor schepenen van Geertruidenberg)

6 September 1712. COMMERA VAN SON, „bejaerde dochter, wonende alhier; cloeck ende gesont van lichaem”, levert over haar besloten testament.

(Register alsvoren)

9 Maart 1715. COMMERA VAN SON, bejaerde dochter wonende alhier, „kloek ende gesont van lichame”, levert over haar besloten testament, met haar eigen hand geschreven en onderteeekend. Acte ten woonhuize van de testatrice.

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

9 Mei 1717, snamidach omtrent de clocke 5 ure. In tegenwoordigheid van AUGUSTIJN VAN SON, out-borgemeester, DOMINICUS HOOGHWERF, out-schepen als in huwelijk hebbende ANNA CRIESTINA VAN SON, ABRAHAM VAN BERCHEM, out-schepen, ELISABETH MARCHAN weduwe van de out-borgemeester MATTHIJS VAN SON als moeder van haar onmondige kinderen, SYMON VAN SON, schouteth tot Ramensdoncq als procuratie hebbende van de vier dochters van wijlen ADRIANA VAN SON en Domine DAVID LULIUS predikant tot Almkerck, opent notaris van Tilburgh het besloten testament van COMMERA VAN SON van dato 9 Maart 1715. (Notaris alsvoren)

Het bleek, dat zij tot haar eenigen erfgenaam had benoemd haar broeder AUGUSTIJN VAN SON en legaten had gemaakt an al zijn kinderen, aan haar vier nichten LULIUS, die elk 100 gulden kregen en aan haar zuster GEERTRUYD 1000 gulden. Deze was echter reeds overleden.

De legaten aan de kinderen van AUGUSTIJN VAN SON waren de volgende:

„aen mijn nichte CRIESTINA CORNELIA een plecktie lant gelegen op de Made groot omtrent eenen mergen, met mijnen diamant ringh met eenen grooten steen”,

„aen mijn nichte JOHANNA GEERTRUY een plecktie lant onder Ramensdoncq genaemt de Geester”,

„aen mijn nichte CORNELIA CATHARINA (bedoeld is COMMERA CATHARINA) een plecktie lant onder Ramensdoncq genaemt Aert Meertens veldeke, met mijnen diamant ringh met eenen grooten steen omsedt met seven cleijne steentjes”,

„aen mijn neeff de advocaat MATTHIJS VAN SON een achtvoudiege pistolet ende dubbelde rosenobel met vijff dubbelde ducaten”,

(²⁰) Handteekening op acte 2 Mei 1679 voor notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

„aen mijn drie jonghste nichte met name CORNELIA, MAGHELTIE ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN SON mijn huijs staende op de Marckt, bewoont werdende bij Juffr. DE VEER, mitsgaders het huijs daer ick testatrice in woone”.

lld.

CATHARINA VAN SON

dochter van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE, geboren te Geertruidenberg 3 Juli 1639 (²⁴), overleden aldaar 10 Augustus 1684, begraven aldaar in de Groote kerk (²⁵) ondertr. te Geertruidenberg 7 Juni 1670, trouwt te Almkerk BARENT VAN NES, zoon van PIETER JANSZ, en CORNELIA BELLAERT,

geboren te Geertruidenberg, overleden aldaar 10 Juli 1701, begraven aldaar in de Groote kerk.

Huwelijk kinderloos.

7 Juni 1676 ondertrouwd BERNARD VAN NES, j.m. met CATHARINA VAN SON, j.d., beide hier geboren en woonachtig. (Aan den kant der acte staati) om te mogen trouwen te Almkerk. (Ondertrouw-register van Geertruidenberg) CATHARINA VAN SON 1684 overleden.

(Register der lidmaten in de gemeente Jesu Christi te Geertruidenberg)

14 Juli 1701 de heer BARENT VAN NES, 4 uyren met 3 clocken geluyt, in de kerk begraven 12 — 0 — 0. (Begraaf-register Groote kerk te Geertruidenberg)

Op den 10 July 1701 is in den Heere gerust BARENT VAN NES president schepen deser stede, getrouwt geweest met CATHARINA M. VAN SON, sonder kindere gestorve, hij in de famielje kelder begrave.

(Uit de eigenhandige aantekeningen van SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk)

25 Augustus 1701. Taxatie van land te Raamsdonk, nagelaten door d' Heer BARENT VAN NES, zonder wettige geboorte na te laten, te Geertruidenberg overleden en begraven.

(Protocol van Taxatien van Raamsdonk)

BARENT VAN NES was wijnkooper te Geertruidenberg.

„Betaelt aen den Heer out schepen BARENT VAN NES de somme van 239 gulden 15 stuyvers over wijnen bij hem in den geheelen jaren 1678 ten behoeve van de stad voor de magistraet op den stadthuysse geleverd”.

(Stadsrekening van Geertruidenberg over 1678)

17 Mei 1692. JOHANNES SILVIUS, predikant op de Hooge en Laage Swaluwe verklaart schuldig te zijn aan BARENT VAN NES out schepen en coopman te G.Bergh 529 gulden 16 st. over leverantie van wijnen, belovende de schuld te voldoen bij driemaandelijksche afbetalingen van 25 gulden, verbindende daarvoor zijn traktement als predikant. (Register van Giften van Geertruidenberg)

„Betaelt aen den heer schepen BARENT VAN NES de somme van 108 gulden over leverantie van wijnen in de jare 1698 en 1699 door ordre van heeren borgemeesteren”.

(Stadsrekening van Geertruidenberg over 1702)

12 April 1701. BARENT VAN NES, president-schepen en wijnkooper alhier, geeft procuratie aan MICHIEL VAN TILBORGH, procureur alhier om zijn zaak te defenderen tegen BATHOLOMEUS BOS, coopman in wijnen te Rotterdam.

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

Uit hoofde van zijn beroep was hij broeder van het Kuipersgilde. Den 1 Januari 1699 „hebbe alle de Gilde Broeders vant Cuypersgilde bij de andere gewist ten huysse van ABRAM BUSCOP en aldaer verteert hetgeene het gilde te goet hadt naer ouder gewoonte dat alle jaere eens geschiet, doen isser in den avond questie voor gevalle tusse de Heer VAN NES en ABRAM BUSCOP als mede met WILLEM VOS”. Den 2en Januari verzocht BUSCOP aan WOUTER WIJNOXBERGE als

(²⁴) Zie noot 1. bij I.

(²⁵) Zie op de grafsteen bij I.

overdeken een vergadering te beleggen, omdat hij oordeelde dat hij beleedigd was. In die vergadering werd BARENT VAN NES veroordeeld tot een boete van 5:10:0, omdat hij zou gezegd hebben tegen ABRAM BUSCOP „Honsvotije ick sal U stockslagen geven”. WILLEM VOS werd tot een zelfde boete veroordeeld en BUSCOP, die ook iets gezegd had „dat de Gilde Broers wat misnoegen gaf”, gaf uit zich zelf 3 gulden. Van deze 14 gulden ontving de knecht voor 't beleggen van 't gilt f. 1.— en de armen van de stad f. 3.—. Bleef over f. 10.—, die verteert sijn bij alle de gilde Broers op den 2 Januari en op den 7 Februari 1699 apsent de Heer VAN NES” ⁽²⁶⁾.

BARENT VAN NES was schepen van Geertruidenberg 1677, '78, '80, '81, '83, '86—'89, '93, '94, president schepen 1698—1701. Hij wordt genoemd als Gast- en H. Geesthuismeester in 1682 ⁽²⁷⁾.

Den 25 April 1699 werd BARENT VAN NES, president schepen, met een der andere schepenen door het stadsbestuur gecomitteerd om met de gedeputeerden van de Kerkeraad „sigh te voegen aen de Eerwaardigen Classis tot Dordrecht, dat in de volgende weecke aldaer staet gehouden te werden, ende aent selve voor te dragen het beroep gevallen op den persoon van Dos. HENDRICUS MISPELBLOM, jegenwoordigh predicant tot Waerden in het eijlant van Tergoes in Zeelant, in de plaats van zal. Dos. ANDREAS SURENDONCK sijnde geweest onsen waerden leeraer ⁽²⁸⁾.

BARENT VAN NES werd in 1692 beleend met het huis de Nachtegaal te Geertruidenberg, dat hem was aanbesteren na den dood van zijn broeder JAN ⁽²⁹⁾. Hij verkocht dit huis in 1701 aan CORNELIS CUYCK VAN MYEROP wonende te Utrecht voor f. 1000 ⁽³⁰⁾.

In 1681 kocht hij het huis „van outs genaempt den witten Leeuw” aan de zuidzijde van de markt voor f. 2200 ⁽³¹⁾ en in 1687 een huis aan de oostzijde van de Koestraat ⁽³²⁾.

In 1701 nam hij f. 600 hypotheek op het huis de Leeuw, het huis de Wan (aan de zuidzijde van de markt, afkomstig uit den boedel van zijn vader), een huis aan de oostzijde van de Koestraat, de helft van een stede op de Made, waarvan de wederhelft behoorde aan zijn zuster SARA VAN NES, en op een morgen zaailand in de Made ⁽³³⁾.

Op 10 October 1678 testeerden BARENT VAN NES en CATHARINA VAN SON, echteluiden, te hunnen huize voor notaris M Gerrits te Geertruidenberg. Hij legateerde aan de twee kinderen van zijn halve zuster CLARA VAN NES, met name PITERNELLA en ELISABETH, elk 150 gulden. CATHARINA VAN SON legateerde aan de drie kinderen van haar halve zuster JENNEKE COSTERUS elk 100 carolus gulden. Na hun beider dood zouden hun respectieve broeders en zusters van vollen bedde, tezamen ieder de helft van hun gemeenschappelijk vermogen erven. Zij teekenden:

⁽²⁶⁾ Kuypers Gildeboek van Geertruidenberg.

⁽²⁷⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 13 Mei 1682.

⁽²⁸⁾ Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 21 April 1699. H MISPEL-BLOM werd 1699 predicant te Geertruidenberg en overleed 1701. (Zie Beschrijving van Geertruidenberg door I. van Nuyssenburg, blz. 195).

⁽²⁹⁾ Leenregister van Polanen, acte 23 Februari 1692.

⁽³⁰⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 30 April 1701.

⁽³¹⁾ Idem, acte 9 April 1681.

⁽³²⁾ Idem, acte 29 Juli 1687.

⁽³³⁾ Idem, acte 14 Maart 1701.

Na het overlijden van BARENT VAN NES in 1701, verkochten de erfgenamen alle nagelaten huizen en landerijen.

13 October 1701. De erfgenamen van BARENT VAN NES geven procuratie aan MATHIJS VAN SON, schout van Raamsdonk, om aan de verschillende koopers, de huizen, landerijen en erven te transporteeren, die genoemde VAN NES heeft nagelaten te Geertruidenberg, Oosterhout, Almkerk, Raamsdonk en elders.
(Notaris M Gerrits te Geertruidenberg)

19 October 1701. Voornoemde erfgenamen geven procuratie aan ADRIAEN VAN HOECKEN, sollicitateur te 's-Gravenhage, om een rentebrief van 400 gulden te verkoopen.
(Notaris alvoren)

4 November 1701. MARIA VAN NES weduwe van den burgemeester ADRIAEN VAN GIELS en SARA VAN NES weduwe van SYMON VAN SON, erfgenamen van BARENT VAN NES voor de eene helft, AUGUSTIJN VAN SON, schepen, voor zich zelf en als voogd over de vier weeskinderen van ADRIANA VAN SON en DAVIT LULLIUS predikant te Almkerk, MATTHIJS SCHUFHIL getrouwd met GEERTRUYT VAN SON, MATTHIJS VAN SON voor zich zelf en zich sterk makende voor MARINUS VAN HOECKEN, predikant te Gorinchem als getrouwd met CORNELIA VAN SON, beide kinderen van SYMON VAN SON, COMMERA VAN SON, DOMINICUS HOOGWERFF als getrouwd met ANNA CRISTINA VAN SON voor zich zelf en zich sterk makende voor zijn zwager MATTHIJS JANS VAN SON, beide kinderen van JAN VAN SON, alle erfgenamen van CATHARINA VAN SON voor de andere helft, geven over:

- aan WILLEM NANNINGH het huis „van outs genaemt de Wan” aan de zuidzijde van de markt, de Borghstraat oost. Koopsom f. 1515.
- aan ELISABETH DE HOOGH een huis aan de oostzijde van de Borghstraat. Koopsom f. 100.
- aan JAN WILLEMSSEN DE HOOGH, timmerman alhier, een huis aan de oostzijde van de Koestraat. Koopsom f. 215.
- aan WILHELMUS VAN ERFFRENTEN, predikant te Oosterhout, een huis aan de Oostzijde van de Koestraat, belend ten N. door het voorgaande verkochte huis. Koopsom f. 300.
- aan AUGUSTIJN VAN SON, schepen, een huis aan de oostzijde van de Koestraat bij de poort. Koopsom f. 94.
- aan COMMERA VAN SON omtrent een mergen zaailand in het zuidende van de Made. Koopsom f. 216. (Register van Giften van Geertruidenberg)

16 Juni 1702. Voornoemde erfgenamen (behalve MATHIJS VAN SON) geven over aan MATHIJS VAN SON, oud schepen, 23/24 parten in het huis de Witte Leeuw aan de zuidzijde van de markt. Koopsom 2156 gulden 5 stuivers.
(Register alvoren)

9 November 1703. Voornoemde erfgenamen geven over aan CLAES DE LAET wonende op de Made, een stede bestaande in een huis en schuur met 14 hont land daaraan gelegen in het Noordeinde van de Made. Koopsom f 1260.
(Register alvoren)

31 October 1711. De erfgenamen van BARENT VAN NES en CATHARINA VAN SON geven procuratie aan MICHIEL VAN TILBORGH, notaris en procureur alhier, om waar te nemen zoodanige zaken of processen als zij genoodzaakt zijn te moeten institueren soo tegens MELGHIOR GERRITZ als tegens alle andere debiteuren. (Register van Contracten van Geertruidenberg)

IIc.

JOHAN VAN SON

zoon van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE, geboren te Geertruidenberg 28 April 1641 ⁽³⁴⁾, overleden aldaar 30 September 1679 ⁽³⁵⁾, begraven aldaar in de Grootte kerk ⁽³⁶⁾,

⁽³⁴⁾ Zie noot 1 bij I.

⁽³⁵⁾ Zie op de grafsteen.

ondertr. te Geertruidenberg 29 December 1669, trouwt aldaar 12 Januari 1670 FRANCYNA GRUYTERS, dochter van ADRIAEN en ANNA VAN DESSEL, geboren te Geertruidenberg, overleden aldaar November 1693 ⁽⁸⁶⁾, begraven aldaar in de Grootte kerk.

Uit dit huwelijk:

1. MATHIJS JANS, geboren ± 1671, volgt IIIb.
2. ANNA CHRISTINA, geboren te Geertruidenberg ± 1673, volgt IIIc.

29 December 1669 ondertrouwd JOHANNES VAN SON, j.m. met FRANCYNA GRUTERS, j.d., beide hier geboortig en woonachtig. (Aan den kant der acte staat): den 12 January 1670 alhier getrouwt.

(Ondertrouw-register van Geertruidenberg)

17 November 1693 Juffr. VAN SON in de kerck begraven, 4 uyren met 3 clocken geluyt 12 : 0 : 0. (Begraafregister Grootte kerk te Geertruidenberg)

Op den 24 ⁽⁸⁶⁾ November 1693 is in den Heere godsaligs gerust FRANCINA GRUIJTERS, wed. JOHAN M. VAN SON, nagelate twee kindere, MATTHEIJS JANSE VAN SON, ongetrouwt gestorve, in de famielje kelder begrave ende ANNA CHRISTINA JANSE VAN SON, getrouwt met DOMINICUS HOGEWERF den 1700. (Uit de eigenhandige aantekeningen van SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk)

In het jaar van zijn huwelijk betrok JOHAN VAN SON de brouwerij de Een Lelie, die hij voor den tijd van 6 jaar had gehuurd à 68 gulden per jaar. Bij de huur werd bedongen, dat hij over het aanwezige brouwgereedschap — waarvan een specificatie in het huurcontract voorkomt — kon beschikken. Het woonhuis was gelegen in de Sint-Eeuwouts ofte Brandestraat aan de zuidzijde bij de Brandepoort en de brouwerij achter in 't perceel, stuitende op stadswalle. In Juli 1675 werd de Een Lelie zijn eigendom voor 1675 gulden, waarvan de helft contant en de andere helft in 1679 werd afbetaald.

3 December 1669. JOHANNES VAN SON huurt ingaande Paschen 1670 van GEERTRUYT ADRIAENS MOETS weduwe HENDRICK CLAESSEN TACK een huis en brouwerij in de St. Eeuwoutsstraat. Voor de betaling van de huur stellen zich borg MATHIJS VAN SON en ANNA VAN DESSEL weduwe ADRIAEN GRUYTERS. (Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

24 Augustus 1673. JOHAN VAN SON, brouwer in de Een Lelije, geeft procuratie aan Sr. BERCULO, procureur te 's-Gravenhage, om 160 gulden te vorderen van ADRIAEN EVERAERS aldaar, over leverantie van bieren volgens extract authenticq uit zijn schuldboek. (Register van Giften van Geertruidenberg)

26 Juli 1675. De erfgenamen van TRUYKEN ADRIAENSSEN MOETS weduwe HENDRICK CLAESSEN TACK geven over aan JOHAN VAN SON, brouwer alhier, een huijsinge, brouwerije, moulerije, gront ende toebehoorten genaemt d' een Lelie, in de Sint Eeuwoutsstraat bij de Brandepoort. (Register alsvoren)

26 Juli 1675. JOHANNES VAN SON verklaart schuldig te zijn aan de erfgenamen van TRUYKEN ADRIAENSSEN MOETS weduwe TACK, de somme van 837 gulden 10 st. wegens koop van een huis en brouwerij. Aan den kant der acte staat, dat de schuld is afgelost 9 Augustus 1679. (Register alsvoren)

10 Mei 1678. JOHANNES VAN SON geeft procuratie aan ISAACQ LEEM-POEL, procureur alhier, om waar te nemen alsulcke saecke als CORN. SWAEN, drimmelaer-schipper, tegens hem sustinerende is.

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

Den 2en September 1679 maakten JOHAN VAN SON en FRANCYNA GRUYTERS een testament voor Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, waarin zij elkander

⁽⁸⁶⁾ Deze datum kan niet juist zijn, in verband met den datum van begraven.

tot erfgenaam benoemden, terwijl aan elk van hun beide kinderen bij hun meerderjarigheid 1000 carolus gulden en een uitzet moest worden gegeven ter voldoening van hun vaders of moeders legitieme portie. Zij teekenden:

Francina Gruyters
Johan van Son

Kort daarna overleed JOHAN VAN SON. Zijn weduwe behield nog enkele jaren de brouwerij en verkocht deze in 1682.

6 Maart 1682. FRANCHOYSE GRUYTERS weduwe JOHAN VAN SON verklaart te hebben verkocht aan DE WITH haar huis en brouwerij de Een Lelie in de Brandestraat met het brouwgereedschap voor 3625 gulden. (Notaris P. Rutter te Geertruidenberg)

1 Mei 1682. FRANCOISE GRUYTERS weduwe JOHAN VAN SON draagt over aan NICLAES DE WITH, van Waalwijk, een huis en brouwerij genaamt d' Een Lelie. (Register van Giften van Geertruidenberg)

1 Mei 1682. Voornoemde koper verklaart schuldig te zijn aan FRANCOISE GRUYTERS 2625 gulden, boven 1000 gulden alreeds betaald bij de overdracht van voornoemd huis en brouwerij en belooft de schuld af te lossen in 3 jaarlijksche termijnen, waarvan 1000 gulden nu over een jaar. Aan den kant der acte staat, dat de schuldbrief is afgelost door het passeeren van een obligatie, (Register alsvoren) acte 27 Maart 1683.

27 Maart 1683. NICOLAAS DE WITH, brouwer te Waalwijk, verklaart schuldig te zijn aan FRANCOISE GRUYTERS weduwe JOHAN VAN SON, wonende alhier, 2625 gulden over resterende kooppenningen van het huis en brouwerij d' Een Lelije. Aan den kant der acte staat, dat de schuld is afgelost den 2 Mei 1687. (Register van Contracten van Geertruidenberg)

Na den verkoop van de Een Lelie vestigde FRANCOISE GRUYTERS zich in de brouwerij de Hant, waar haar ongetrouwde zusters CORNELIA en MARIA, sinds het overlijden van haar ouders het brouwbedrijf hadden voortgezet. Ook toen deze zusters waren gestorven, bleef FRANCOISE GRUYTERS daar gevestigd als brouwster. Na haar overlijden wordt de Hant vermeld als de brouwerij van de kinderen van JAN VAN SON⁽⁸⁷⁾. Haar schoonzoon DOMINICUS HOGEWERFF verkocht de Hant in 1725 voor 2350 gulden.

19 Juni 1680. CORNELIA en MARIA GRUIJTERS, meerderjarige jonge dochters en FRANCHOYSE GRUIJTERS weduwe JOHAN VAN SON, alle wonende binnen deze stad, kinderen en erfgenamen van ADRIAEN GRUYTERS en ANNA VAN DESSEL, geven procuratie aan HENRICUS BUYSSEN te Breda om twee obligaties te ontvangen. (Notaris P. Rutter te Geertruidenberg)

3 December 1680. Uitspraak van schepenen in de zaak tusschen JAN VAN DE GRINDT als pachter van den bierimpost en CORNELIA en MARIA GRUYTERS, brouwsters in de Handt. (Sententien van Geertruidenberg)

27 October 1682. CORNELIA GRUYTERS en FRANCOISE GRUYTERS weduwe JOHAN VAN SON, wonende alhier, geven procuratie aan MELIS GERRITSEN, procureur alhier, om hun zaak waar te nemen tegen den procureur BUYSSEN te Breda. (Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

27 Juni 1690. JACOB CINS wonende op de Made, verklaart schuldig te zijn aan FRANCINA GRUIJTERS weduwe JAN VAN SON 250 gulden tegen 6%, verbindende daarvoor zijn stede en een morgen zaailand in de Made. Aan den

⁽⁸⁷⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 1 Maart 1701.

kant der acte staat, dat de schuld is afgelost op 20 Maart 1705 aan JACOBUS VAN HEUSDEN als actie hebbende van DOMINICUS HOOGWERFF in huwelijk hebbende ANNA CHRISTINA VAN SON.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

25 Mei 1691. FRANCHINA GRUYTERS weduwe JOHAN VAN SON, brouwster alhier in de Witte hant, geeft procuratie aan BARENT SAS, notaris te Sprangh, om haar zaak waar te nemen tegen haar debiteuren in de Zuid Hollandsche dorpen en speciaal tegen de weduwe van MELCHIOR BROUWER in zijn leven secretaris te Raamsdonk. (Notaris alsvoren)

III. ADRIANA VAN SON

dochter van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE; geboren 30 Januari 1646⁽³⁸⁾, overleden tusschen 1685 en 1690, ondertrouwt te Geertruidenberg 4 Februari 1680, trouwt, vermoedelijk te Almkerk, DAVID LULIUS. „Zijn ouders waren in 1646 om de godsdienst uit het Limburgsche naar 's-Hertogenbosch gevlugt“⁽³⁹⁾, geboren te 's-Hertogenbosch omstreeks 1648⁽⁴⁰⁾, overleden te Almkerk 18 December 1725.

Uit dit huwelijk:

1. CHRISTINA ELISABETH, geboren te Almkerk 3 April 1682⁽³⁸⁾, overleden te 's-Gravenhage in Februari 1744, tr. aldaar Nieuwekerk 1 December 1709 ENGELBRECHT VAN DER HELST (ELST), koopman, geboren te 's-Gravenhage, overleden aldaar in Januari 1758, oud 70 jaar. Hij testeerde 12 Mei 1755 voor notaris S. VAN SON te 's-Gravenhage.
2. HENDRINA CORNELIA, geboren 1 Augustus 1683⁽³⁸⁾, begraven te Schiedam 22 November 1745, tr. 1715⁽³⁸⁾ PIETER VAN GENT. Zij woonden in 1717 te Schiedam.
3. COMMERA CATHARINA, geboren 24 September 1684⁽³⁸⁾, tr. ANTHONY KENNIPHAAS, schepen van Emmichoven.
4. ELISABETH, geboren 16 September 1685⁽³⁸⁾, tr. 1711 JOHAN VAN DIJCK. Zij woonden in 1717 te Valckenweerd.

4 Februari 1680 ondertrouwd DAVID LULLIUS, predikant tot Almkerk, j.m. met ADRIANA VAN SON, j.d. tot Geertruidenberg. (aan den kant der acte staat:) den 18 Febr. 1680 gegeven een betoog van ongehinderde proclamatie op zegel. (Ondertrouw-register van Geertruidenberg)

6 Mei 1717. ENGELBERT VAN DER ELST, inwoonder alhier, als getr. met CHRISTINA ELISABETH LULLIUS, voor zich zelf en zich sterk makende voor PIETER VAN GENT als getr. met HENDRINA CORNELIA LULLIUS wonende te Schiedam, COMMERA CATHARINA LULLIUS, meerderjarige dogter wonende te Almkerk, JOHAN VAN DIJCK getr. met ELISABETH LULLIUS wonende te Valckenweerd, alle dochters van wijlen ADRIANA VAN SON in haar leven huisvrouw van DAVID LULLIUS predikant te Almkerk, geven procuratie aan SIMON VAN SON, schout en dijkgraaf van Raamsdonk, om — indien hun tante COMMERA VAN SON kwam te sterven — hun belangen in dien boedel waar te nemen. (Notaris H. Wegewaert te 's-Gravenhage)

David Lullius
pred. tot Almkerk⁽⁴¹⁾

Adriana van Son⁽⁴²⁾

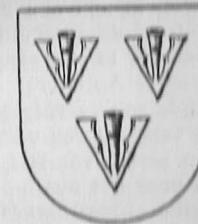
DAVID LULIUS hertrouwd te Almkerk 9 November 1690 met ANNA SCHREVELIUS uit Delft⁽⁴³⁾. Zij maakten huwelijksche voorwaarden 24 October en 4 November 1690 voor notaris W. van Ruyven te Delft.

Uit dit huwelijk:

1. THEODORUS, werd 1715 predikant te 't Woud, emeritus 1745, begraven te 's-Gravenhage Groote kerk 1 April 1780, tr. te Delft 9 November 1716 JUDITH VAN SCHIE, begraven te 's-Gravenhage Groote kerk 13 October 1783.

Uit dit huwelijk:

- a. DIRK, gedoopt te 't Woud 7 Mei 1719.
- b. DAVIT, gedoopt te 't Woud 7 Mei 1719, predikant te Noord Scharwoude.
- c. DIRK, gedoopt te 't Woud 26 October 1721.

Lullius⁽⁴⁴⁾

2. HENRICUS STEPHANUS, werd 1720 predikant te Almkerk, overleden 1733, tr. te Almkerk 11 Juli 1724 MARIA VAN ANDEL, uit Woudrichem. Zij testeerden 4 October 1724 voor schepenen van Almkerk.
 3. ADRIANA, tr. WILLEM VAN DIJK. Zij testeerden 14 Augustus 1719 voor schepenen van Almkerk.
 4. ELSELINA JACOBA, gedoopt te Almkerk 17 Januari 1700, tr. JAN VAN 'S GRAVEWEERT.
 5. HELENA, gedoopt te Almkerk 5 Juni 1701.
 6. DAVID, gedoopt te Almkerk 25 Februari 1704.
- Deze twee laatste kinderen zullen wel jong gestorven zijn, want in een niet voltooid testament van D. LULLIUS van 4 Maart 1722, institueert hij tot zijn eenige erfgenamen „desselfs agt kinderen in eersten. en tweeden bedde verwekt“⁽⁴⁵⁾

DAVID LULIUS werd, oud 26 jaar, den 18en April 1674 aan de Hooge School te Leiden ingeschreven als student in de theologie. In 1675 was hij legerpredikant. Van 1676 tot 1720 predikant te Almkerk⁽⁴⁶⁾.

Hij werd afgezonden voor de classis van Gorinchem naar de Synode te Buren van 10—20 Juli 1685 en naar de Synode te 's-Gravenhage van 6—16 Juli 1694⁽⁴⁷⁾.

Hij werd emeritus in Februari 1720 en opgevolgd door zijn zoon HENRICUS STEPHANUS LULLIUS⁽⁴⁶⁾.

Na het overlijden van ADRIANA VAN SON werd haar broeder AUGUSTINUS VAN SON voogd over haar vier minderjarige kinderen. Zijn administratie over

⁽³⁸⁾ Zie noot 1 bij I.

⁽³⁹⁾ Handschrift van Borger (Universiteitsbibliotheek Amsterdam).

⁽⁴⁰⁾ Volgens zijn inschrijving als student te Leiden. Zijn doop werd echter niet gevonden in de registers der Hervormde en Waalschekerk.

⁽⁴¹⁾ Handteekening op acte 12 Juni 1682 voor notaris M. van Tilburg te Geertruidenberg.

⁽⁴²⁾ Handteekening op acte 2 Mei 1679 voor notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

⁽⁴³⁾ Trouwboek van Almkerk.

⁽⁴⁴⁾ David Lullius, predikant te Noord Scharwoude, voert „drie pijlpunten“, volgens lakafdruk op zijn brief van 26 April 1775 aan Gecom. Raden van het Noorderkwartier. (Rijks archief Haarlem: Bijlagen tot de Notulen van Gecom. Raden Sept.—Dec. 1775).

⁽⁴⁵⁾ Testamenten voor schepenen van Almkerk.

⁽⁴⁶⁾ Soermans, Kerkelijk register der Predikanten van Zuid-Holland, en Handschrift Borger. Zie ook Taxandria 1897.

⁽⁴⁷⁾ Dr. Knuttel, Acta der Particuliere Synoden van Z. Holland. (Rijks Geschiedkundige Publicatien).

hun moederlijke goederen, waarvan hij verantwoording moest afleggen aan den vader en aan Baljuw, schout en schepenen van Almkerk, gaf in 1700 aanleiding tot verwickelingen. Op verzoek van DAVID LULIUS overhandigde AUG. VAN SON den 25 October 1700 de boedelrekening, waarin de ontvangsten bedroegen f. 3805 : 3 : 9, daaronder begrepen het saldo van zijn vorige rekening van 7 Februari 1696, groot f. 2072 : 5 : 0. De uitgaven, die voornamelijk bestonden in geldzendingen aan D. LULIUS, bedroegen f. 1095 : 19 : 0, zoodat de voogd f. 2709 : 4 : 9 schuldig bleek te zijn aan de kinderen. AUG. VAN SON beloofde nu binnen 14 dagen omtrent deze schuld „eenich contentement“ te geven. Dit bleef echter uit en na hierover te zijn aangemaand, schreef hij den 27en November, dat hij aannam om vóór 14 April 1701 400 gulden te betalen, op 10 October d.a.v. weer 400 gulden „ende soo vervolgens“. De baljuw ging met deze wijze van betaling niet accoord en verzocht den vader „omme de weegen van Justitie in te gaan“. Het gevolg was een nieuw voorstel, waarbij AUG. VAN SON dadelijk 1000 gulden zou betalen en voor het overige diverse schepenschuldbriefven in onderpand zou geven, met welke „presentatie“ D. LULIUS tevreden was. AUG. VAN SON overhandigde daarna den 15 April 1701 1000 gulden „in drie zackjens toegesegelt met het zegel van den gemelte VAN ZON“, die „in Dorpskiste geleyt werden“ en 12 Augustus van dat jaar nog 550 gulden. Voor het overige bedrag werd op dien datum voor schout en schepenen van Almkerk een obligatie gepasseerd à 4 %, die AUG. VAN SON na zes maanden moest hebben afgelost ⁽⁴⁸⁾.

In Juli 1725 maakte DAVID LULIUS een testament, omdat hij „met reden bedugt is datter tusschen sijn respectieve kinderen na sijn doot en overlijden questie en verschillen souden komen ontstaan“. Hij verklaarde, dat hij aan zijn kinderen uit zijn eerste en tweede huwelijk bij hun meerderjarigheid hun moederlijk erfdeel had gegeven; dat hij tot hoogen ouderdom gekomen zijnde en rust zoekende in 1722 zijn huishouden had opgebroken en zich in de kost had begeven bij zijn zoon HENRICUS STEPHANUS, wonende op de Pastorie te Almkerk en dat hij toen „om sig verder buijten slommer van wereltse saken te stellen“ nagenoeg al zijn goederen onder zijn kinderen had verdeeld en zijn voornoemde zoon het beheer had gegeven over zijn verdere zaken, bestaande in zijn pensioen en een obligatie. Aan zijn zoon, die bij het passeeren van dit testament, rekening en verantwoording had afgelegd, gaf hij nu de beschikking over zijn pensioen, onder voorwaarde, dat zijn zoon hem daarvoor in de kost zou houden en „hem ook besorgen sal van noodige kleedij soo linden als wolle, ook alle medikamenten en meesterlooonen en verders alle onkosten, die tot conservatie van desselfs lichaem gedurende desselfs leven van nooden mogte sijn“. Hij vermaakte aan DAVID, zoon van JOHANNES VAN DIJK en ELISABETH LULLIUS 200 gulden en aan DAVID en ANNA, kinderen van WILLEM VAN DIJK en ADRIANA LULLIUS, elk 200 gulden en bepaalde dat hetgeen hij verder nog zou mogen nalaten, gelijkelijk moest worden verdeeld onder zijn kinderen of descendenten bij representatie ⁽⁴⁹⁾.

Na zijn overlijden verscheen in de „Boekzaal der Geleerde Werelt“ (jaargang 1726, 1e halfjaar, blz. 120) het volgende bericht:

Almkerk. Den 18en December (1725) is alhier in den Heere ontslapen D. LULLIUS, Emeritus Predikant van deze Gemeente, tot welke hij gekomen is in den jare 1676. Hoe hij een voorbeeld is geweest in ijverig het woord des Evangeliums te verkondigen, den vrede na te jagen, en Godzalig te wandelen, zullen anderen, die hem als zoodaenig eenen gekent hebben, volslagen getuigen. De Eerw. D. PETRUS PUS, naburig Predikant, heeft op desselfs Dood eene Lijkreden uit I Kon. II, 10—12 gedaen, met betrekkinge op de voorgaende woorden van vers 1—3. Welke de oudste Zoon van den overledenen, THEODORUS LULLIUS, Predikant onder de Classis van Delft, ter bevestiginge van den Jongsten zoon STHEFANUS, zijn vaders opvolger, voor deze Gemeente verklaert heeft.

⁽⁴⁸⁾ Rechterlijk archief van Almkerk: Boedeladministratie-stukken betreffende de kinderen van Ds. D. LULIUS 1700—1701.

⁽⁴⁹⁾ Testamenten voor schepenen van Almkerk, acte 5 Juli 1725.

zoon van MATHIJS en CHRISTINA DE WAERSEGGERE; geboren te Geertruidenberg 13 Maart 1649 ⁽⁵⁰⁾, overleden aldaar 21 Januari 1718, begraven in de Grootte kerk aldaar, ondertr. te Geertruidenberg Februari 1680, trouwt, vermoedelijk te de Made, ANNA SCHUYFFHIL, dochter van MATTHIJS en JOHANNA VAN GILS, geboren te Geertruidenberg ± 1654, overleden aldaar 9 Juli 1736, begraven aldaar in de Grootte kerk.

Uit dit huwelijk: ⁽⁵¹⁾

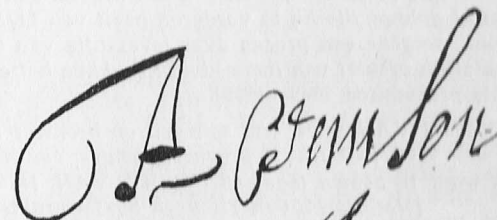
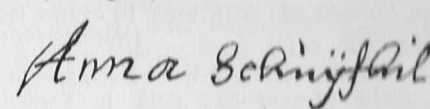
1. CHRISTINA CORNELIA, geboren 8 Februari 1681, volgt IIIc.
2. JOHANNA GEERTRUYD, geboren 4 April 1684, volgt IIIe.
3. COMMERA CATHARINA, geboren 20 December 1685, volgt IIIf.
4. Mr. MATHIJS, geboren 8 October 1687, advocaat te 's-Gravenhage en sinds 1717 te Amsterdam. Stamvader van de Amsterdamsche takken. Volgt in deel VIII.
5. CORNELIA, geboren 28 September 1689, volgt IIIg.
6. AUGUSTINUS, gedoopt te Geertruidenberg 5 Augustus 1691, jong overleden ⁽⁵¹⁾.
7. ANNA WILLELMINA, gedoopt te Geertruidenberg 9 October 1692, jong overleden ⁽⁵¹⁾.
8. MACHTELINA ADRIANA, geboren 5 Juni 1695, volgt IIIh.
9. ELISABETH ANNA, geboren 30 Mei 1699, volgt IIIi.

13 Januari 1708. AUGUSTIJN VAN SON, schepen „out omtrent 59 jaren“, legt een verklaring af. (Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

1680 ondertrouwd AUGUSTINUS VAN SON, j.m. alhier geboren en woonachtig, met ANNA SCHUYFFHILL, j.d. ook alhier geboren en woonachtig. (Aan den kant der acte staat:) den 25 February 1680 gegeven op 't zegel een betoog van onverhinderde proclamatie, na de Made.

(Ondertrouw register van Geertruidenberg)
29 January 1718, de hr. AUGUSTIJN VAN SON een uyre geluyt met twee kloeken, nog dry uyren geluyt met drye kloeken en in de kerck begraven 11:50.

(Begraafregister Grootte kerk te Geertruidenberg)
11 July 1736. Juffrouw ANNA SCHUYFFHIL weduwe van den Heer Borge-

 ⁽⁵²⁾
 ⁽⁵³⁾

⁽⁵⁰⁾ Voor de geboorte data, zie noot 1 bij I.

⁽⁵¹⁾ AUGUSTINUS en ANNA WILLELMINA, wier doopis ingeschreven in het Doopboek der Hervormden, komen niet voor in de geslacht-registers in de Inleiding genoemd. Volgens hun testament van 1711 hadden AUGUSTINUS VAN SON (de vader) en ANNA SCHUYFFHIL zeven kinderen. De twee voornoemde kinderen zullen dus jong zijn overleden. Een van beide is overleden in April 1696. Het begraafregister van Geertruidenberg geeft nl. aan: 17 April 1696, het kindt van de Heer AUGUSTIJN VAN SON 1/2 uyre geluyt en in de kercke begraven 2:5:0.

⁽⁵²⁾ Handteekening van AUGUSTINUS VAN SON op acte 17 April 1698 voor notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

⁽⁵³⁾ Handteekening van ANNA SCHUYFFHIL op acte 30 Maart 1718 voor notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg.

meester AUG. VAN SON in de kerk begraven, voor de plaats 8 gulden, het luyen 18 gl., de baar 24 st. samen 27 : 4 : 0. (Register alvoren)

21 January (1718) is mijn vader de Heer AUGUSTINUS VAN SON oud Burgemeester tot Geertruidenberg, deser wereld overleden.

9 July 1736 is mijn moeder ANNA SCHUYFFHILL, weduwe van AUGUSTINUS VAN SON Burgemeester tot Geertruydenberg aldaar overleden in haar 82 jaar, en 16 dito begraven in de Grafkelder bij mijn vader, even voor de ingang van de consistorie kamer aldaar. (Uit de eigenhandige aantekeningen van

Mr. MATHIJS VAN SON te Amsterdam)

AUGUSTINUS VAN SON werd, 17 jaar oud, den 15en December 1666 ingeschreven als student in de Rechten aan de Hooge school te Leiden. Hij voltooide zijn studie echter niet.

Na het overlijden van zijn vader in 1677 werd hij brouwer in de Posthoorn. Deze brouwerij was aan hem toebedeeld blijkens een verklaring dd. 14 April 1701 van „GEERTRUYT VAN ZON huysvr. van M. SCHUYFFIL, M. VAN ZON, COMMERA VAN SON en ANNA CHRISTINA VAN ZON huysvrouwe van D. HOOGEWERFF alle kinderen en kintskinderen van MATHIJS VAN ZON en CHRISTINA DE WAERSEGGERE haere vader en moeder, grootvader en grootmoeder resp., waarbij deselve verclaeren egeene de allerminste actie te hebben ofte te sustineren op het selve huys en brouwerij genaemt de Posthoorn tot Geertruydenbergh, maar de selve in volle eygendomme alleen te competeren aen AUGUSTINUS VAN SON haere jongste broeder en oom resp.”⁽⁵⁴⁾.

26 Juli 1681. AUGUSTINUS VAN SON, brouwer, geeft procuratie aan WOUTER HEIJS, procureur, om waar te nemen het proces dat de commys viscael DE BOYE voor Gecomm. Raden van de Staten van Holland tegen hem entameren wil. (Notaris P. Rutter te Geertruidenberg)

28 Mei 1686. Uitspraak van schepenen in een zaak tusschen AUGUSTIJN VAN SON en CORNELIS BREDLEE als collecteur van den bierimpost.

(Sententien van Geertruidenberg)

1696. AUGUSTIJN VAN SON, oud schepen en brouwer in den Posthoorn te Geertruidenberg legt over aan schout en schepenen van Raamsdonk een declaratie van kosten groot ruim 24 gulden, die hij te vorderen heeft van LIJSBETH ADRIAENSDR. te Raamsdonk, wegens een proces over leverantie van bieren.

(Rechterlijk archief van Raamsdonk: Stukken betreffende civiele proceduren 1648—1696).

1 December 1697. AUGUSTIJN VAN SON, oud schepen en brouwer in den posthoorn geeft procuratie aan WOUTER HEYS, procureur alhier, om voor het Hof van Holland zijn zaak waar te nemen tegen BAERENT VAN NES, oud schepen alhier. (Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

6 Juli 1700. AUGUSTIJN VAN SON, schepen, geeft procuratie aan WOUTER HEYS, procureur, om zijn zaak te verdedigen tegen de pachters van de incomende granen over de stad Geertruidenberg.

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

11 Maart 1701. Uitspraak van schepenen in de zaak tusschen AUGUSTIJN VAN SON en de pachters van de Ronde Mate over deze stad.

(Sententien van Geertruidenberg)

3 December 1703. AUGUSTIJN VAN SON en GEERTRUIJ VAN SON weduwe van MATTHIJS SCHUYFFHILL, brouwer en brouwster alhier, geven procuratie aan den procureur DAIS te Rosendael, om uit den boedel van PEETER COSTERMANS, brouwer te Rosendael, te vorderen zoodanige somme van gelden „als haer voor leverantie van geleverde bieren sijn competerende”.

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

31 Maart 1717. AUGUSTIJN VAN SON, oud burgemeester en brouwer, geeft procuratie aan JOHANNES VAN TILBURGH, procureur alhier, om zijn zaak waar te nemen tegen CORNELIS VAN OUTHEUSDEN, winckelier alhier.

(Notaris alvoren)

AUGUSTINUS VAN SON was in 1691 deken van het brouwersgilde, in 1692 pachter van de bieren en in 1694 overdeken van het gilde der voerluiden, blijkens de rekening over dat jaar in het gildeboek.

Hij pachtte voor de jaren 1702 en 1703 van de stad een „visserije van de worpsack”⁽⁵⁵⁾.

30 Januari 1691. AUGUSTIJN VAN SON, oud schepen en brouwer en CORNELIS HEYBLUM, brouwer, geven als dekens van het brouwersgilde procuratie aan WOUTER HEIJS, procureur alhier, om hun zaak waar te nemen tegen JULIANUS MAHUY, brouwer in den Witten Arent alhier.

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

17 October 1692. AUGUSTIJN VAN SON en CORNELIS HEYBLUM, pachters van de bieren van Staten en Stadswegen over Geertruidenberg, geven procuratie aan CAREL DISPONTIJ, procureur, om voor Gecomm. Raden van de Staten van Holland hun zaak waar te nemen tegen REYNIER SCHOORBRANT.

(Notaris alvoren)

AUG. VAN SON was schepen van Geertruidenberg 1682, '84, '85, '90, '93, '94, '98—1702, thesaurier 1703—'06, schepen 1707—1710, presidentschepen 1712, burgemeester 1713, 1714.

Hij wordt vermeld als regent van 't Gast- en H. Geesthuis in 1709 en 1710⁽⁵⁶⁾.

13 Februari 1705. ARTUS VERHAGEN capitijn, en DIRCK VAN DER DUSSEN, lieutenant van de borgerije, stellen zich borg voor AUGUSTIJN VAN SON als tesorier deser stede over het jaar 1705.

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

In 1702 werd de burgemeester GERARD PIJLL met AUGUSTIJN VAN SON door de stad naar Breda afgezonden om aan de classis aldaar het beroep van Ds. SAGIUS „werckstelligh” te maken⁽⁵⁷⁾.

AUG. VAN SON kocht in Januari 1704 een huis aan de oostzijde van de markt in de Elffhuysen voor f. 225. Het behoorde aan den schoenlapper MEERTEN MEERTENS DE JONGE, die een schuld had aan AUG. VAN SON wegens geleverde bieren. Hij was dus, behalve schoenlapper, zeer waarschijnlijk ook herbergier. Om hem van zijn schuld te ontlasten kocht A. VAN SON niet alleen zijn huis, doch bovendien zijn geheelen inboedel, bestaande uit twee kisten, acht schilderijtjes, meubels, huisraad en kleederen voor f. 150. Hij vergunde hem echter dien inboedel te blijven gebruiken en liet hem voor zijn leven de beschikking over het achterkamertje en een plaats in het voorhuis, zooals hij die tot nu toe had gebruikt⁽⁵⁸⁾.

In 1704 werd ANNA SCHUYFFHIL beleend met 3 morgen land onder Stanthasen.

5 Juli 1704. AUGUSTIJN VAN SON, oud schepen en tesorier, als in huwelijk hebbende ANNA SCHUYFFHILL, oudste dochter van wijlen MATTHIJS SCHUYFFHILL, geeft procuratie aan LEONARD VAN NAERSSSEN, procureur te 's-Gravenhage, om voor het leenhof van Polanen te verzoeken haar te beleenen

⁽⁵⁵⁾ Stadsrekeningen van Geertruidenberg over 1702 en 1703.

⁽⁵⁶⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acten 6 September 1709 en 5 December 1710.

⁽⁵⁷⁾ Stadsrekening van Geertruidenberg over 1703, A. H. B. Zagius was predikant te Geertruidenberg van 1702 tot 1738.

⁽⁵⁸⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acten 7 Januari 1704.

⁽⁵⁴⁾ Zie noot 48 bij III.

met 3 morgen land in oud Vinckenlandt onder Stanthasen binnen den Emillapolder, waarmede haar vader den 17 October 1657 was beleend.
(Register van Contracten van Geertruidenberg)

Uit de registers van Giften van Geertruidenberg blijkt, dat AUG. VAN SON de volgende beleggingen deed in vaste goederen en hypotheeken binnen de jurisdictie van die stad.

- 25—1—1686 geeft hij f. 80 hypotheek à 5 % op een huis aan de N. zijde van de Vischmarktstraat.
6—1—1693 koopt hij voor f. 65 1/2 bunder zaailand in de pluckmade; verkocht 23—12—1698 voor f. 162.
21—3—1693 geeft hij f. 165 hypotheek à 4 1/2 % op de helft van 3 morgen land.
26—1—1694 koopt hij voor f. 163 een morgen weiland in 't vierendeel van Breda op de Made.
11—3—1694 koopt hij voor f. 71 1/2 bunder zaailand in 't noordeinde van de Made; verkocht 20—1—1699 voor f. 125.
19—3—1694 koopt hij voor f. 100 1/2 bunder land in 't noordeinde van de Made.
27—4—1694 koopt hij voor f. 185 ruim 2 morgen land in 't noordeinde van de Made; verkocht 3—4—1705 voor f. 240.
15—6—1694 koopt hij voor f. 212 1/2 bunder land in 't zuideinde van de Middelmade.
18—6—1694 koopt hij voor f. 40 1/2 bunder land in 't vierendeel van Breda op de Made.
22—10—1694 koopt hij voor 11 gulden 10 stuivers 268 roeden zaailand in 't vierendeel van Breda; verkocht 23—12—1698 voor f. 43.
23—12—1698 koopt hij voor f. 130 1/2 morgen zaai- en weiland in de brant in de lage Made.
23—12—1698 koopt hij voor f. 74 400 roeden land aan de buitengracht van „deser stadts contrescherpe”.
13—2—1703 koopt hij een huis en nog 2 huyskens in de borghstraat.
27—4—1708 geeft hij f. 151 hypotheek à 3 % op een stuk weiland.

Den 23 April 1711 hadden AUG. VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL een besloten testament gemaakt „ten onse huysen genaamt de posthoorn”.

Den 11 Juli 1732 maakte ANNA SCHUYFFHIL weduwe AUG. VAN SON een besloten testament. Beide testamente werden na haar dood, den 20 Juli 1736 geopend.

Volgens het eerste legateerden zij „aan onse seeven kinderen bij den anderen verwekt en althans in leevende lijve sijnde” te samen 2000 gulden, in plaats van hun vaderlijk of moederlijk erfdeel.

In het tweede testament bepaalde ANNA SCHUYFFHIL „dat mijne ongetrouwde dogters voor uijt sullen trekken ider een somme van vijffhondert gulden tot gelijkstellinge vant geene mijne getrouwde kinderen tot uijtset genooten hebben, en verders maecke ik vooruijt aen deselve mijne ongetrouwde dogters die op mijn afsterven weesen sullen, alle mijne meubelen, huysraad, inboel, mitsgaders ongemunt gout en silver en juweelen als mede de kleederen tot mijn lijff behoorende nietwes uijtgesondert”.

27 April 1711. AUGUSTIJN VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL echte luyden, wonende alhier, overhandigen hun besloten testament.
(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

12 Juli 1732. ANNA SCHUYFFHIL weduwe AUG. VAN SON, wonende te Geertruidenberg, overhandigt haar besloten testament.
(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

20 Juli 1736. In tegenwoordigheid van CHRISTINA CORNELIA VAN SON, JOHANNA GEERTRUYD VAN SON geadsisteert met haar man Mr. FRANCOIS VALLAREA, COMMERA CATHARINA VAN SON, Mr. MATTIJS VAN SON advocaat tot Amsterdam, MAGTILDA ADRIANA VAN SON en ELISABETH ANNA VAN SON, alle kinderen en erfgenamen van AUGUSTIJN VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL, egteluyden binnen Geertruidenberg overleden, opent

notaris C. van Opstall te Geertruidenberg het besloten testament dd. 23 April 1711 van AUG. VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL. Zij teekenen:

Christina Cornelia van son
Johanna Geertruij van son
D. Vallarea
Commera Catharina van son
Mattijs van son
Machtilda Adriana van son
Elisabeth Anna van son.

20 Juli 1736. In tegenwoordigheid van de kinderen en erfgenamen van ANNA SCHUYFFHIL, overleden te Geertruidenberg, opent notaris C. van Opstall het besloten testament dd. 11 Juli 1732 van ANNA SCHUYFFHIL.
(Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg)

De Posthoorn kwam nu in bezit van de ongetrouwde dochters, die er bleven wonen en het brouwbedrijf voortzetten. In 1750 en 1763 worden zij genoemd „de Juffrouwen van Son in den Posthoorn” ⁽⁶⁰⁾ en in 1764 noemde men deze brouwerij „de brouwerij van de juffrouwen van Son” ⁽⁶¹⁾.

Afdruk cachet van AUGUSTINUS VAN SON ⁽⁶¹⁾

III.

MATHIJS VAN SON

zoon van SIMON en SARA VAN NES;
geboren te Geertruidenberg 5 November 1665, overleden aldaar 15 September 1704 begraven in de Grootte kerk aldaar,
ondertr. te Delft 30 September 1690, te Geertruidenberg 1 October 1690, trouw te Delft 17 October 1690 ELISABETH MARCHAND, dochter van Mr. STEPHANUS en GEERTRUYD VERBURGH,

⁽⁶⁰⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 21 October 1750.

Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 23 November 1763.

⁽⁶¹⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 21 Mei 1764.

⁽⁶²⁾ Hiermede sloot hij zijn brief van 27 November 1700, voorkomende onder de boedelstukken betreffende de kinderen van Ds. D. LULIUS (zie noot 48 bij III)

geboren te Leiden 15 Maart 1668, gedoopt aldaar Pieterskerk 18 Maart 1668, overleden te Geertruidenberg 27 Januari 1734, begraven aldaar in de Grootte kerk. Uit dit huwelijk (1):

1. SIMON, geboren 10 Juli 1691, gedoopt te Geertruidenberg 15 Juli 1691, heer en schout van Raamsdonk. Uit hem in vrouwelijke lijn de familie DE JONGH VAN SON te Raamsdonk. Volgt in Deel VI.
2. Mr. HENDRIK STEPHANUS, geboren 25 Juli 1693, gedoopt te Geertruidenberg 30 Juli 1693, advocaat te 's-Gravenhage. Uit hem een tak te 's-Gravenhage. Volgt in Deel VII.
3. CORNELIA MARIA, geboren 23 Juni 1696, gedoopt te Geertruidenberg 24 Juni 1696, volgt IV.
4. ANNA ELISABETH, geboren 17 November 1698, gedoopt te Geertruidenberg 20 November 1698, volgt IVA.
5. HUGO, geboren 17 April 1701, gedoopt te Geertruidenberg 17 April 1701, notaris en procureur te 's-Gravenhage. Uit hem een tak te 's-Gravenhage. Volgt in Deel VII.
6. SARA MARINA, geboren 18 November 1703, gedoopt te Geertruidenberg 22 November 1703, volgt IVb.

24 September 1690. SARA VAN NES weduwe SYMON VAN SON, wonende te Geertruidenberg, consenteert in het a.s. huwelijk van haar zoon MATTHIJS VAN SON met de „Eerbare ende deughtrijcke Jouffr.“ ELISABETH MARCHANDT, wonende te Delft. (Notaris P. Rutter te Geertruidenberg)

30 September 1690 ondertrouwd MATHIJS VAN SON j.m. tot Geertruidenberg en ELISABETH MARCHANT j.d. alhier. (Aan den kant der acte staat:) Getrouwt in de kercke alhier den 17 October 1690. (Huwelijkslegger van Delft)

1 October 1690 ondertrouwd MATTHIJS VAN SON, j.m. geboren en woonachtig alhier, met ELISABETH MARCHANT, j.d. van Delft. (Aan de kant der acte staat:) Den 15en Octobris 1690 op zegel gegeven een betoog van ongehinderd houwelijx-proclamatien alhier, na Delft.

(Ondertrouwregister van Geertruidenberg)

20 September 1704 d' Heer Borgemr. MATTHIJS VAN SON 4 uyren geluyt en in de Kerck begraven 12 : 0 : 0.

2 February 1734 Mevrrouwe ELISABET MARCHANDT weduwe van den Heer Borgemr. MATTHIJS VAN ZON vijer uijren geluyt en in de kerck begraven met de baer 27 : 4 : 0. (Begraafregister Grootte kerk Geertruidenberg) Geertruidenberg geslaght Register.

Den 17 October 1690 is MATTHEIJS VAN SON out 25 jaar binne Delft getrouwt met ELISABETH MARCHAND, out 22 Jaar bij den andere geprocureert ses kindere.

Den 10 Julij 1691 dijnisdagh des s' Naghts ten 12 ure is gebore het eerste kint, genoemt SIJMON, na zijn vaders vader, ende sondaghs daar aan gedoopt, de peters ware MARIJNUS VAN HOEKE predicant tot Oosterhout, ende SARA VAN NES wed. SIJMON VAN SON.

Den 25 Julij 1693 des Sondaghs ten 7 ure s'morgens, is gebore het tweede kint, genoemt HENDRICK STEPHANUS na zijn moeders vader en grootvader, des Sondaghs daaraan gedoopt, de peters ware MARIJNUS VAN HOEKE en GEERTUIJD VERBURGH wed: STEPHANUS MARCHAND.

Den 23 Junij 1696 op Saterdag, s'morgens ten 8 ure is gebore het derde kint genoemt CORNELIA MARIA na night WITTENS, de getuijge ware HUGO VAN DER HELST predicant tot Amsterdam, en MELCHIOR WITTENS ende dessels Huijsvrou MARIA SOETENS.

Den 17 November 1698 op maandagh 's morgens ten 8 ure is gebore het vierde kint genoemt ANNA ELISABETH, na des moeders grootmoeder ELISABETH VAN DER AA zal. wed: HENDRICK VERBURGH, ende na ELISABET MARCHAND, de moeder, ende na ANNA VERBURGH, Huijsvrou van ALBERTUS

VAN GROENEWEGE, ende na ANNA SCHUYFIL, Huijsvrou van AUGUSTIJN M. VAN SON donderdags daar aan gedoopt, de getuijge ware ALBERTUS VAN GROENEWEGE ende dessels Huijsvrou ANNA VERBURGH, ende ANNA SCHUYFIL, Huijsvrou van AUGUSTIJN VAN SON.

Den 17 April 1701 is gebore het vijfde kint op Sondagh, s'morgens ten 7 ure,, genoemt HUGO, na dessels oom HUGO VAN DER HELST, predicant tot Amsterdam, des donderdaghs gedoopt, de getuijge ware HUGO VAN DER HELST, ende dessels Huijsvrou SOPHIA MARCHAND.

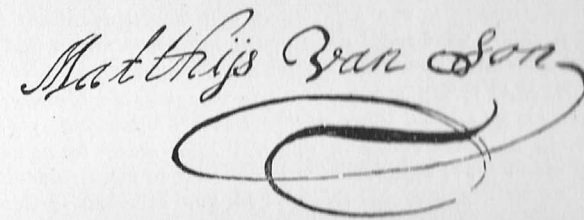
Den 18 November 1703 op Sondagh s'morgens ten 8 uren, is het sesde en Laaste kint gebore, gedoopt ten selven dage, genoemt SARA MARIJNA, na haar grootmoeder SARA VAN NES wed: SIJMON VAN SON, ende haar oom MARIJNUS VAN HOEKE, predicant tot Gorinchem, de getuijge ware MARIJNUS VAN HOEKE ende dessels Huijsvrou CORNELIA VAN SON, ende SARA VAN NES wed: SIJMON VAN SON.

De Heere wil haar allesame in zijne vrese late opwasse, ter eere zijnes naam, vregde van haare ouders en haar zells ziele saligheijt, Amen (2).

Op den 15 September 1704 is Godsaligh in den Heere gerust MATTHEIJS SIJMONS VAN SON, schout van Raamsdonck, borgemr. deser stede, in de famielje kelder begrave, getrouwt met ELISABET MARCHAND, nagelate ses kindere, als hier nevens te zien is.

ELISABET MARCHAND overleden 27 Jannuary 1734 mede in de famielje kelder begraven. (Uit de eigenhandige aantekeningen van SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk)

MATHIJS VAN SON, die op zijn 14e jaar met zijn zuster CORNELIA een testament maakte (3) en aldus onderteekende:

nam reeds op jeugdigen leeftijd een werkzaam aandeel in het bedrijf van de brouwerij de drie lelliën, welke zijn moeder sinds 1668 als weduwe beheerde (4). Hoewel zij zich eerst in 1691 uit de zaken terugtrok, trad MATHIJS VAN SON reeds in 1687 zelfstandig als brouwer op (5). Zijn brouwerij de drie lelliën bleef na zijn overlijden in 1704 het eigendom van zijn weduwe ELISABETH MARCHAND, die tusschen 1708 en 1713 het brouwbedrijf ophief (6). Zij verkocht in 1715 het huis de drie lelliën, zooals zij dit „tot nogh toe beseten ende gebruikt had“, voor 1850 gulden.

1691, 28 November ontfange door den Bode van Alen omdat monsr. MATTHEIJS VAN SON Brouwer in de 3 lelle, omdat hij VAN SON eeneghe nieuwe vaten

(2) Drie der genoemde doopdata, nl. van het 2e, 5e en 6e kind, komen niet overeen met de data uit het doopregister van Geertruidenberg. De genoemde getuigen komen wel overeen met dat doopboek. In aanmerking moet worden genomen, dat de genealogische aantekeningen van S. VAN SON, die in chronologische volgorde van af 1660 zijn opgesteld, waarschijnlijk eerst in 1725 zijn geschreven. Vermoedelijk zijn het dus afschriften, waarin fouten zijn geslopen.

(3) Zie bij Iib, acte van 9 Januari 1680.

(4) Zie bij Iib, acte van 9 Juni 1686.

(5) Zie bij „De bierbrouwerijen van Geertruidenberg“, acte 19 Maart 1687.

(6) In acte 13-2-1708 (transportregister) betreffende „de Croon“, wordt als belending genoemd: de huysinge en brouwerije van de wed. MATTHIJS VAN SON. In de transportacte van de Croon 3-11-1713 wordt slechts genoemd: de huysinge van de wed. MATTHIJS VAN SON.

(1) De doopdata volgens het doopregister der Hervormden te Geertruidenberg.

uigt Hollant hadt laten komen, die hij niet tijdelijk hadt laten brande, waer over hij is gekondemneert van de Heere magestraet deser stadt GBerge volgens den 23 aertickel met de somme van 12 : 0 : 0.

Waervan de Heer Schoudt Pijl heeft genooten:

1/3 paert sijnde 4 : 0 : 0
 Het weeshuys 1/3 paert 4 : 0 : 0
 Het gilt 1/3 paert 4 : 0 : 0

(Kuypers Gildeboek van Geertruidenberg)

12 Februari 1694. Uitspraak van schout, burgemeesters en schepenen van Geertruidenberg in het proces tusschen MATTIJS VAN SON, brouwer en coopman in boeckweijt, requirant, en LYSBETH HARDONS te Oosterhout, gerequireerde, betreffende een levering van 20 veertelen boekweijt door de laatste aan eerstgenoemde. (Sententien van Geertruidenberg)

27 Juli 1695. Uitspraak van schepenen van Geertruidenberg in het proces tusschen MATTIJS VAN SON en PEETER VAN SONNEVELT, collecteur van den impost op de carossen en paerdegelt te Geertruidenberg. (Sententien alsvoren)

19 November 1701. MATTIJS VAN SON, schout van Raamsdonk en oudschepen en brouwer van Geertruidenberg, geeft procuratie aan den procureur WOUTER HEIJS, om zijn zaak waar te nemen voor de vierschaar van Geertruidenberg tegen de pachters van 't zegel en gedrukte papieren.

(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

3 October 1702. MATTHIJS VAN SON, oud schepen en brouwer alhier, geeft procuratie aan MICHIEL VAN TILBURGH, procureur alhier, om zijn zaak waar te nemen tegen de pachters van 't zegel en gedrukt pampier.

(Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

24 Mei 1703. Uitspraak van schepenen van Geertruidenberg in het proces tusschen de pachters vant zegel ende gedrukte papieren en MATTHIJS VAN SON, oud schepen en brouwer alhier. (Sententien van Geertruidenberg)

17 Juli 1703. MATTHIJS VAN SON, borgemeester en brouwer alhier, geeft procuratie aan LEONARDUS VAN AERTEN (VAN NAERSSSEN), procureur voor gecomm. Raden te 's-Gravenhage, om zijn zaak waar te nemen tegen den pachter vant cleijn zegel en gedrukte pampieren te Geertruidenberg.

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

26 Maart 1705. ELISABETH MARCHAND weduwe en boedelhoudster van MATTHIJS VAN SON, in zijn leven borgemeester deser stadt, geeft procuratie aan LEONARD VAN NAERSSSEN, procureur te 's-Gravenhage, om declaratie van kosten op te maken wegens het proces voor schepenen van Geertruidenberg en daarna voor gecomm. Raden te 's-Hage van wijlen MATHIJS VAN SON contra JACOB VAN GIJSSEN en JOHANNES COOLS, pachters van verscheijde slants impositien te Geertruidenberg. (Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

18 April 1714. SIMON VAN SON, schout van Raamsdonk, als last hebbende van ELISABETH MARCHAND weduwe MATTIJS VAN SON, geeft procuratie aan den procureur MICHIEL VAN TILBORGH om in te vorderen „alle boeckschulden soo van geleverde bieren als anders, breder en ingevolge de bescheijden, chartres ende papieren den geconstitueerde ter hande gestelt“.

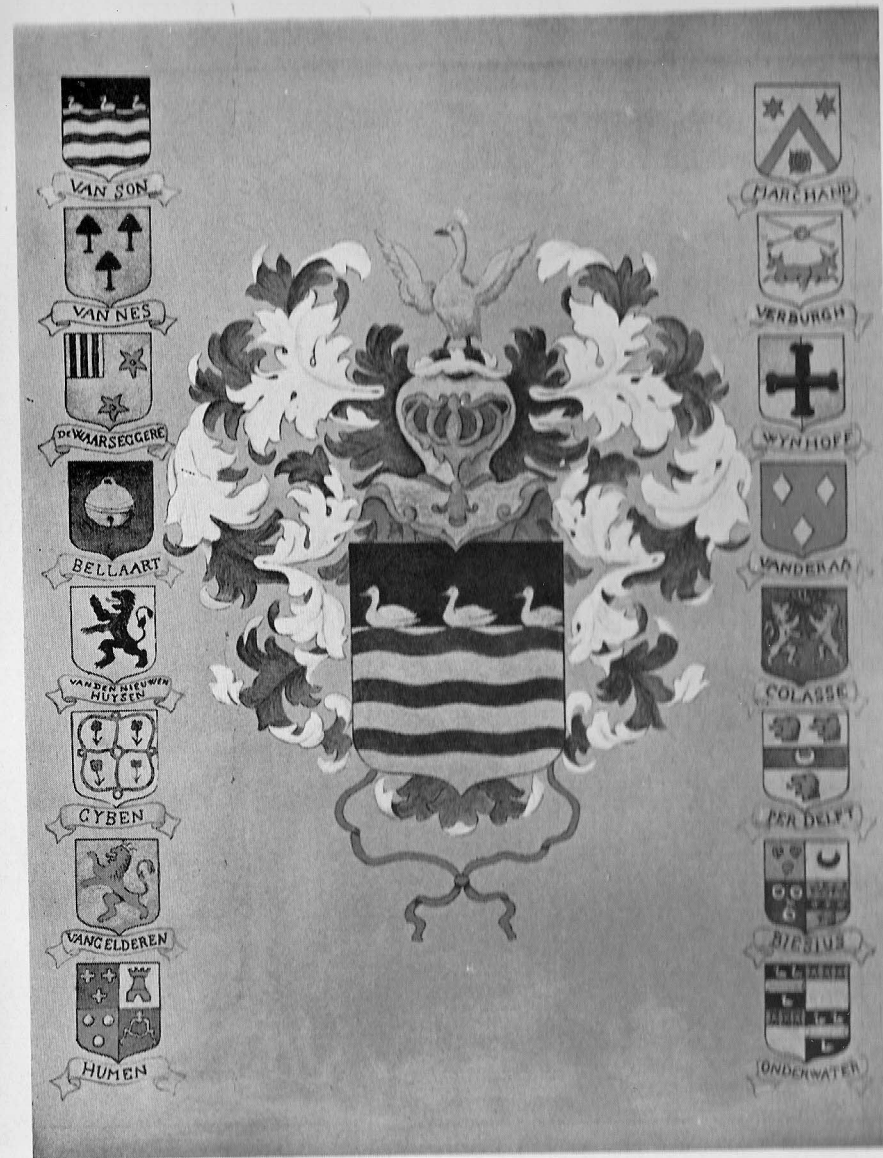
(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

15 Maart 1715. SIJMEN MATTHIJSSEN VAN SON geeft aan, dat zijn moeder het huis de dry Ielien heeft verkocht aan de weduwe BIESTRATEN te Oosterhout voor 1850 gulden.

(Register van Giften van Geertruidenberg)

9 April 1715. ELISABETH MARCHAND weduwe van den borgemeester MATTHIJS VAN SON, wonende alhier, geeft over aan JACOB BEIJENS, houtkooper alhier, ten behoeve van zijn schoonmoeder weduwe BIESTRATEN, een huis, grond en erf en toebehooren aan de noordzijde van de markt alhier „van outs genaemt de vergulde sterre en nu de dry Ielien“, tusschen het huis en brouwerij van CORNELIS HEYBLOM oostwaarts en het huis van ABRAHAM MAHUE westwaarts, achter strekkende tot den havecant noordwaarts.

(Register alsvoren)

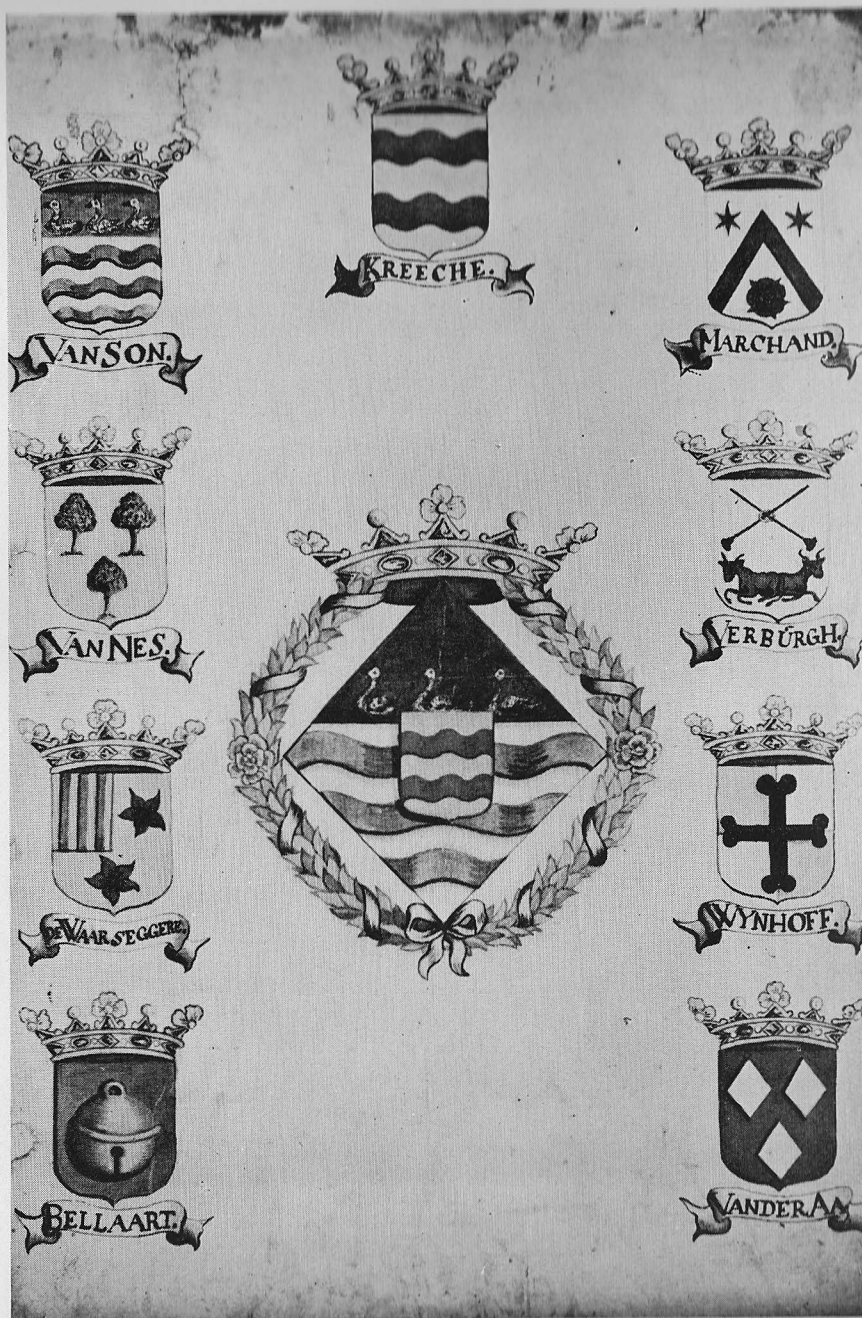
De 16 kwartieren van Mr. Hendrik Stephanus van Son, geb. 1693.

Mathijs Simons van Son, 1665-1704, olieverf op koper door I. Verkolje 1692.

Elisabeth Marchand, 1668-1734, echtgenote van Mathijs Simons van Son, olieverf op koper door I. Verkolje 1692.

Kwartierstaat van Cornelia Maria van Son, Vrouwe van de Creecke
(in goud twee roode golvende dwarsbalken).

MATHIJS VAN SON was schepen van Geertruidenberg in 1696 en 1697 en burgemeester in 1703 en 1704. Voorts was hij schout van Raamsdonk van 1694-1704.

In Februari 1693 werd de schout van Raamsdonk HIERONIMUS JACOB VAN THULDEN op een klacht van een zeer groot aantal ingezetenen, wegens zijn „exorbitante en buyenspoorige conduite en comportementen, soo ontrent de bediening van sijn ampt als daarbuyten“, door de Rekenkamer van Holland buiten de bediening van zijn ampt gesteld. Voorloopig werd de secretaris van het dorp, THOMAS CLAIJPOLE, tot schout benoemd⁽⁷⁾. Inmiddels was aan VAN THULDEN permissie verleend een bekwaam persoon tot substituut schout voor te dragen en op diens voorslag werd toen 29 Juni 1694 MATHIJS VAN SON aangesteld om het schoutambt staande de absentie van VAN THULDEN waar te nemen, onder beding dat deze zich niet met dat ampt „eenigszins sal comen bemoeien“. VAN SON legde dienzelfde dag ten bureele van de Rekenkamer te 's-Gravenhage de eed af⁽⁸⁾.

Schout en gerechte van Raamsdonk hielden in 1694 hunne bijeenkomsten aldaar in een kamer ten huize van de weduwe van den overleden secretaris MELCHIOR BROUWER. Daar deze weduwe echter „continueert te doen tapneering tgunt volgens 't reglement niet en mag geschieden ter plaetse daer 't gerecht wordt gehouden“, verzocht VAN SON op 27 September 1694 aan de Rekenkamer de gerechtsplaats te mogen verleggen „ter plaetse daer sij sullen meenen beeter convenabel te sullen sijn“, hetgeen werd toegestaan⁽⁹⁾. VAN SON verplaatste nu de rechtkamer naar het Veer in het huis van ADRIAEN DENISSEN. De eerste vergadering van schout en schepenen werd daar gehouden den 4 Mei 1695⁽¹⁰⁾. Op 1 Juni 1695 kwam VAN THULDEN in de rechtkamer „gevallen“, waar schout en schepenen bezig waren geld te tellen en zeide dat VAN SON „sijn eedt en plicht niet eerlijck waerneemt en dat hij valciltjten begaet“. De schout toonde hierop copie van een brief van de Rekenkamer van Holland aan VAN THULDEN gericht, waarin hem verweten werd, dat hij nu en dan te Raamsdonk kwam „en aldaar onder verschijde frivoole sustenuen veel opschuddingh maect en insolentien aenricht, die al zeer verre gaen“ en waarin hem verder verboden werd te Raamsdonk te komen⁽¹¹⁾.

VAN THULDEN had echter te Raamsdonk een handlanger, zekere ADRIAEN VAN STRIEN, die het den schout in een vergadering van 29 Juni 1695 lastig maakte en daarom door den bode werd verwijderd. Toen VAN SON na genomen afscheid deze vergadering s' avonds om 9 uur verliet en naar huis ging, werd hij bij het huis van den bakker MULDER opgewacht door VAN STRIEN „hebbende in sijn eene hant eenen swaren eijseren hamer seggende: VAN SONNEKEN nu heb ick U buijten de rechtkamer, nu soude ick U anders opscherpen, en hem toecomende met mijninge en verdere bedrijginge van met den selven eijseren hamer te slaan, is hij VAN SON hem onder den hamer gevallen en ondert ont-weldigen van de gesijden hamer, samen hantgemeen wierden, hebbende hij oock diverse rijzen de hant in de sack gesteken om sijn mes te trecken“. VAN STRIEN werd geboeid in de rechtkamer opgesloten en op 7 Juli overhandigd aan een luitenant van den baljuw van Zuid Holland om naar Dordrecht te worden vervoerd⁽¹²⁾.

Nog eenmaal maakte VAN THULDEN het VAN SON lastig en wel op 1 October 1696, toen VAN THULDEN hem op den Veerweg na liep en hem „op seer onbehoorlijke wijze attaqueerde“, waarop VAN SON met de hulp van eenige goede ingezetenen den aanrander in de rechtkamer deed opsluiten⁽¹³⁾.

In 1699 verkreeg VAN SON van schepenen van Raamsdonk vrijdom van alle

⁽⁷⁾ Resolutien en notulen van Raamsdonk 1693—1717, fol. 1.

⁽⁸⁾ Rekenkamer van Holland: Register van de verpachting der officien, acte 29 Juni 1694, Copie in Resolutien van Raamsdonk, fol. 24v.

⁽⁹⁾ Rekenkamer van Holland: Rekwesten en Adviezen, portef. 415.

⁽¹⁰⁾ Resolutien van Raamsdonk, fol. 26v., 29.

⁽¹¹⁾ Idem, fol. 31.

⁽¹²⁾ Resolutien en notulen van Raamsdonk 1693—1717, fol. 32v.

⁽¹³⁾ Idem, fol. 40v.

slants belastingen uit consideratie van de extraordinaire diensten aan het Ambacht bewezen ⁽¹⁴⁾.

Nadat in 1701 vele landerijen onder Raamsdonk waren geïnundeerd ten behoeve van de verdediging, verzochten de eigenaren dier landen aan den schout VAN SON, om bij de Staten van Holland op vrijstelling van de betaling der verpondingen over de jaren 1701 en 1702 aan te dringen. Toen het den schout bovendien gelukte die vrijstelling te verkrijgen tot vier jaren nadat de landen droog gemaakt zouden zijn, schonken bij acte van 4 Juli 1704, 86 ingezetenen van omliggende dorpen hem voor zijne bewezen diensten het bedrag van hun aanslag in de verponding voor één jaar. Dit bedrag, 2107 gulden 2 stuivers, werd 27 November 1704 door ELISABETH MARCHAND weduwe M. VAN SON ontvangen ⁽¹⁵⁾.

MATHIJS VAN SON was bovendien dijkgraaf van Raamsdonk. Als zoodanig had hij in 1703 speciale orders ontvangen van de Rekenkamer van Holland om de dijken onder Raamsdonk onder egale hoogte te brengen. Na deze werkzaamheden teekende hij aan op zijn declaratie: „t' is nauwelijcx U.Ed.Mog. te explicceeren wat moeijsie ik heb gehad omme U.Ed.Mog. beveelens te doen obedieeren, des niet jegenstaende dien eysselijcken storm isser eghter weynigh of geen schade in vergelijckigh van andere Jaaren aan alle de respective Dijcken geweest” ⁽¹⁶⁾.

Na VAN SON's overlijden werd „tot behoef en profijite” van ELISABETH MARCHAND en haar kinderen, DIRCK SEIJLMANS provisionelijk aangesteld tot schout van Raamsdonk ⁽¹⁷⁾. Spoedig daarop overleed VAN THULDEN, waardoor het schoutambt kwam te vacceeren en nu verzocht ELISABETH MARCHAND om haar te benificeeren met dat schoutambt ten voordeele van haar en haar zes kinderen, waardoor haar „in haar bedroefde staat troost en haar en haar kinderen groot solaa sal werden toegebracht”. Vermits de minderjarigheid van haar zoon „de welcke uijt oorsaake van dien als noch incapabel is 't voorz. schoutamt van Raamsdonck te konnen bedienen”, bleef SEIJLMANS voorloopig met dat ambt belast, tot dat op 2 April 1710 haar zoon SIMON VAN SON tot schout werd aangesteld ⁽¹⁸⁾.

MATHIJS VAN SON en ELISABETH MARCHAND lieten in 1692 hun portret schilderen door den Delftschen schilder I. Verkolje ⁽¹⁹⁾.

In Juni 1691 maakten MATHIJS VAN SON en ELISABETH MARCHAND een testament. Zij benoemden elkander tot eenig erfgenaam, behoudens de legitieme portie aan hunne kinderen uit te keeren. Indien zij zonder kinderen na te laten mochten overlijden, maakten zij de volgende legaten:

M. VAN SON aan zijn moeder SARA VAN NES „een silvere handtblaeker en een orlogie”; aan zijn zuster CORNELIA VAN SON huisvrouw van Ds. MARYNUS VAN HOECKE al zijn „linnen en wolle”,

ELISABETH MARCHAND aan haar zuster SOPHIA MARCHAND, huisvrouw van HUGO VAN DER HELST al haar „cleeren en linnen”; aan haar moeder GEERTRUIJT VERBURGH „het driekantige silvere soutvath, schenckbort, de twee braseletten, die met alderhande steenen sijn in gouth geseth, een kettinge corlasijsne coraele op den hals, een snoer hantpaerelen, een snoer hantpareltjes met swarte crailtjens daer tusschen geregen, een ronde bort met fijne diamandtsteenen,

⁽¹⁴⁾ Idem, fol. 50.

⁽¹⁵⁾ Inventaris Gemeente-archief van Raamsdonk 1904, blz. 66, acten B. 78.

⁽¹⁶⁾ Rekenkamer van Holland: Rekwesten en Adviezen, acte 1 Februari 1704.

⁽¹⁷⁾ Idem: Register van de verpachtingen der officien, acten 8 October en 18 November 1704.

⁽¹⁸⁾ Idem idem, acten 25 Juni, 2 Juli 1705 en 2 April 1710.

⁽¹⁹⁾ Zie de beschrijving in „Genealogie VAN SON”, 1913, blz. 35. Achter op de portretten staat op een opgeplakt stuk papier geschreven, resp.:

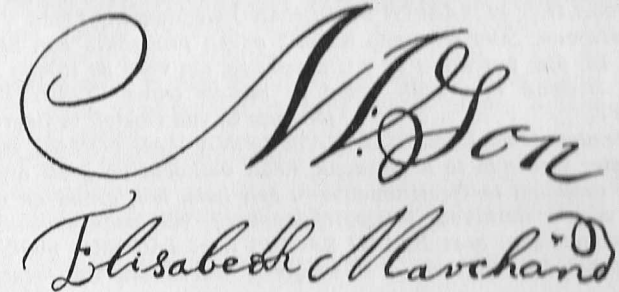
„ELISABET MARSCHAND vrouw van MATHIJS VAN SON, dogter van de Professor MARSCHAND No. 10”.

„MATHIJS VAN SON Borgemeester van Geertruidenberch No. 11”.

De nummers hebben waarschijnlijk betrekking op een inventaris van de portretten, die op de buitenplaats Chartreuse te Raamsdonk aanwezig waren.

een ringh aan den duijn rontom met fijne steentjes, een ringh met vierkanten fijnen steen en noch een boeckje met goude sloten aan acht hoeck met gout beslaegen; aan SOPHIA MARCHAND's dochters „een silvere haerborstel, een silvere kleeborstel en poeyerdoos en een spelbackje”.

10 Juni 1691, acte gedaan ten woonhuize van de testateuren. Testament van d' Heer MATHIJS VAN SON, brouwer in de drie lellen binnen deser stadt ende Joufr. ELISABETH MARCHANDT, echteluyden, gesont van lichaeme en verstandt, tentet doende haer luyder houwelijckx contract toe Delft gepasseert. Zij teekenden: (Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg)

Van de brieven van rouwbeklag, na het overlijden van MATHIJS VAN SON aan zijn weduwe gezonden, is er één bewaard gebleven, luidende:

Seer weerde en wel geeerde Juffvrouw,

Hebbe uyt UEd: twee distincte missivens — d' eene van den 14 en d' andere van den 16 deser loopende maent, met de grooste bedenckelijckste en sensibelste perplexiteit verstaen, het seer deplorabel verlies van mijn heer UEd: lieve en teedere wel beminde dierbare Bedtgenoodt en wederhelst, waerlijck een groot sensibel verlies voor UEd: ende des nu vaderlose kinderen, in welke droutheijt, vermits onse confidente gehoude vrundtschap mede particepere. Dogh dewijle het Godt Almachtigh die alles weet en dirigeert naer sijn wille en onvermijdelijck besluit (ten besten van sijne kinderen) belijft heelt UEd: van soo een lief teder en vergenought welgevalligh geselschap (in ons menschen oogh t' ontijdigh) te beroven, en als van UEd: aff te scheuren, en in Zijn eeuwich rijck te halen, soo hoope dat Godt Almachtigh UEd: met die genade stercke en de Christelijcke lijdsame geduldigheid soodanigh sal begunstige ende aengedaen hebbe, van Sijn doen, int voors. afhalen van UEd: waerde bedt-genoodt, alles aen Sijne Goddelijcke voorsienicheijt wille ende directie sult hebben overgegeven, want immers hem alles toekomt en schickt, naer Sijn almogende wil, waer onder alle Creature sijn moeten buijgen en onderwerpelijcke stellen, het welcke naer de Christelijcke conduite die wij van UEd: persoon, gevoelen en hebben in UEd, reguart ons durven verseeckere, met die hoope wensinge ende verwachtinge, dat Godt Almachtigh, die deplorabele groote breucke door Sijne almogende en onbegrijpelijck directie weder gunstelijcke te sijner tijt in UEd: persoon ende familie, door deen off d' ander middel in corten genadelijcke sal verheelen, want Hij der Weduwe en Weesen Godt is, het welcke van herten wenst,

Seer Weerde en wel geeerde Juffvrouw,

UEd: dienstbereijden ende

Ootmoedigen dienaar

D. Spruijt.

Dordrecht den 19 Septemb: 1704.

ELISABETH MARCHAND bleef als weduwe te Geertruidenberg wonen, eerst in de drie lellen en na 1715 waarschijnlijk in het huis de Witte Leeuw aan de zuidzijde van de markt, dat haar man in 1702 had gekocht ⁽²⁰⁾ en dat na haar dood in 1748 werd verkocht.

⁽²⁰⁾ Zie acte 16 Juni 1702 bij Iid.

8 April 1710. SARA VAN NES weduwe SIJMEN VAN SON voor 1/3 part en ELISABETH MARCHAN weduwe van den out-borgemeester MATTHIJS VAN SON voor 2/3 part, geven over aan FRANCOIS GERRELINGH, luytenant reforme, een huis genaamd de Pauw aan de noordzijde van de vlschmarkt. Koopsom 800 gulden ⁽²¹⁾. (Register van Giften van Geertruidenberg)

27 October 1711. ELISABETH MARCHANDT weduwe en boedelhouster van den borgemeester MATTHIJS VAN SON, „wonende alhier“, geeft procuratie aan MICHIEL VAN TILBORGH, procureur alhier, om haar zaak waar te nemen tegen MELS GERRITS, notaris en procureur alhier.

(Register van Contracten van Geertruidenberg)

16 Februari 1725. ELISABETH MARCHAND weduwe MATTIJS VAN SON en andere personen, „alle wonende alhier“, geven procuratie aan SEBASTIAAN THIERRY DE BIE, procureur te 's-Gravenhage, om voor de Hooge Raad en het Hof van Holland hun zaak waar te nemen tegen CORNELIS CLAESSE VERHOEFF.

(Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg)

24 September 1748. CORNELIA CATHARINA VAN SON ⁽²²⁾, meerderjarige jonge dogter wonende te Raamsdonk, heeft verkocht en geeft over aan JAN SOMERS, coopman te Geertruidenberg, een huis, hof, grond en erve aan de zuidzijde van 't marktveld te Geertruidenberg, van ouds genaamd de Witte Leeuw. Belendingen: oost JOHAN SAGIUS west JACOBUS MOL, zuid stads-wal. Koopsom 1400 gulden. (Register van Giften van Geertruidenberg)

Behalve te Geertruidenberg, woonde zij ook te Raamsdonk op haar buitenplaats Chartroise ⁽²³⁾, gelegen nabij het voormalige Karthuizerklooster. In 1724 verkocht zij dit buiten aan haar zoon SIMON VAN SON voor 1200 gulden. Bovendien bezat zij te Raamsdonk verschillende landerijen, die na haar dood werden getaxeerd op een waarde van f. 29800.

27 September 1713. ELISABETH MARCHAND weduwe MATTIJS VAN SON, in leven schout van Raamsdonk, „wonende te Raamsdonk“, geeft volmacht aan haar zoon SIMON VAN SON, schout van Raamsdonk om al haar zaken waar te nemen, zoo onder Holland, Zeeland als elders.

(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

18 October 1713. ELISABET MARCHAND weduwe MATTIJS VAN SON, „wonende te Raamsdonk“, geeft volmacht aan haar zoon SIMON VAN SON om te 's-Gravenhage voor een notaris een schuldbekentenis van f. 1500 te passeeren, ter zake van geleende gelden. (Notaris alsvoren)

17 Mei 1724. ELISABET MARCHAND weduwe MATTIJS VAN SON, „wonende te Raamsdonk“, transporteert acht obligatien aan Mr. ROELMAN PITTENIUS. (Notaris alsvoren)

8 November 1724. ELISABET MARCHANT weduwe MATTIJS VAN SON, transporteert aan haar zoon SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk, haar „huysinge, schuieren, stallingen, thuijnen, bogaerde, plantagien en vijvers, staande en gelegen onder Raamsdonk ontrent het klooster alhier, soo als het zelve althans in zijne bepotinge, begravinge ende plantagien Iegt, komende ten oosten het oostland, ten westen en zuiden het klooster, noord de binnendijkse hoeijwilde“, belast met een erpacht van f. 32.— 's jaars ten behoeve van de domeinen van Holland ⁽²⁴⁾ (Register van Giften van Raamsdonk)

⁽²¹⁾ MATHIJS VAN SON had de 2/3 part van dit huis gekocht van zijn tante MARIA VAN NES en van zijn oom BARENT VAN NES, volgens acten 27 Maart 1699 en 5 Juli 1701 in het Register van Giften.

⁽²²⁾ Met CORNELIA CATHARINA VAN SON zal wel bedoeld zijn CORNELIA MARIA VAN SON, althans een der drie dochters van M. VAN SON en ELISABETH MARCHAND.

⁽²³⁾ Een koopacte van dit buiten is in de vestregisters van Raamsdonk niet te vinden. Waarschijnlijk heeft zij of haar man de buitenplaats gesticht op landerijen, die hun reeds toebehoorden.

⁽²⁴⁾ In haar hierna te noemen testament noemt zij deze buitenplaats „Chartroise“.

21 November 1726. Superscriptie van het besloten testament van ELISABETH MARCHAND weduwe MATHIJS VAN SON, „althans alhier zijnde“.

(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

28 December 1735. „Lijste van soodanige Landerijen onder Raamsdonk gelegen, als nagelaten zijn bij wijfe vrouwe ELISABET MARCHAND weduwe de Heer MATTHIJS VAN SON“, met taxatie door de schepenen van Raamsdonk. (Protocol van allerhande acten van Raamsdonk)

„Uit den boedel van haar oom en tante ALBERTUS VAN GROENEWEGEN en ANNA VERBURG erfde ELISABETH MARCHAND in 1715 ruim f. 18600.—. Bovendien had ANNA VERBURG reeds in 1709 geschonken „aan mijne nigte ELIZABETH MARCHAND weduwe MATHIJS VAN SON de schilderijen-portretten tegenwoordig in mijn huys hangende van mijn geslagt so van vader als moeders zijde geene uytgesondert, mits zij moeten blijven hangen in mijn huys geduyrende mijn leven“.

Deze portretten waren de volgende:

„een schilderij zijnde het pourtrait van de heer JAN VERBURG den oude“.

„een dito zijnde het conterfeijtsel van de heer JAN VERBURG, broeder van de overledene“.

„twee dito kleijne zijnde de conterfeijtsels van ABRAHAM en GEBTRUIJ ONDERWATER“.

„een dito kleijn zijnde het conterfeijtsel van GERRIT VERBURG, de vader“.

„een dito zijnde het conterfeijtsel van GERRIT VERBURG de soon“.

X „een dito zijnde het conterfeijtsel van ADAM VAN DER AA“.

„een dito zijnde het conterfeijtsel van ymand van de familie dog onbekent“.

„een dito zijnde de conterfeijtsels van JAN VERBURG en ANNA VERDELFT“.

„een dito zijnde het conterfeijtsel van VERBURG“.

In 1715 werden verder eenige goederen gescheiden, die tusschen ANNA VERBURG en haar zuster GEERTRUYD VERBURG (ELISABETH MARCHAND's moeder) in 't gemeen waren gehouden. Behalve eenige kleine lijfrenten etc., werden hieruit aan ELISABETH MARCHAND toebedeeld:

een wooninge met 10 morgen 568 roeden land in Nieuw Piershil, 47 gemeten 106 roeden land onder Stavenisse ⁽²⁵⁾, 4 gemeten 45 roeden land onder Heenvliet, 3 gemeten 134 roeden leenland onder Abbenbroek en 3 morgen land onder Rijswijk.

15 en 16 Januari 1715. Inventaris van de boedels van ALBERTUS VAN GROENEWEGEN Medicinae Doctor en Commies van de Rekenkamer van Holland en ANNA VERBURG, egteluyden, gewoond hebbende in 's-Gravenhage en aldaar beide overleden. (Notaris W. Vlaardingerwoud te Delft)

21 Februari 1715. SIMON VAN SON, schout van Raamsdonk, als last heb-bende van zijn moeder ELISABETH MARCHAND weduwe MATTIJS VAN SON, mede-erfgename van ANNA VERBURGH weduwe ALBERTUS VAN GROENEWEGEN, verklaart, dat voornoemde ANNA VERBURGH geen andere goederen onder Zeeland had, dan de hellt in 48 gemeten land, onverdeeld met de voornoemde weduwe VAN SON gelegen onder Stavenisse.

(Protocol van taxatien van Raamsdonk)

4 September 1715. ELISABETH MARCHANDT weduwe MATTIJS VAN SON, wonende te Raamsdonk geeft volmacht aan haar zoon SIMON VAN SON om zich naar Delft te begeven, ten einde de scheiding tot stand te brengen van de nagelaten goederen van ANNA VERBURG weduwe A. VAN GROENEWEGEN, als ook van de nagelaten goederen van haar moeder GEBTRUIJ VERBURGH weduwe professor STEPHANUS MARCHANDT.

(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

29 October 1715. ELISABETH MARCHAND weduwe MATTHEIJS VAN SON,

⁽²⁵⁾ Dit land te Stavenisse werd in 1709 voor 7 jaren verhuurd voor f. 400 per jaar. (Notaris A. Leeuwenhoek te Delft, acte 29 Juni 1709).

wonende te Geertruidenberg, als eenige nagelaten zustersdochter en leen-
volgster van ANNA VERBURG weduwe doctor ALBERTUS VAN GROENE-
WEGEN commes van de Hollantsche Rekenkamer, den 27 December 1714
kinderloos te 's-Gravenhage overleden, geeft procuratie aan haar zoon SIMON
VAN SON om voor stadhouder en leenmannen van Abbenbroek verleij te
verzoeken van 3 gemeten 134 roeden land onder Abbenbroek.

(Notaris alsvoren)

8 November 1715. Scheiding van den boedel van ALBERTUS VAN GROENE-
WEGEN en ANNA VERBURG. (Notaris W. Vlaardingewoud te Delft)

9 November 1715. Scheiding van de goederen, die na de scheiding van den
boedel van GEERTRUYD VERBURG weduwe STEPHANUS MARCHAND in dato
2 Juli 1709, alsmede na de scheiding van den boedel van ANNA VERBURG in
dato 8 November 1715, in 't gemeen zijn gebleven, tusschen ELISABETH
MARCHAND en de kinderen van wijlen haar zuster SOPHIE MARCHAND.

(Notaris alsvoren)

10 Augustus 1717. ELISABETH MARCHAND weduwe MATTHIJS VAN SON
geeft procuratie aan JULIAEN VAN GROENEWEGEN te Delft om aan
NICOLAAS VAN DER DUSSEN te transporteeren 3 morgen land onder Rijswijk,
die zij geerid had van haar moej ANNA VERBURGH weduwe A. VAN
GROENEWEGEN. (Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

14 December 1733. ELISABET MARCHAND wed. MATTHIJS VAN SON geeft
procuratie aan WIJNAND DE GRUIJTER, secretaris van Abbenbroek, om voor
stadhouder, griffier en mannen van leen van Abbenbroek aan JAN GOUTS-
WAART te transporteeren 3 gemeten 134 roeden land aldaar, waarmede zij
14 November 1715 was beleend. (Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg)

ELISABETH MARCHAND kocht in 1722 acht partijen land in den Zuid-
Hollandschen polder onder Dussen Munsterkerk, waarvan de grootte bedroeg:

- a. 4 morgen 547 roeden.
- b. 11 morgen 174 roeden.
- c. 12 morgen 487 roeden.
- d. 5 morgen 247 roeden.
- e. 8 morgen 509 roeden.
- f. 6 morgen 436 roeden.
- g. 8 morgen 99 roeden.
- h. 9 morgen 300 roeden.

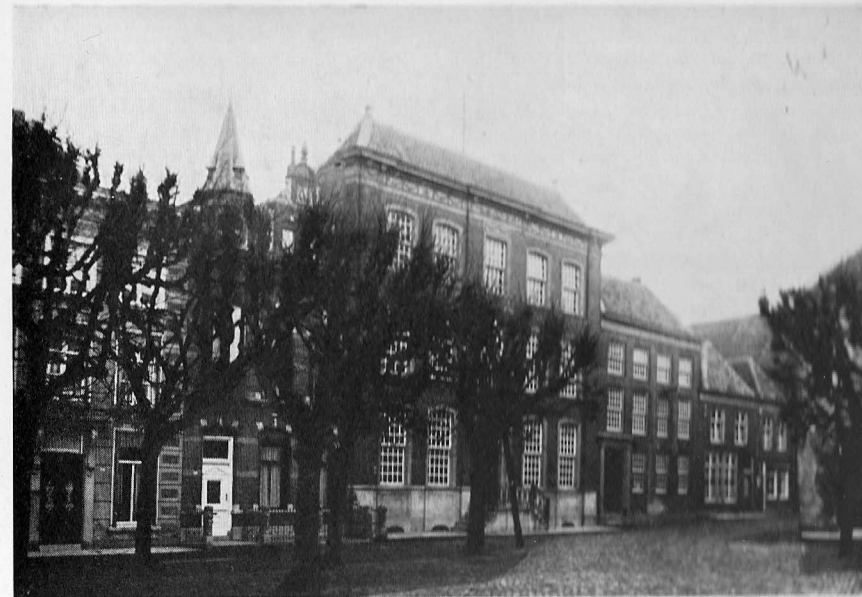
28 Juli 1722. ELISABETH MARCHAND weduwe MATTHIJS VAN SON, in
zijn leven borgemeester der stede Geertruidenberg, geeft procuratie aan
haar oudsten zoon SIMON VAN SON, schout en dijkgraaf tot Raamsdonk, om
voor den Geregte van Dussen-Munsterkerk te verklaren, dat zij schuldig is aan
de voogden van HENRICUS JOHANNES NAHUIS, de somme van 10000 gulden,
om daar mede te betalen de 2e en 3e paei der koopenningen van zekere partijen
landereijen, die door haar op 16 en 17 Januari 1722 van de Graaffelijkheid van
Holland in de Castelanie van den Hove binnen 's-Gravenhage publiek zijn ge-
kocht, welke partijen land zij voor de terugbetaling verbindt.

(Notaris Hugo van Son te 's-Gravenhage)

20 Mei 1728. ELISABETH MARCHAND weduwe MATTHIJS VAN SON lost
bovengenoemde hypotheek af en krijgt van JAQUES PINET 10000 gulden
hypotheek op de zelve landerijen. Zij geeft procuratie aan haar zoon SIMON
VAN SON om daartoe te compareeren voor den Geregte van Dussen-
Munsterkerk. (Notaris alsvoren)

ELISABETH MARCHAND maakte een besloten testament in 1719 en daarna nog
een op 21 November 1726. Dit laatste werd na haar begrafenis geopend te Raams-
donk op Chartroise in tegenwoordigheid van haar kinderen behalve HUGO VAN
SON. Tot executeurs van haar testament had zij benoemd haar beide zoons SIMON
en Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON.

Zij had de volgende legaten gemaakt:

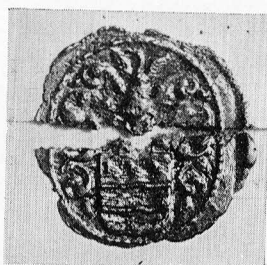

DE „POSTHOORN” EN OMGEVING TE GEERTRUIDENBERG. (foto 1927)

Het hooge dubbele huis in Lodewijk XVI stijl is de voormalige brouwerij „de Bel”
(vroeger „de Bel” en „den Ancker”). Rechts daarvan de voormalige brouwerij
„de Posthoorn” en daarnaast „het Slodt”. Het huis met de moderne gevel links van
„de Bel”, verscholen achter de lindeboomen van de Markt, is de voormalige
brouwerij „de drie Lelien”.

Afdruk cachet van Cornelia Maria, Anna Elisabeth en Sara Marina van Son (1½ maal vergroot), waarmede zij haar testament van 1769 hadden verzegeld.

Afdruk cachet van Mathijs Simons van Son (1½ maal vergroot), waarmede hij zijn brief van 14 April 1698 aan de Rekenkamer der Domeinen in Holland sluit. (Missiven aan de Rekenkamer, portef. 487).

„Alle de portraitt schilderijen, die in mijnen boedel op mijn overlijden sullen wesen, behoorende tot de geslagten zoo van mijn als van mijnen man zalr., make ick vooraf aen den outste van mijnen soonen die op mijn overlijden in Leeven sullen sijn”,

„aen mijne drie dogters alle mijne kleederen van sijde, linde en wolle, gelijk mede alles wat van kindergoet of tot luermante behorende in mijnen boedel sal worden bevonden”,

„uijt aenmerkinge dat mijne drie soonen onder Godts zeegen alreets zijn bevordert ijder tot sodanigen stijl van kostwinnings, waerdoor zij zig selven en hunne reets hebbende of verkrijgende familie eerlijck komen doen subsiteren, het welcke voor als nog mijne drie dogters uijt hare te verkrijge erfportien zoo rijckelijck niet te verwagten hebben, zo prelegateer ik nog aen yder van gemelde drie dogters, die op mijn overlijden nog ongehuwt mogte wesen, ene somme van duijtsent gulden”.

„aen de selve mijne ongehuwde dogters de vrije bewooning van mijn hujs te Geertruidenberg waer in ik jegenwoordig wone, nog een half jaar na de eerste November of eerste Meij, die na mijn overlijden volgen sal”.

In haar verdere goederen benoemde zij haar kinderen tot erfgenamen, evenwel na de volgende „schickingen en conditien”.

Haar kinderen moesten genoegen nemen met de aan elk van hen reeds verstrekte of te verstrekken 300 gulden in voldoening van hun vaderlijk erfdeel, „want ik in mijn gemoet volcomen oertuijgt en verseeckert ben, dat ick daer mede mijne kinderen geensints verkort hebbe, maer veel eer aen dezelve meerder somme hebbe bewesen als aen hun soude gecompitert hebben, met welke opregte betuijginge een ygelijck van hen lieden, die eenige agtinge voor mijne gedagtenis en moederlijck hart over hebben, dan ook sullen moeten te vreden wesen sonder de een den anderen om te hebben staat en inventaris van hun vaders nalatenschap, ofte op eenigerleij andere wijze in het minst of het meest moeijelijck te vallen in rechten of daer bujten de wijle sulcx bij mij niet anders soude konnen geduijt worden, als eene honinge en versmadinge van de eerbiedigheijt en vertrouwentheijt die een ygelijck van hen aen mijn verschuldigt is”.

De kinderen moesten verder genoegen nemen met twee contracten tusschen haar en haar zoon SIMON gesloten op 15 Maart 1719 en 4 April 1725, „in welke ick niet anders hebbe beoogt als het gemeen welsijn van alle mijne kinderen”, alsmede met een acte van 11 November 1726, „rakende de overgifte van mijn gewesen buijtenhujs te Raemsdonck genaemt Chartroise”. „Dan dewijl ik door den afstant bij het voorschreven eerste contract van den 15 Maart 1719 door mij aen mijnen voorschreven soon gedaen, gerekent hebbe dat hij wierde bevoordeelt met eene somme van 3000 gulden en sulcx voor uijtsettinge, de welke ik voornemens was oock aen mijne andere kinderen ter gelijcke somme te doen genieten soo verclare dat tot egalisatie van de zelve 3000 gulden hebbe gemaect dese volgende schickinge”:

„dat daarvoor aen mijnen tweden soon HENDRICK STEPHANUS zal worden toegerekent sodanige somme van 3000 gulden, als den zelve geduerende sijne studien op de academie te Leijden ende naderhant geduerende sijne bevordering in s' Haage voor extraordinaar onderhout sijn verstreckt en dus bij hem mede alreets sijn genoten, soo als breder komt te blijcken, uijt de liquidatie en het contract tusschen mij en gemelten mijnen tweden soon gemaect ende aengegaen in dato den 23 Juni 1724”.

„waer jegens ik al verder aen mijne oudste dogter CORNELIA MARIA hebbe geimputeert het voordeel, aen haer opgekomen bij legaet uijt krachten van den testamente van wijle vrouwe MARIA SOETENS weduwe van de Heer MELCHIOR WITTENS⁽⁹⁹⁾, welck legaet veel meer als de voorschreve 3000 gulde komt te bedragen, sijnde bij mij rechtmatig geoordeelt dat gemelde mijne dogter daer mede behoort vergenoegt te wesen sonder ietwes mee uijt mijnen boedel tot egalisatie van de voorschreven 3000 gulden te moge vergen, zoo als oock mijne

⁽⁹⁹⁾ Zie over dit legaat bij IV.

oudste dogter bij speciale acte door haar ten dien eijnde gepasseert in dato den 11 November 1726 heeft verclaert daer mede genoegen te nemen".

„Ende aenbelangende mijne tweede dogter ANNA ELISABETH, nademaal de zelve tot nog toe nietwes heeft genoten, soo zal deselve daervoor uijt mijnen boedel moeten trecken gelijcke 3000 gulden".

„En aenbelangende mijnen Jongste soon HUGO, nademaal deselve geduerende sijne uijtwoninge buiten mijn hujs en insonderheijt in s' Haagen omme zig aldaer in de practique te bevorderen (waer door hij nu onder Godts zeegen is gekomen tot een procureurs comptoor voor de Hove aldaer) heeft nodig gehad van Jaer tot Jaer meer als ordinair alimentatie geduerende zijn verblijf en woninge in s' Haagen dog alleenlijck met den beginne van het jaer 1719 in mijn boeck hem belast hebbe met sodanige somme als ik meende voor extraordinaar onderhout te moeten op sijne rekening stellen, welck extraordinaar onderhout, daerbij gerekent de gelden sedert aenkoop van zijn voorschreven procureurs comptoor door mij aen hem verstreckt tot hato deses komt te bedragen ene somme van 3300 gulden, zoo wil en begeer ik dat de selve somme aen hem zal worden geimbudeert voor eerst tot egalisatie van de meergemelde 3000 gulden en verder in voldoeninge van desselfs vaderlijck bewijs".

„En aengaende laestelijck mijne jongste dogter SARA MARINA dewijl dezelve tot nog toe is van gelijcke conditie als mijne dogter ANNA ELISABETH, soo sal ten opsigte van haer al het zelve, als in regarde van gemelde dogter ANNA ELISABETH gereguleert is, plaats moeten hebben".

Verder bepaalde zij, dat door haar erfgenamen „sal moeten geloof en voor waerheijt zal moeten gehouden worden al het gunt nog boven het gunt hier vore is gemaelt, in mijn voorschreven boeck zal worden bevonden door mij aengeteijnt te wesen van sodanige penningen of gelden of andere voordeelen, die ik aen de een of andere van mijne erfgename nog in het vervolg soude komen moge verstrecken, welcke penningen ofte andere voordeelen aen de zelve mijne erfgenamen in hun erfportie aenbedeelt moeten worden".

In een „los hantschriftje" van 29 April 1731 bepaalde zij ten slotte, dat elk van haar drie dochters 200 gulden moeten genieten „uijt, considerasy dat mijn soonen bij haer aengaende huijshouwen dito waardij rijckelijck hebben genoten aen linden etc."

Aangezien zij voorzag, „dat gene gemakkelijcke verdeelinge van mijne vaste goederen soo aenstonts na mijn overlijden sal kunnen geschieden", gaf zij aan de executeurs van haar testament de bevoegdheid om haar vaste goederen gedurende twee jaren in het gemeen te houden, „tot voorkominge van alderleij bij mij bedugte inconvienten en moeyelijckheden".

Inderdaad heeft het twee jaar geduurd voor dat de boedelscheiding plaats had te Geertruidenberg den 29 Mei 1736⁽²⁷⁾.

De „inconvienten en moeyelijckheden" waren blijkbaar niet uitgebleven. In 1734, '35 en '37 waren voor notaris Hoevenaar te Raamsdonk drie acten gepasseerd, die tot geen andere zaken of personen betrekking hadden dan alleen SIMON, HENDRIK STEPHANUS en HUGO VAN SON aangaande, „behalve de relatien van ter zijde" tot hunne zusters „die geheel buiten haar toedoen daarinne betrokken waren". Toen nu in 1740 „door intercessie van goede vrienden t' eenemaal waren weggenomen de offensien en kwade opvattingen", die aanleiding hadden gegeven tot het opmaken van die acten, was het oordeel van genoemde broeders, dat „voor ons en voor onze posteriteit zeer grote aangeleegentheid zijn stellende, dat dezelve actens niet alleen uit het prothocol geligt, maar ook geheel en al uit de weereld geruijmt worden, opdat er niet het minste overblijfel zij".

13 April 1719. Acte ten huize van de testatrice te Geertruidenberg. ELISA-

⁽²⁷⁾ De acte van scheiding komt niet voor in het rechterlijck archief van Geertruidenberg of Raamsdonk. Er wordt echter melding van gemaakt in een acte van 5 April 1786 voor notaris J. H. Noordbeek en in een acte van 30 Januari 1786 voor notaris B. van Meerloo, beide te 's-Gravenhage.

BETH MARCHANT weduwe MATTHIJS VAN SON geeft haar besloten testament over aan notaris van Tilburgh.

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

28 Augustus 1734. Opening van het besloten testament dd. 21 November 1726 van wijlen ELISABETH MARCHANDT weduwe MATTHIJS VAN SON.

(Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk)

28 Augustus 1734. SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk, Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON, advocaat te 's-Gravenhage, alsmede CORNELIA MARIA, ANNA ELISABETH en SARA MARIJNA VAN SON, alle meerderjarige kinderen van wijlen ELISABETH MARCHAND en wijlen MATTHIJS VAN SON, burgemeester van Geertruidenberg, verklaren zich te zullen onderwerpen aan de dispositien vervat in het testament dd. 21 November 1726 van wijlen hun moeder.

(Notaris alavoren)

23 September 1740. Op verzoek van SIMON VAN SON, heer van Raamsdonk, Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON, advocaat te 's-Gravenhage en HUGO VAN SON, procureur aldaar, en met instemming van hunne zusters CORNELIA MARIA, ANNA ELISABETH en SARA MARYNA VAN SON, vernietigt notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk de acten van 4 October 1734, 20 Maart 1735 en 1 September 1737 uit zijn protocol, met alle daarvan bestaande grossen en copieën.

(Notaris alavoren)

IIIa.

CORNELIA VAN SON

dochter van SIMON en SARA VAN NES; geboren te Geertruidenberg 17 September 1667⁽²⁸⁾, overleden te Gorinchem 4 Januari 1707, begraven in de Grootte kerk aldaar, ondertr. te Geertruidenberg 13 October 1690, trouwt te Oosterhout 29 October 1690 MARINUS VAN HOECKE, zoon van ADRIANUS en JOHANNA BRECHTEL, gedoopt te 's-Gravenhage, Nieuwekerk, 24 December 1662, overleden te 's-Gravenhage, begraven aldaar in de Grootte kerk, in het graf van zijn vader, 30 November 1737⁽²⁹⁾.
Uit dit huwelijck:

1. ADRIANUS, geboren te Oosterhout 22 April 1692, gedoopt aldaar 27 April 1692, ongehuwd overleden te 's-Gravenhage 19 Januari 1715, begraven aldaar in de Grootte kerk.

24 December 1662 een kindt gedoopt genaemt MARINUS wiens ouders zijn ADRIAEN VAN HOECKE en JOHANNA BRECHTELS. Getuijgen zijn CORNELIA VAN DEN BROECK en ALIDA VAN HOECKE.

(Dooptboek van de Nieuwe kerk 's-Gravenhage)

15 October 1690 op zegel.

..... HOECKE, j.m. van 's Gravenhage

..... Godlijcke woords in de gemeente

..... t Oosterhout met

..... SON, j.d. geboren ende woon-

.....

(Ondertrouw register van Geertruidenberg, ter plaatse van de acte geschonden)

Ondertrouwt tot Gbergh den 13 October 1690 de Heer MARINUS VAN HOECKE j.m. van 's-Gravenhage, Bedienaer des Godlijcke woords in de gemeente Jesu Christi alhier met Juffr. CORNELIA VAN SON, j.d. van Gtenbergh. Getrouwt den 29 dito 1690. (Ondertrouw- en trouwboek van Oosterhout)

Den 27 April 1692 gedoopt het kint van mij MARINUS VAN HOECKE en mijn huysvrouw CORNELIA VAN SON, genaamt ADRIANUS. Getuygen sijn

⁽²⁸⁾ Zie noot 14 bij Iib.

⁽²⁹⁾ M. G. Wildeman, De Grafboeken der Grootte kerk te 's-Gravenhage, blz. 157.

ADRIANUS VAN HOECKE ende ELISABETH MARCHAND huysvrouw van
MATHIJS VAN SON. (Dooptboek der Hervormden van Oosterhout)

10 Januari 1707 juffr. VAN HOECKEN, geluijt 1¹/₂ uyre.
(Begraafboek Groote kerk Gorinchem)

den 10 Januari 1707 ontvangen van Dos. MARINUS VAN HOECKEN ses gulde
voor t' begraefregt van zijn vrouw. (Impost op begraven over Gorinchem)

Op den 4 Jann. 1707 is godsaligs in den Heere gerust CORNELIA SIJMONS
VAN SON, getrouwt geweest met MARYNUS VAN HOEKE, predicant tot
Gorinchem ende aldaar in t' choor van de groote Kerck begrave, nagelate
een soon ADRIANUS VAN HOEKE, gebore tot Oosterhout den 22 April
1692. MARYNUS VAN HOEKE weder hertrout den Juny 1710 tot Amsterdam
met MARGRIETE RALJARD.

Den 19 Jann. 1715 is godtsalig in den Heere gerust ADRIANUS VAN
HOEKEN, ongetrouwt in den Hage overleden en begraven in de groote Kerck
aghter de preeckstoel.

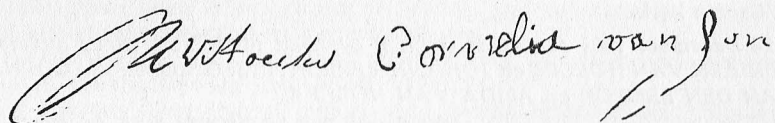
(Uit de eigenhandige aantekeningen van SIMON VAN SON,
heer van Raamsdonk)

23 Januari 1715 voor ADRYAN VAN HOECKE, ongehuwt, betaald f 12.—
27 November 1737 voor Dnus MARINUS VAN HOECKE betaald f 30.—
(Impost begraven te 's-Gravenhage).

10 Januari 1738. Staat van de goederen metter doot ontruymt en nagelaten
bij Dnus MARINUS VAN HOECKE.

(Collaterale aangevingen te 's-Gravenhage).

Den 26 December 1706 maakten MARINUS VAN HOECKE, bedienaer des God-
delijcken Woorts te Gorinchem en CORNELIA VAN SON, die „sieckelijck te
bedde leggende“ was, een testament, waarbij zij elkander tot eenige erfgenaam
benoemden, onder verplichting bij meerderjarigheid 1000 gulden uit te reiken
aan hun na te laten kind, waarover M. VAN HOECKE tot voogd stelde zijn vader
ADRIAEN VAN HOECKE en zijn oudste broeder JOHANNES VAN HOECKE.
CORNELIA VAN SON stelde tot voogdesse haar moeder „SARA VAN ES weduwe
SIMON VAN SON en ELISABETH MACHAN weduwe van haar overleden broe-
der MATTIJS VAN SON“⁽³⁰⁾. Zij teekenden:

MARINUS VAN HOECKE hertrouwde te Amsterdam 9 Juni 1710 (ondertr. te
Amsterdam 22 Mei en te Gorinchem 25 Mei 1710) MARGARETA RAILLARD oud
44 jaar. Dit huwelijk bleef kinderloos. M. RAILLARD testeerde 24 November 1714
voor Notaris M. Mekern te Gorinchem.

M. VAN HOECKE, emeritus predikant en M. RAILLARD, wonende te Gorin-
chem, testeerden 27 Mei 1731 voor notaris J. van Wijk te Gorinchem. Zij ver-
huisden naar 's-Gravenhage, waar M. RAILLARD 24 Januari 1733 testeerde voor
Notaris Hugo van Son. Zij overleed aldaar 13 Maart 1733⁽³¹⁾.

MARINUS VAN HOECKE werd in 1685 aan de Hooge School te Utrecht als
student ingeschreven. Hij werd 1688 proponent, en 1689 te Oosterhout beroepen
en bevestigd als predikant⁽³²⁾. Aldaar maakte hij een „Lijste der Ledematen van
de H. Tafel des Heeren in mijn intrede als Predikant in de Christelijcke Gerefor-

⁽³⁰⁾ Notaris M. Mekern te Gorinchem, acte 26 December 1706.

⁽³¹⁾ Collaterale aangevingen te 's-Gravenhage, acte 30 Mei 1733.

⁽³²⁾ Universiteits Bibliotheek Amsterdam: Handschrift van Borger.

meerde Kercke op den 10 July 1689 gevonden nevens mij MARINUS VAN
HOECKE Predicant“⁽³³⁾.

Hij werd 7 Maart 1694 tot vierde predikant te Gorinchem beroepen en 31 Mei
door Da. de BRUIN in zijn dienst ingezegend en bevestigd⁽³⁴⁾.

Den 8 Juli 1721 opende hij de Synode te Delft „met een seer kragtige, ernstige,
gantsdoorwroete en verstandige redevoering“ over Ps. 122: 6a, waarna de
vergadering verklaarde „ten hoogste voldaan te zijn, dankende Godt
wegens het groote talent in hem gelegd en de sierlijke en aengename gave zijn
Eerw. in zoo een rijke mate geschonken en medegedeelt“⁽³⁵⁾.

„Hij was arbeider, hield niet van gezelschappen, had een sterk geheugen en
was ervaren in de geschiedenis“⁽³⁶⁾.

Den 31 Mei 1730 werd Da. VAN HOECKE emeritus. „Dewijl zijn jaren hoog
waren en zijne swakheden dagelijks toenamen“, had hij verzocht, dat in zijn
plaats een adjunct predikant zou worden beroepen en „presenteerde daertoe 200
gulden jaarlijks uit zijn eigen traktement te zullen contribuieren“. Deze presentatie
werd aangenomen, zoodat de adjunct predikant, met de 500 gulden uit de inkom-
sten van het geestelijk comptoir, een traktement van 700 gulden zou krijgen, in
afwachting van het volle traktement van 1000 gulden, zoodra hij bij de eerste
vacature als ordinaris predikant zou invallen. Burgemeesters en regeerders van
Gorinchem, die deze regeling hadden goedgekeurd, wenschten nu den scheiden-
de predikant „alle bedenkelijke heil en zegen, met betuiging dat haar Ed. Groot
Agte. van zijne langdurige en getrouwe diensten zeer content en voldaan zijn,
wenschende dat Jehova in zijne gunste en genade zijn Eerw. nog veele Jaren
in 't Land der Levenden wil conserveren“⁽³⁷⁾.

IIIb.

MATHIJS JANS VAN SON

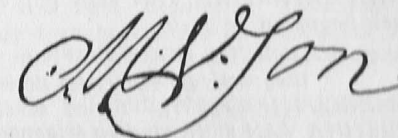
zoon van JOHAN en FRANCYNA GRUYTERS;
geboren ± 1671.

Na het overlijden van zijn moeder in 1693, werd hij brouwer in de Hant te
Geertruidenberg.

Hij overleed ongehuwd omstreeks 1705⁽³⁸⁾, begraven te Geertruidenberg⁽³⁹⁾.

12 October 1666. JAN CORNELIS WIJNEN verklaart schuldig te zijn 200
gulden aan ANNA VAN DESSEL weduwe ADRIAEN GRUYTERS den ouden,
wonende alhier. (Aan den kant der acte staat:) Deze brief is ten volle voldaan
aan „MATHIJS VAN SON, dogters soon van ANNA VAN DESSEL“. Acte
15 April 1701. Register van Giften van Geertruidenberg).

23 Februari 1704. CORNELIA GRUYTERS, DOMINICUS HOOGEWERF oud
schepen als getrouwd met ANNA CRIESTINA VAN SON, en MATTHIJS
VAN SON, allen wonende alhier, geven procuratie aan HENDRIK VAN HOFFE
te Werkendam, om aldaar te verkoopen „een stuck zaeijlant, bogaert als
griente als sij daer hebben leggen“. MATTHIJS VAN SON teekent:

(Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg)

⁽³³⁾ Maandblad De Nederlandsche Leeuw 1915.

⁽³⁴⁾ Kerkeradsacteboek Grootkerk te Gorinchem, vergadering van 7 Maart en
21 Mei 1694.

⁽³⁵⁾ Archief Groote kerk Gorinchem: Handelingen van de Synode van Z. Holland.

⁽³⁶⁾ Kerkeradsacteboek Grootkerk te Gorinchem, vergadering van 31 Mei 1730.

⁽³⁷⁾ Hij wordt niet meer genoemd in een acte van 23 April 1706, vermeld
bij IIIc.

⁽³⁸⁾ Zie bij IIc.

23 Februari 1707. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, nagelaten door MATTHIJS VAN SON, die, zonder wettige geboorte na te laten, is overleden. De taxatie geschiedt op verzoek van DOMINICUS HOOGERWERFF. Register van overlijden van Geertruidenberg).

IIIc. ANNA CHRISTINA VAN SON

dochter van JOHAN en FRANCYNA GRUYTERS, geboren omstreeks 1673, overleden te Geertruidenberg Januari 1721, begraven aldaar in de Groote kerk, ondertr. te Geertruidenberg 7 Mei 1700 DOMINICUS HOOGEWERFF, zoon van JAN en ADRIANA VAN ROYEN, gedoopt te Rotterdam 9 April 1654, overleden te Geertruidenberg Juni 1740, begraven in de Groote kerk aldaar.

Uit dit huwelijk:

1. JOHANNES, gedoopt te Geertruidenberg 5 Mei 1701. Volgt in de genealogie HOOGEWERFF hierna.
2. FRANCINA, gedoopt te Geertruidenberg 30 Juli 1702, overleden aldaar Augustus 1702.
3. ADRIANUS, gedoopt te Geertruidenberg 25 November 1703, overleden aldaar Februari 1704.

9 April 1654 gedoopt DOMINICUS, zoon van JOHANNES HOOGEWERFF en ADRYANA VAN ROIJEN. Getuigen DOEN JANS HOOGEWERFF en SEBASTYAN SPRUYT. (Dooptregister der Gereformeerden te Rotterdam).

7 Mei 1700 ondertrouwd DOMINICUS HOOGEWERFF, j.m. schepen deser stede met ANNA CHRISTINA VAN SON j.d. beide woonende alhier. (Ondertrouwenregister van Geertruidenberg).

5 Mei 1701 gedoopt JOHANNES, soon van den Heer DOMINICUS HOOGEWERFF en juffr. ANNA CHRISTINA VAN SON, de getuigen JACOB HOOGEWERFF en CORNELIA GRUYTERS.

30 Juli 1702 gedoopt FRANCINA, dogter van DOMINICUS HOOGEWERFF en ANNA CHRISTINA VAN SON, de getuygen MATTHIJS VAN SON JANSOON en MARY ANNA CARON.

25 November 1703 gedoopt ADRIANUS, soon van DOMINICUS HOOGEWERFF en ANNA CHRISTINA VAN SON, de getuigen DIRCK HOOGEWERFF en MARIA ANNA CATRELJE. (Dooptboek der Hervormden te Geertruidenberg).

12 Augustus 1702 het kind van den Heer D. HOOGEWERFF $\frac{1}{2}$ uyre geluijt en in de kerck begraven 2 : 5 : 0.

25 Februari 1704 het kind van den Heer HOOGEWERFF $\frac{1}{2}$ uyre geluijt en in de kerck begraven 2 : 5 : 0.

14 Januari 1721 ANNA CATHARINA VAN SON ⁽³⁰⁾, 4 uyren geluijt met 3 klokken en in de kerck begraven 12 : 0 : 0.

10 Juni 1740 de heer DOMINICUS HOOGEWERFF in de kercke begraven 27 : 4 : 0. (Begraafregister Groote kerk te Geertruidenberg).

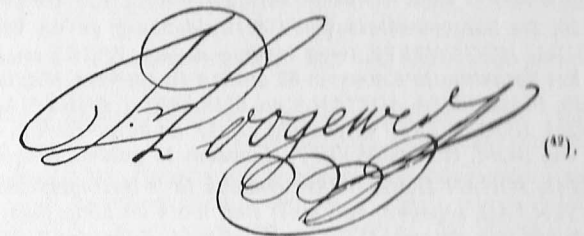
23 April 1706. DOMINICUS HOOGEWERFF oud schepen, als in huwelijk hebbende ANNA CHRISTINA VAN SON, kind en erfgename van JOHAN VAN SON en FRANCINA GRUIJTERS, wonende alhier, geeft procuratie aan JAN WOUTERSSSEN OLDENBURCH te Dussen Muylkerck om een hypotheekbrief van 200 gulden over te dragen. (Register van contracten van Geertruidenberg).

Nadat DOM. HOOGEWERFF „als premier clerck ruym seven jaren het comptoir had gefrequeenteert“ van zijn oom JACOBUS HOOGEWERFF, rentmeester der Domeinen te Geertruidenberg en schout van Raamsdonk, solliciteerde hij

⁽³⁰⁾ Bedoeld zal zijn ANNA CHRISTINA VAN SON.

in Januari 1689 naar de opengevallen secretarijsplaats van Raamsdonk. Zijn oom steunde deze sollicitatie in een tweetal brieven van 30 Januari en 8 Maart 1689 aan de Rekenkamer der Staten van Holland, waarin hij zijn neef aanpreekt als „een jonghman van seer goet humeur en leven; die sijn dingen well verstaat“, wiens moeder en broeders „sijn refustees, die door de france (omdat sijn broeder aen een frans predicants dochter getrouwt was) seer goddeeloos om de religes will gehandelt jae selfs in de deur well drie uyren onder haer armen hebben gehangen, enfin haer goet en gesontheit gelaten, soo dat hier aen een werck van caritate soude geschieden“. Deze goede voorspraak had niet het gewenschte gevolg, want tot secretaris werd benoemd THOMAS CLAYPOOLE, die, toen JACOBUS HOOGEWERFF was overleden, den 5 Juli 1689 tevens dong naar het schoutambt van Raamsdonk ⁽⁴⁰⁾.

DOMINICUS HOOGEWERFF werd nu 25 April 1690 aangesteld tot commies ter recherche van convoyen en licenten te Geertruidenberg, welke functie hij tot zijn dood bekleedde. Hij werd 7 Juni 1740 als zoodanig opgevolgd door AART MOUTHAN ⁽⁴¹⁾.

D. HOOGEWERFF was thesaurier van Geertruidenberg 1694-1697, schepen 1698-1700, thesaurier 1709, schepen 1711, 1720-1724, president schepen 1725-1738.

Hij was overdeken van het voerliedengilde 1698-1738, blijkens de door hem onderteekende jaarrekeningen ⁽⁴²⁾.

Hij pachtte de bieraccijns over 1705 voor f 1507 ⁽⁴³⁾.

Door zijn huwelijk in 1700 werd hij, met zijn zwager MATHIJS JANS VAN SON, eigenaar van de brouwerij de Hant. In 1707 wordt hij vermeld als deken van het brouwersgilde ⁽⁴⁴⁾. In de Hant richtte hij tevens een azijnmakerij op. In 1725 verkocht hij de Hant voor 2350 gulden.

4 Mei 1700 de huysvrouw van den commis HOOGEWERFF toegestaan de brouwering te mogen doen.

(Alphabetisch repertorium op de resolutien van het college ter admiraliteit op de Maze).

7 Mei 1710. DOMINICUS HOOGEWERFF oud schepen en brouwer stelt zich borg voor GILLES HALLY, commis van de ammuntie van oorlog, voor 2000 Caroli-guldens. (Register van Contracten van Geertruidenberg).

9 Maart 1725. D. HOOGEWERFF, schepen, geeft over aan JOHAN VAN ISSEM, schepen, een hujs, brouwerije, stockerije en azijnmakerij, pachhujsen, erve ende toebehoorte aan de noordzijde van de merckt, van ous genaamt de Hant, met al het gereetschap van tonnen, vaten, backen, kulpen, sacken als anders daarbij behoorende.

(Register van Giften van Geertruidenberg).

⁽⁴⁰⁾ Rekwesten en adviezen aan de Rekenkamer der Domeinen in Holland, portefeuille 414.

⁽⁴¹⁾ Copie commissiebrieven uitgegeven door de Admiraliteit op de Maze.

⁽⁴²⁾ Handteekening van D. HOOGEWERFF op acte 13 October 1701 voor notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

⁽⁴³⁾ Gildeboek van de Voerluyden der stad Geertruydenbergh.

⁽⁴⁴⁾ Stadsrekening van Geertruidenberg 1705.

⁽⁴⁵⁾ Zie de acte van 8 Augustus 1707 in „De bierbrouwerijen van Geertruidenberg“ hiervoor.

Nadat D. HOOGEWERFF de Hant had verlaten, vestigde hij zich waarschijnlijk in 1726 in het Wit Paert, aan de noordzijde van de markt en in 1736 in een huis aan de zuidzijde van de markt. Na zijn dood werd dit huis, met nog enkele andere bezittingen, door zijn zoon verkocht.

8 Februari 1726. De erfgenen van WOUTER WIJNOXBERGEN geven over aan DOMINICUS HOOGEWERFF, president-schepen, een huis voor desen genaemt het Wit paert, de merckt zuid, het Bierstraetje west. Koopsom 161 gulden. (Register van Giften van Geertruidenberg).

20 December 1737. DOMINICUS HOOGEWERFF, president-schepen, geeft over aan PHILIP PROP een huis van outs genaamt het Wit Paert, aan de noordzijde van de markt, het Bierstraetje west. koopsom 525 gulden

(Register alsvoren).

28 April 1736. THEODORUS VAN DER BURCHT, wonende ter Heijde, geeft over aan DOM. HOOGEWERFF een huis, schuur en tuin aan de zuidzijde van de markt, de stadswal zuid. Koopsom 1290 gulden. (Register alsvoren).

8 Mei 1736. De borgemeesters van Geertruidenberg geven van stadswegen over aan DOM. HOOGEWERFF twee leedige erven. W., Z., en N. het vorige perceel. O. het Borgstraatje Koopsom 62 gulden 10 stuivers. (Register alsvoren).

8 Mei 1736. MAGTElda ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN SON geven over aan DOM. HOOGEWERFF een leedig erf. O. de Borgstraat. Z. de wal. W. en N. de erve van DOM. HOOGEWERFF. Koopsom 16 gulden. (Register alsvoren).

3 April 1741. JOHAN HOOGEWERFF, commis in 's-Hertogenbosch, geeft over aan L. RUYSENAAR, schepen, een huis, stal, loots en klein huisje met de tuin aan de zuidzijde van de markt. De stadswal zuid. Koopsom 1182 gulden 10 st. (Register alsvoren).

12 Juli 1740. JOHAN HOOGEWERFF, commis ter recherche te 's-Hertogenbosch, zoon en universeel erfgenaam van DOMINICUS HOOGEWERFF, geeft over aan ADRIAEN WILBORDE VAN DE MADE een morgen 300 roeden land op de Made. Koopsom 200 gulden. (Register alsvoren)

III d. CHRISTINA CORNELIA VAN SON

dochter van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL; geboren 8 Februari 1681⁽⁴⁶⁾, werd in 1695 op belijdenisse bevestigd als lidmaat van de Hervormde Gemeente te Geertruidenberg⁽⁴⁷⁾. Zij bewoonde met haar ongetrouwde zusters de Posthoorn aldaar, overleden te Geertruidenberg April 1758. Ongehuwd.

27 November 1747. CHRISTINA CORNELIA, MAGTILDA ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN SON, meerderjarige dogters wonende binnen dese stad, geven procuratie aan Mr. FRANCOIS VALLAREA om den eed af te leggen wegens hare opgave voor de Liberale Gifte en o.a. te verklaren, dat „sij niemant bij haar in hebbende wonen en dat sij tot haar dienst als meyt hebben ANNA MARGRIETA VERVEEN“.

(Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg).

24 April 1758 aangeving van het overlijden van CORNELIA VAN SON⁽⁴⁸⁾. (Register van overlijden van Geertruidenberg).

21 Juni 1758. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, waaronder 1/5 in 2/3 uit 2/3 van Hertogehoef, nagelaten door CHRISTINA CORNELIA VAN SON, te Geertruidenberg overleden zonder wettige geboorte na te laten.

(Protocol van Taxatien van Raamsdonk).

⁽⁴⁶⁾ Zie noot 1 bij I.

⁽⁴⁷⁾ Lidmaten-register Grootte kerk te Geertruidenberg.

III e.

JOHANNA GEERTRUYD VAN SON

dochter van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL; geboren te Geertruidenberg 4 April 1684⁽⁴⁹⁾, overleden aldaar 10 September 1762, ondertr. te Geertruidenberg 19 Juni 1731 en te 's-Gravenhage 24 Juni 1731, trouwt aldaar 12 Juli 1731⁽⁵⁰⁾ Mr. FRANCOIS VALLAREA, zoon van Mr. JOHAN en MARGARETHA GRASWINKEL, gedoopt te 's-Gravenhage 26 Juli 1686 in de Kloosterkerk, overleden te Geertruidenberg 18 October 1762. Huwelijk kinderloos.

19 Juni 1731 ondertrouwd Mr. FRANCOIS VALLARE j.m. advocaat voor den Hove van Hollant, met JOHANNA GEERTRUIJ VAN SON j.d. van Gbergh, beide woonende alhier. (Trouwboek van Geertruidenberg).

24 Juni 1731 ondertrouwd FRANCOIS VALLARE, onlangs gewoond hebbende alhier en JOHANNA GEERTRUYD VAN SON, beide wonende te Geertruydenbergh. (Ondertrouwregister van 's-Gravenhage).

14 September 1762 aangeving van het overlijden van vrouwe JOHANNA CATHARINA VAN ZON⁽⁵¹⁾.

18 October 1762 aangeving van het overlijden van Mr. FRANCOIS VALLAREA. (Register van overlijden van Geertruidenberg)

20 September 1762. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, waaronder 1/4 in 2/3 uit 2/3 van 's-Hertogenhoef, nagelaten door vrouwe JOHANNA GEERTRUIJ VAN SON, huisvrouw van de heer en Mr. FRANCOIS VALLAREA, zonder wettige geboorte na te laten, op den 10 September 1762 te Geertruidenberg overleden.

1 November 1762. Taxatie als voren, nagelaten door den Heer Mr. FRANCOIS VALLAREA in leven oud burgemeester en servijs-meester van Geertruidenberg, zonder wettige geboorte na te laten, op den 18 October 1762 te Geertruidenberg overleden. (Protocol van Taxatien van Raamsdonk).

JOHANNA GEERTRUIJ VAN SON werd in Juli 1700 op belijdenisse als lidmaat van de Hervormde Gemeente te Geertruidenberg bevestigd⁽⁵²⁾.

Mr. FRANCOIS VALLAREA werd 17 April 1706 aan de Hooge school te Leiden ingeschreven als student in de Rechten. Hij was advocaat voor het Hof van Holland te 's-Gravenhage sinds 1708 en woonde daar op de Burgwal bij de Luthersche kerk⁽⁵³⁾. Hij vestigde zich omstreeks 1730 te Geertruidenberg.

Hij was schepen van Geertruidenberg 1732-1739 en burgemeester in 1758.

Den 10 Juli 1742 werd hij benoemd tot serviciemeester van den garnisoenen der stede Geertruidenberg, welke functie hij tot zijn dood bekleedde. Hij werd 20 October 1762 als zoodanig opgevolgd door JAN JACOB VAN DER MOER⁽⁵⁴⁾.

In 1732 maakten Mr. FRANCOIS VALLAREA en JOHANNA GEERTRUIJD VAN SON een testament, waarin zij elkander tot eenige erfgenaam benoemden. Indien zij geen kinderen zouden nalaten, vermaakte hij 8000 gulden aan zijn zusters ELISABETH en CONSTANTIA VALLAREA, terwijl zijn vrouw in dat geval haar kleeren en juweelen vermaakte aan haar zusters CHRISTINA, COMMERA, MACHTILDE en ELISABETH VAN SON en een Testament aan haar broeder Mr. MATTIJS VAN SON⁽⁵⁵⁾.

⁽⁴⁸⁾ Ongetwijfeld is hier bedoeld CHRISTINA CORNELIA.

⁽⁴⁹⁾ Zie noot 1 bij I.

⁽⁵⁰⁾ Ongetwijfeld is hier bedoeld JOHANNA GEERTRUIJD.

⁽⁵¹⁾ Lidmaten-register Grootte kerk te Geertruidenberg.

⁽⁵²⁾ Heerenboekjes van 's-Gravenhage 1728 en 1729.

⁽⁵³⁾ Commissieboeken van de Staten van Holland.

⁽⁵⁴⁾ Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg, acte 19 Juni 1732.

In 1762 maakten zij opnieuw een testament, waarbij zij elkander tot universeel erfgenaam benoemden. JOHANNA GEERTRUIJ VAN SON legateerde „aan haare twee nog in leven zijnde zusters MAGTILDA ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN ZON alle haare kleederen, juweelen en kleinodien zo van goud als zilver bestaande in orlletten ringen en verdere sijragien als beugeltas en een Boek of Testament met goud beslag en daar en boven nog 200 gulden“. (65)

Zeer kort daarna overleed JOHANNA GEERTRUIJ VAN SON en toen maakte Mr. FRANCOIS VALLAREA, „oud burgemeester en serviesmeester deeser steele, zijnde gezond van lighaam“ zijn laatste testament, „bevelende zijne onsterfelijke ziele in de Genadige handen Gods zijns Scheppers en Zaaligmaker en zijn lighaam d'aarde met een eerlijke begrafenis met zijn Staat en Fatsoen overeenkomstig en op gelijke wijze als zijn overledene Huisvrouw JOHANNA GEERTRUIJ VAN ZON“. Hij legateerde zijn inboedel aan zijn vrouw's zusters MAGTILDA ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN SON, aan de Nederduitsche Diaconie Armen van Geertruidenberg 500 gulden, aan zijn oudste dienstmeid 200 gulden en aan zijn tweede meid 100 gulden.

Hij benoemde tot zijn erfgenamen zijn zuster CONSTANTIA VALAREA, wonende te 's-Gravenhage voor de eene helft en voor de andere helft zijn vrouw's nichten (dochters van Mr. MATHIJS VAN SON) REBECCA JACOBA VAN ZON, wonende te Amsterdam en ANNA MARIA VAN ZON getrouwd met Mr. JACOBUS VAN HEUSDEN, advocaat te 's-Hage; die echter het vruchtgebruik moesten laten aan bovengenoemde MAGTILDA ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN SON.

Tot executeur benoemde hij Mr. JACOBUS VAN HEUSDEN, die „daarvoor zal hebben 1000 gulden en tot eene gedagtenis zijn Biblioteecq met den zelve Boekenkas als ook zijn zilvere tabaksdoos en zijn twee zilvere tabakscomfoortjes“. (66)

III f. COMMERA CATHARINA VAN SON

dochter van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL;
geboren 20 December 1685 (67), werd met haar zuster CORNELIA in Juli 1706 op belijdenisse bevestigd als lidmaat van de Hervormde Gemeente te Geertruidenberg (68), overleden aldaar 20 Augustus 1746, begraven aldaar in de Grootte kerk. Ongehuwd.

20 Augustus 1746 is onse suster CORNELIA CATHARINA VAN SON (69) oud 61 jaar ongetrouwt na een langdurige en kwijende siekte tot Geertruidenberg overleden en den.. dito in de Garikelder voor den ingang van de consistorie kamer begraven geworden.

(Uit de eigenhandige aantekeningen van Mr. MATHIJS VAN SON te Amsterdam).

28 Augustus 1746 juffrou COMMERA VAN SON vier uren geluijt met drie klokken en in de kerk in een kelder begraven 27 : 4 : 0.

(Begraatregister Grootte kerk te Geertruidenberg).

14 December 1746. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, waaronder 1/6 in 2/3 uit 2/3 van Hertoge Hoef, nagelaten door juffr. COMMERA CATRINA VAN SON, overleden zonder wettige geboorte na te laten.

Protocol van Taxatien van Raamsdonk).

(65) Notaris idem, acte 2 September 1762.

(66) Notaris idem, acte 16 September 1762.

(67) Zie noot 1 bij I.

(68) Lidmaten-register Grootte kerk te Geertruidenberg.

(69) Mr. M. VAN SON schreef abusievelijk „CORNELIA“ in plaats van „COM-MERA“.

III g.

CORNELIA VAN SON

dochter van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL;
geboren 28 September 1689 (70), gedoopt te Geertruidenberg 29 September 1689, overleden te Geertruidenberg 21 Maart 1720. Ongehuwd.

29 September 1689 (gedoopt) CORNELIA, dogter van den heer schepen AUGUSTIJN VAN SON en juffr. ANNA SCHUYFFHILL. Getuigen zijn de heer oudburgemeester MATTHIJS SCHUYFFHILL en juffr. CORNELIA VAN SON weduwe van den heer JOAN VAN NES.

(Dooptboek der Hervormden te Geertruidenberg).

21 Maart 1720 is mijn suster CORNELIA VAN SON na een langdurige teeringaghtige siekte tot Geertruidenberg ongetrouwt overleden.

(Uit de eigenhandige aantekeningen van Mr. MATHIJS VAN SON te Amsterdam).

8 Mei 1720. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, waaronder 1/7 in 1/3 uit 2/3 van Hertoge Hoef, nagelaten door Juffr. CORNELIA VAN SON, overleden te Geertruidenberg zonder wettige geboorte na te laten.

Protocol van Taxatien van Raamsdonk).

Ongeveer een maand voor haar overlijden onderteekende CORNELIA VAN SON, „sieckelijck van Lichaem“, haar besloten testament (71).

Na haar dood werd dit geopend in tegenwoordigheid van ANNA SCHUYFFHIL weduwe van AUGUSTIJN VAN SON, CRIESTINA CORNELIA, JOHANNA GEERTRUIJ, COMMERA CATHARINA en Mr. MATTHIJS VAN SON, advocaat te Amsterdam. Zij legateerde aan haar moeder ANNA SCHUYFFHIL 300 gulden en aan haar zusters MAEGHELTIE ADRIAENA en ELISABETH ANNA VAN SON haar aandeel in de twee huizen te Geertruidenberg, die zij met deze zusters had geerfd van haar moeye COMMERA VAN SON. Verder benoemde zij tot haar erfgenamen haar vijf zusters (72).

III h. MACHTELINA ADRIANA VAN SON

dochter van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL;
geboren 5 Juni 1695, gedoopt te Geertruidenberg 5 Juni 1695, overleden te Geertruidenberg 5 Januari 1775, begraven aldaar in de Grootte kerk. Ongehuwd.

5 Juni 1695 (gedoopt) MACHTELINA ADRIANA, dogter van den heer AUGUSTIJN VAN SON en juffr. ANNA SCHUYFFHILL. Getuigen zijn de heer MATHIJS SCHUYFFHILL en MAGDALINA SCHUYFFHILL.

(Dooptboek der Hervormden te Geertruidenberg).

14 Januari 1775 van 't lijk van Mejuffr. MAGTELDA VAN SON,

in de kerk 8 : 0 : 0

voor de Baer 1 : 4 : 0

voor 4 uren luijens met 3 klokken 18 : 0 : 0

27 : 4 : 0

(Begraatregister Grootte kerk te Geertruidenberg).

22 Februari 1775. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, nagelaten door Mejuffr. MAGTILDA ADRIANA VAN SON, den 5 Januari 1775 te Geertruidenberg overleden zonder wettige geboorte na te laten.

(Protocol van Taxatien van Raamsdonk).

(70) Zie noot 1 bij I.

(71) Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg, acte 27 Februari 1720.

(72) Notaris alsvooren, acte 2 April 1720.

MAGTILDA ADRIANA VAN SON werd met haar jongere zuster ELISABETH ANNA in 1716 op belijdenisse bevestigd als lidmaat van de Hervormde Gemeente te Geertruidenberg⁽⁶³⁾. Met haar ongetrouwde zusters bewoonde zij de Posthoorn te Geertruidenberg.

Toen al haar zusters waren overleden en zij zonder verdere familie alleen te Geertruidenberg overleefde, verzocht zij aan Mevrouw MARTINA JOHANNA VAN DER HULST weduwe van den heer JAN JACOB VAN DE MOER om, indien bij haar overlijden „haar executeurs of wel niemand van haare naastbestaande vrienden en erfgenamen nog mogte present zijn, ten sterfhuisse van haar als dan inmiddels zodanige orderen te stellen als bevonden zullen worden nodig te zijn, en verders om al dat gunt te doen en te verrigten waar toe hare man (J. J. VAN DE MOER) was gequalificeert” bij acte van 16 Februari 1765 voor notaris C. van Opstall⁽⁶⁴⁾ door haar en haar overleden zuster ELISABETH ANNA VAN SON gepasseerd⁽⁶⁵⁾.

Nadat haar zuster ELISABETH ANNA in 1765 was overleden testeerde MACHTELINA ADRIANA VAN SON den 30 Juni 1765 voor notaris van Opstall⁽⁶⁴⁾. Uit acten van quitantie en decharge van 27 Mei 1780 en 3 Maart 1786 voor notaris K. van der Piet te Amsterdam blijkt, dat zij tot haar eenige erfgenamen had benoemd de kinderen van haar overleden broeder Mr. MATHIJS VAN SON, of hun nakomelingen bij representatie.

Van haar nalatenschap werd 7 Maart 1775 een inventaris gemaakt. Haar geheelen inboedel, bestaande in meubelen, kleederen, goud en zilverwerk, kleindien enz., had zij geprelegateerd aan de beide dochters van haar broeder Mr. MATHIJS VAN SON, nl. aan REBECCA JACOBA VAN SON en ANNA MARIA VAN SON, huisvrouw van Mr. JACOBUS VAN HEUSDEN.

De huizen, die zij te Geertruidenberg had bezeten, waren:

1. Een huis en erve in de Dortsestraat, met een brouwerij daar annex genaamd de Posthoorn, benevens het agterhuisje, uitkomende aan de haven, mede behoorende aan de gemelde brouwerij, door de overledene bewoond geweest.
2. Een huis en erve, staande en gelegen als voren, eertijds genaamt of daar in vorige tijd uitgehangen heeft het kluisterslot; komende daar tegens oost Mevrouw de weduwe VAN DER MOER, west de voorgaande partij. Verhuurd à f 42.— in 't jaar.
3. Een huis en erve, aan de zuidzijde van de Markt, van ouds genaamt de Wilde Man. Verhuurd à f 80.— in 't jaar.
4. Een huis, hof en erve, staande en gelegen als voren, van ouds genaamt de Roos, met de daaragter zijnde schuur.⁽⁶⁶⁾ Verhuurd à f 110.— in 't jaar.
5. Een huis en erve, in de zoogenaamde Elf Huizen, van ouds genaamt de gulde Hoed. Dit perceel staat ledig.

De inventaris noemt verder diverse perceelen weiland en zaailand onder Geertruidenberg en Raamsdonk, alsmede 2/9 parten in een stuk land genaamt Hertogenhoef, gelegen onder Raamsdonk, dat f 380.- huur voor 't geheel in 't jaar opbracht.

De contante penningen, in haar boedel gevonden bedroegen f 3286 : 6 : 12.

15 Juni 1772. MAGTILDA ADRIANA VAN SON, ongetrouwde bejaarde dogter alhier woonagtig, benoemt tot executeur van haar testament Mr. AUGUSTINUS VAN SON, commissaris van de Desolate Boedelskamer te Amsterdam. (Register van testamenten voor schepenen van Geertr.berg).

9 Januari 1775. Mr. AUGUSTINUS VAN SON, executeur van het testament van wijlen MAGTILDA ADRIANA VAN SON, benoemt tot zijn mede-executeur zijn neef JACOB VAN SON wonende te Amsterdam.

(Notaris K. van der Piet te Amsterdam).

30 December 1775. Mr. AUGUSTINUS VAN SON en JACOB VAN SON,

⁽⁶³⁾ Lidmatenregister Grootte kerk te Geertruidenberg.

⁽⁶⁴⁾ De registers van notaris C. van Opstall te Geertruidenberg over 1765 en 1766 zijn verloren geraakt.

⁽⁶⁵⁾ Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 11 April 1767.

executeurs als voren, geven over aan Notaris K. van der Piet, de inventaris van den boedel van hun tante MAGTILDA ADRIANA VAN SON, in leven ongetrouwde bejaarde dochter, gewoonnd hebbende te Geertruidenberg, aldaar op den 5en Januari 1775 overleden. (Notaris alavoren).

De executeurs lieten de huizen en landerijen publiek verkoopen, wat op 26 Maart 1776 geschiedde. De totale opbrengst bedroeg f 12471 : 9 : 2. De Posthoorn en het Kluysterslot werden gekocht door den brouwer THOMAS SCHATTELEIN voor f 3187 : 7 : 8. ⁽⁶⁷⁾.

III.

ELISABETH ANNA VAN SON

dochter van AUGUSTINUS en ANNA SCHUYFFHIL;
geboren 30 Mei 1699, gedoopt te Geertruidenberg 31 Mei 1699,
overleden te Geertruidenberg 15 Juni 1765.
Ongehuwd.

31 Mei 1699 (gedoopt) ELISABETH ANNA, dogter van den heer AUGUSTIJN VAN SON en ANNA SCHUYFFHIL, de getuygen de heer MATHIJS VAN SON, juffr. ELISABETH MARCHANT en CHRISTINA CORNELIA VAN SON. (Dooptboek der Hervormden te Geertruidenberg).

18 Juni 1765 aangeving van het overlijden van ELISABETH ANNA VAN ZON ongehuwd. (Register van overlijden van Geertruidenberg).

20 Juli 1765. Taxatie van landerijen te Raamsdonk, waaronder 1/4 in 2/3 uit 2/3 van Hertogenhoeff, nagelaten door mejuffr. ELISABETH ANNA VAN SON, den 15 Juni 1765 te Geertruidenberg overleden, zonder wettige geboorte na te laten. (Protocol van Taxatien van Raamsdonk).

Den 2 Februari 1760 maakten MAGTILDA ADRIANA en ELISABETH ANNA VAN ZON, ongetrouwde dogters, wonende te Geertruidenberg, een testament waarin zij elkander tot eenige erfgename benoemden, onder conditie, dat de langstlevende gehouden zal zijn de eerststervende „na haar staat en fatsoen behoorlijk te doen haar doode Lighaam ter Aarde bestellen” ⁽⁶⁸⁾.

IV.

CORNELIA MARIA VAN SON

Vrouwe van de Creecke, in Hincelenoord etc.

dochter van MATHIJS en ELISABETH MARCHAND;
geboren 23 Juni 1696, gedoopt te Geertruidenberg 24 Juni 1696,
overleden te Breda 27 October 1776, begraven te Geertruidenberg 30 October 1776.
Ongehuwd.

24 Juni 1696 (gedoopt) CORNELIA MARIA, dogter van MATTHIJS VAN SON en ELISABETH MARCHANT, peters HUGO VAN DER HELST Eccl. Amst., MARIA SOETENS en SOPHIA MARCHANT en MELCHIOR WITTENS.

(Dooptregister der Hervormden te Geertruidenberg).

Mejuffrouw CORNELIA MARIA VAN SON gestorven den 27 October 1776, getransporteerd na Geertruidenberg den 30 dito f 93.—

(Manuaal van den Rentmeester van de Grootte kerk te Breda).

⁽⁶⁶⁾ Een afbeelding van dit huis, in gerestaureerde 17e eeuwse stijl (het 5e huis ten westen van het stadhuis), komt voor in het Tijdschrift „Buiten”, jaargang 1923, blz. 511.

⁽⁶⁷⁾ Notaris K. van der Piet te Amsterdam, acten 28 December 1775 en 7 Juli 1777. Register van Giften van Geertruidenberg, acten 30 April en 7 Mei 1776.

⁽⁶⁸⁾ Notaris van Opstall te Geertruidenberg.

1 November 1776 aangeving van het overlijden van CORNELIA MARIA VAN SON ongeh. Made obit⁽¹⁾.

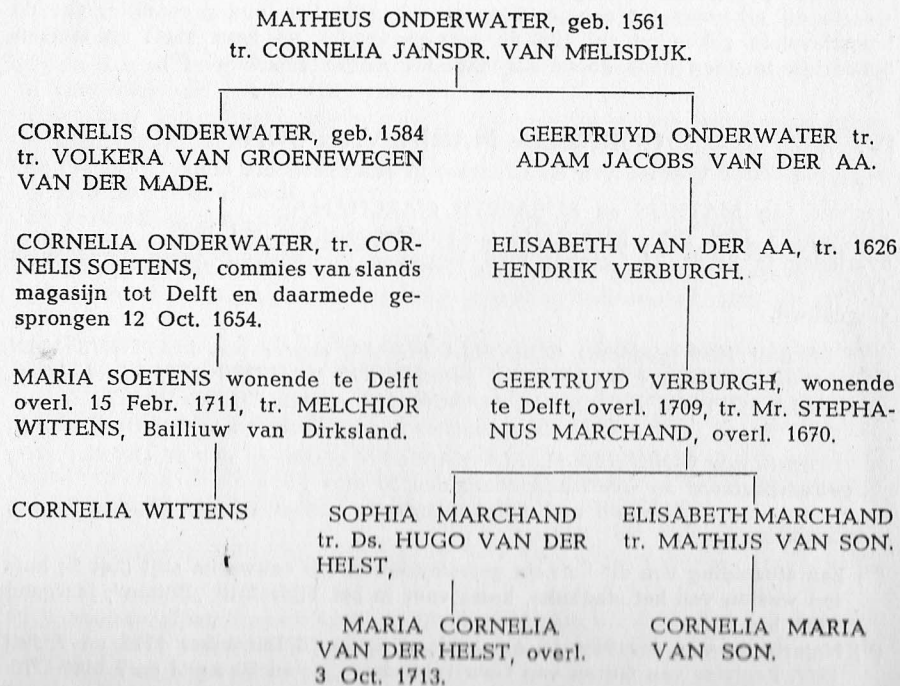
(Register van overlijden van Geertruidenberg).

CORNELIA MARIA VAN SON woonde aanvankelijk met haar beide zusters ANNA ELISABETH en SARA MARYNA te Raamsdonk, waarschijnlijk op Chartroise bij hun broeder SIMON VAN SON. Tezamen maakten zij 30 Augustus 1731 een testament, waarin zij elkander legateerden alle hare kleederen, mitsgaders alle ornamenten en sieraden, juwelen en kleinodien, ongemunt goud en zilver. CORNELIA MARIA legateerde bovendien aan hare beide zusters haar 1/3 in 2/3 aandeel in het land genaamd Hertogenhoeve onder Raamsdonk. Tot universeel erfgename benoemden de drie zusters haar moeder ELISABETH MARCHANDT weduwe MATTHIJS VAN SON⁽²⁾.

In 1744 en weder in 1752 maakte CORNELIA MARIA VAN SON, wonende te Raamsdonk een besloten testament⁽³⁾.

In 1760 vestigden de drie zusters zich te Breda, waar zij gezamenlijk een huis kochten in de Visserstraat. Dit perceel wordt beschreven als een huysinge, koetshuys, hovinge, stal en erve van oudts genaemt het Brandewijnshuys, metten vrijen uytganck daer aen behoorende tot in de Langhe brugstraat uytkomende⁽⁴⁾. In dit huis bleven zij gevestigd tot de laatstovergeblevene, SARA MARYNA in 1784 overleed.

Na het overlijden van MARIA SOETENS weduwe MELCHIOR WITTENS in 1711, viel aan CORNELIA MARIA VAN SON een belangrijke erfenis ten deel. MARIA SOETENS had tijdens haar leven haar eenig kind CORNELIA verloren. In haar testament van 1710 bevoordeelde zij toen haar nichten MARIA CORNELIA VAN DER HELST en CORNELIA MARIA VAN SON, „omdat deselve mijne twee nigten na mijn dogter genoemt sijn“. Hoe de onderlinge (Delftsche) familie-relatie was van MARIA SOETENS met deze nichten, blijkt uit het volgend overzicht, zooals dit is aangeteekend op een handschrift Geslachtregister VAN MELISDIJK, aanwezig in het familie-archief.

Behalve enkele juweelen, meubels, schilderijen en meerdere kleedingstukken aan beide nichten legateerd, waaronder aan CORNELIA MARIA VAN SON „mijn orlietten diamanten knoopjes en hoep, mijn kleinste koningshoute Cabinet en het posteleyen daar op staande, de vier kleine schilderijtjes geschildert van JOHANNES VERKOLJE wesende de portretten van mijn en mijn overleden man en CORNELIA SOETENS met CORNELIA WITTENS, de silvere handblaker daar 't wapen van CORNELIA WITTENS op staat, met de snuiter daar toe behoorende, een silver koffertge met een alomber spulletge, een van de silvere gedreven bennetjes" etc., legateerde MARIA SOETENS aan CORNELIA MARIA VAN SON en MARIA CORNELIA VAN DER HELST gezamenlijk „de kwantiteit van omtrent 50 gemeten Leenland gelegen in Henkelenoort bij mij te leen gehouden werdende van de Graaffelijkheid van Zeeland, bovendien nog de gorsen en slicken in Zuyt-bevelant, dewelke op mijn naam verheven staan en noch onbedijkt leggen met den gevolge en aankeven van dien, welke leengoederen binnen 't half jaar na mijn overlijden op de naam van mijne twee nigten aan 't Comptoir bewesten Schelde te Middelburg verheft moet werden", alsmede „de quantiteit van in de 40 gemeten Allodiaal land gelegen in Woensdregt onder Brabant, die door mijn overleden man sijn gedaen bedijken, werdende beijde de voornoemde twee partijen van landen althans in huere gebruikt bij CORNELIS JANSSE MUTS, dogh alles met dien verstande, dat ingevalle een van de twee nigten quam afflijvigh te werden, voordat die den ouderdom van 25 jaaren hadde bereijkt, dat dan beijde de voorz. parthijen van landen souden komen op de langstlevende van hen beijden" ⁽⁵⁾.

Nu overleed MARIA CORNELIA VAN DER HELST in 1713 vóór haar 25e jaar, zoodat alle genoemde landerijen vervielen aan CORNELIA MARIA VAN SON, die den eigendom verkreeg volgens Verleijbrieven van de Staten van Zeeland van 3 Augustus 1711 en 1 April 1716 ⁽⁶⁾. Gedurende haar minderjarigheid werden, volgens het testament van 1710 de landerijen geadministreerd door MARIA SOETENS's neven de Amsterdamsche predikant HUGO VAN DER HELST en JULIAAN VAN GROENEWEGEN, veertigraad van Delft, die 9 November 1715 de administratie overdroegen aan SIMON VAN SON ⁽⁷⁾ (broeder van CORNELIA MARIA).

Op 11 April 1729 belastte CORNELIA MARIA VAN SON „ambagtsvrouwe van de Creke, in Hinckelnoort, in Broucke, in den grooten en klijnen Agger, in Schoude, in Duivereede, in St. Joostlant, in Bats, in Schorpieterspolder, in Nieuwerkerke, in Colijnsnyder, in Spiervliet en in Seldijcke" haar beide broeders SIMON VAN SON, Ambachtsheer van Raamsdonk en Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON, advocaat te 's-Gravenhage, met het beheer van al haar landerijen in de provincie van Seelant als onder Brabant en speciaal die gelegen onder Woensdregt, Hinkelnoort en daar omtrent buiten Bergen op den Zoom ⁽⁸⁾.

Zij verkocht in 1734 aan haar broeder SIMON VAN SON negen partijen land, te samen groot 54 gemeten 79 roeden, gelegen onder Woensdregt, „soo in als buijten de Prins Carelspolder" ⁽⁹⁾.

Den 17en Juni 1744 werd voor den polder van Zuytland, Woensdregt en Hinckelenoort een reglement vastgesteld door den Raad van het Huis van Bergen op Zoom als Heeren van Woensdregt en door ANNA ELISABETH DE HUBERT

⁽¹⁾ Volgens deze aangeving zou zij niet te Breda, doch te Made zijn overleden.

⁽²⁾ Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk.

⁽³⁾ Notaris T. Hoevenaar te Raamsdonk, acte 22 December 1744. Protocol van Allerhande acten van Raamsdonk, acte 8 Mei 1752.

⁽⁴⁾ Transportregister van Breda, acte 26 April 1760.

⁽⁵⁾ Rechterlijk archief van Delft, No. 83e: Besloten testament dd. 14 Juni 1710 en codicil dd. 13 Februari 1711 van MARIA SOETENS, weduwe MELCHIOR WITTENS, wonende te Delft.

⁽⁶⁾ Notaris W. van den Bergh te 's-Gravenhage, acte 5 Maart 1827.

⁽⁷⁾ Notaris W. Vlaardingewoud te Delft.

⁽⁸⁾ Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg.

⁽⁹⁾ Notaris A. Hoevenaar te Raamsdonk, acte 13 April 1734.

Douarière VAN DORP, A. VAN DER DUYN, Heer van 's-Gravemoer, en CORNELIA MARIA VAN SON als Ambagtsvrouwen en Heer van Hinckelenoort ⁽¹⁰⁾.

Den 10 April 1769 maakte CORNELIA MARIA VAN SON met haar beide zusters ANNA ELISABETH en SARA MARYNA een testament ⁽¹¹⁾ en een besloten testament, dat eerst geopend werd in 1784, na het overlijden van SARA MARYNA, de langstlevende der drie zusters. In het open testament maakte CORNELIA MARIA een afzonderlijke dispositie ten respecte van haar leengoederen, voor welke dispositie haar door de Staten van Zeeland den 29 December 1768 octrooi was verleend. Zij prelegateerde nu aan haar neef MATHIJS HENDRIK VAN SON, zoon van wijlen haar broeder Mr. HENDRIK STEPHANUS, alle leengoederen in Zeeland, waarmede zij op 1 April 1716 was verleid, echter onder conditie, dat de inkomsten van die goederen door haar zusters zouden worden genoten en na haar beider dood, volgens de bepalingen van het besloten testament. Toen dit in 1784 werd geopend, bleek, dat MATHIJS HENDRIK aan elk zijner twee zusters 100 gulden sjaars uit de revenuen moest uitkeeren en aan de kinderen van elk der zusters, zoo zij die nalieten, in eens 2500 gulden kapitaal. Verder mocht M. H. VAN SON niet over die leengoederen disponeeren, maar moesten deze devolveeren op zijn wettige kinderen ⁽¹²⁾. Zoodoende gingen deze leengoederen ⁽¹³⁾, waarmede M. H. VAN SON den 12 Mei 1777 door de Staten van Zeeland werd beleend, na zijn overlijden in eigendom over aan zijn zoon PIETER THOMAS VAN SON, die de landerijen in 1827 voor f 27500 verkocht aan W. H. baron VAN DER DUYN ⁽¹⁴⁾. Uit de verkoopacte blijkt, dat het bezit in de Creke toen ruim 155 bunder groot was, terwijl de landerijen tezamen ruim 330 bunder bedroegen.

IVa. ANNA ELISABETH VAN SON

dochter van MATHIJS en ELISABETH MARCHAND;
geboren 17 November 1698, gedoopt te Geertruidenberg 20 November 1698, overleden te Breda 17 Mei 1770, begraven „buyte de stad“ (ongetwijfeld te Geertruidenberg) 21 Mei 1770.
Ongehuwd.

20 November 1698 (gedoopt) ANNA ELISABETH, dogter van MATTHIJS VAN SON en ELISABETH MARCHANT, de getuygen ALBERTUS VAN GROE-NEWEGEN, ANNA VERBURGH en ANNA SCHUYFHILL.
(Dooptregister der Hervormden te Geertruidenberg).

Mejufrouw ANNA ELISABETH VAN SON, gestorven den 17 Mey 1770, begr. buyte de stad den 21 dito, f 93.—

(Manuaal van den Rentmeester van de Groote kerk te Breda).

23 Mey 1770 (aangeving van het overlijden van) ANNA ELISABETH VAN SON, ongeh. Breda obiit. (Register van overlijden van Geertruidenberg).

ANNA ELISABETH VAN SON woonde aanvankelijk te Raamsdonk en vestigde zich in 1760 met haar beide zusters te Breda ⁽¹⁵⁾.

Den 2 Maart 1761 maakte „Jonkvrouwe ANNA ELISABETH VAN SON, bejaarde dogter, alhier binnen Breda (wonende), zijnde onpasselijk“, haar testament. Zij maakte eenige legaten aan haar broeder Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON advocaat in 's-Gravenhage, aan haar nigte Vrouwe ANNA ELISABETH GEERTRUID VAN SON, vrouwe van Raamsdonk, huisvrouwe van den Heer LEONARDUS DE JONG, heer van Hedikhuijsen, en aan de nagelaten kin-

⁽¹⁰⁾ Het gedrukte reglement is aanwezig in het familie-archief.

⁽¹¹⁾ Notaris J. de Bruyn te Breda.

⁽¹²⁾ Notaris J. F. Mirandolle te Breda, acte 19 November 1784.

⁽¹³⁾ Notaris B. van Meerloo te 's-Gravenhage, acte 12 April 1777.

⁽¹⁴⁾ Notaris W. van den Bergh te 's-Gravenhage, acte 5 Maart 1827.

⁽¹⁵⁾ Zie bij IV.

deren van wijlen haar broeder HUGO VAN SON en benoemde haar zusters CORNELIA MARIA en SARA MARYNA VAN SON tot haar universeele erfgenamen ⁽¹⁶⁾.

Den 10 April 1769 maakte zij met haar beide zusters een testament ⁽¹⁶⁾ en een besloten testament, dat geopend werd na het overlijden in 1784 van SARA MARYNA, de langstlevende der drie zusters.

IVb. SARA MARINA VAN SON

dochter van MATHIJS en ELISABETH MARCHAND;
geboren 18 November 1703, gedoopt te Geertruidenberg 22 November 1703, overleden te Breda 8 November 1784, begraven te Geertruidenberg 13 November 1784.
Ongehuwd. *

22 November 1703 (gedoopt) SARA MARINA, dogter van de Hr. MATTHIJS VAN SON en ELISABETH MARCHANT, de getuygen SARA VAN NIEB, Ds. MARYNUS VAN HOECKE en CORNELIA VAN SON sijn huysvr.
(Dooptregister der Hervormden te Geertruidenberg).

Juifrouw SARA MARYNA VAN SON gestorven den 8 November 1784 en den 13 idem getransporteert na Geertruidenberg, f 93.—
(Manuaal van den Rentmeester van de Groote kerk te Breda).

11 November 1784 (aangeving van het overlijden van) Mejulv. SARA MARINA VAN SON te Breda obiit.
(Register van overlijden van Geertruidenberg).

SARA MARINA VAN SON woonde aanvankelijk te Raamsdonk. In April 1737 kwam zij met attestatie van Geertruidenberg te 's-Gravenhage, waar zij zich in de Nieuwstraat vestigde ⁽¹⁷⁾. Hier woonde haar getrouwde broeder HUGO, zodat zij ongetwijfeld haar intrek in zijn huis nam. In 1742 woonde zij nog te 's-Gravenhage ⁽¹⁸⁾. In 1760 verhuisde zij naar Breda, waar zij met haar beide zusters in de Visserstraat het huis van ouds genaamd het Brandewijnshuys betrok ⁽¹⁹⁾. Haar zusters ontvielen haar 'n 1770 en 1776, waarna zij nog acht jaar dat huis alleen bewoonde.

Nadat zij in 1762 had getesteerd ⁽²⁰⁾, maakte zij op 10 April 1769 met haar beide zusters een testament en een besloten testament ⁽²¹⁾. Tot executeurs van hunne nalatenschap stelden zij LEONARD DE JONG, heer van Hedikhuijsen, getrouwd met haar nigte ANNA ELISABETH GEERTRUYD VAN SON, vrouwe van Raamsdonk en haar neef MATTHIJS HENDRIK VAN SON. Toen LEONARD DE JONG was overleden, stelde SARA MARYNA VAN SON in 1779 tot executeur de Capitein FREDERIK HERMAN D' AUNIS, en onderteekende de acte met een kruisje, verklarende „vermits zwakheid van gezicht niet anders te kunnen schrijven“ ⁽²²⁾. Dit ongemak zal wel de reden zijn geweest, dat zij dien zelfden dag volmacht gaf aan ANNA ELISABETH GEERTRUYD VAN SON, weduwe van LEONARD DE JONGH (die te Breda woonde) om al haar zaken en affaires waar te nemen. ⁽²²⁾.

Op haar sterfdag, 8 November 1784, werd door haar notaris in haar huis verzegeld: in de beneede agterkamer een ingelijd kabinet, een eijke kabinet en een nooteboomen kabinet; op de boove voorkamer aan de linkerkant een

⁽¹⁶⁾ Notaris J. de Bruyn te Breda.

⁽¹⁷⁾ Register der Ledematen der Kerke van 's-Gravenhage.

⁽¹⁸⁾ Notaris J. Dame te 's-Gravenhage, acte 18 Januari 1742.

⁽¹⁹⁾ Zie bij IV.

⁽²⁰⁾ Notaris J. de Bruyn te Breda, acte 11 October 1762.

⁽²¹⁾ Notaris J. de Bruyn te Breda.

⁽²²⁾ Notaris J. F. Mirandolle te Breda, twee acten van 8 Januari 1779.

⁽²³⁾ Notaris alsvooren, acte 8 November 1784.

eijke kabinet, op de boove voorkamer aan de regterzijde een ingelijd kabinet en op de poortkamer een koffer ⁽²⁴⁾. Den 19 November volgde de ontzegeling dezer meubels ⁽²⁵⁾, waarna, in tegenwoordigheid van de executeurs, in het sterfhuys werden geopend het besloten testament van 1769, een codicillaire dispositie van CORNELIA MARIA en SARA MARINA VAN SON en de nadere onderhandsche dispositien van deze beide zusters „soo door deselve Jonkvrouwen onderteeekend als op haare begeerte en ordre door anderen in geschrifte gesteld“ ⁽²⁶⁾.

Behalve de leengoederen van CORNELIA MARIA, die aan MATTHIJS HENDRIK VAN SON kwamen, legateerden de drie zusters aan de kinderen van hun drie overleden broeders al hun landerijen in den Zuid Hollandschen polder onder Dussen en die te Raamsdonk, alsmede acht obligatien van f 1000.— Aan ANNA ELISABETH GEERTRUYD VAN SON werd bovendien vermaakt alle landerijen onder Woensdrecht en het huys te Breda. Aan JAN VAN SON (de onder curateele gestelde zoon van HUGO VAN SON) werd slechts het vruchtgebruik gegeven van zijn aandeel, waartoe moest behooren het 1/3 van 2/3 parten in 's-Hertogenhoeff onder Raamsdonk.

Tot universeel erfgenenamen waren benoemd voor de helft ANNA ELISABETH GEERTRUYD VAN SON, getrouwd met den Collonel DE JONG en voor de andere helft de kinderen van Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON, die niets van het zilver, porcelijn en linnengoed mochten verkoopen, doch dit onder elkander moesten verdeelen. Aan ANNA ELISABETH GEERTRUYD werd bovendien nog de verdere inboedel van het huys gelegateerd.

De „nader onderhandsche dispositien“ bevatten legaten aan de keukenmeid ADRIANA VERHOEVE en aan de tweede meid, aan de Aalmoesenijs-armen, Dyaconie-armen en Armkinderhuys te Breda. Deze laatste legaten werden 24 November 1784 overgegeven ⁽²⁶⁾. De briefjes waren geschreven door CORNELIA MARIA VAN SON, MATTHIJS HENDRIK VAN SON in 1766, ELISABETH VAN SON huisvrouw van P. A. MALECOTIUS in 1782 en ANNA ELISABETH GEERTRUYD VAN SON op 25 Augustus 1784. De drie laatste „op verzoek van tante SARA MARYNA VAN SON.“ De uiteindelijke onderlinge verdeling van den boedel had te Breda plaats op 27 November 1785 ⁽²⁷⁾.

⁽²⁴⁾ Idem, acte 19 November 1784.

⁽²⁵⁾ Idem, acte 19 November 1784. Het testament, de dispositien en de acte van superscriptie zijn aan de minute dezer acte gehecht.

⁽²⁶⁾ Notaris alsvoren, acte 24 November 1784.

⁽²⁷⁾ Notaris B. van Meerloo te 's-Gravenhage, acte 30 Januari 1786: MATTHIJS HENDRIK VAN SON, HENDRIKZ., Ambagtsheer van de Kreke en in Hinkelenoord heeft verkocht voor f 8000.- aan FREDERIK HERMAN DAUNIS een stuk land in den Zuid Hollandschen polder onder Dussen-Munsterkerk, groot 8 morgen, 509 roeden, hem aanbedeeld bij onderlinge verdeling te Breda op 27 Nov. 1785 uit de nalatenschap van zijn tante CORNELIA MARIA VAN SON, die het had verkregen uit den boedel van hare moeder ELISABETH MARCHAND weduwe MATTHIJS VAN SON.

DE 16 KWARTIEREN VAN DE KINDEREN VAN

Symon Wilboerts van Son, schepen van Dongen, tr. Geertruyt van den Nyeuwen-huyse.	Jan Augustijns de Waerseggere commies te Crevecoeur, tr. 1600 Commerke Jansdr.	Jan Barents van Nes, schrijverker te Rotterdam, tr. Clara Pieter Ghijsbertsdr.	Gerrit Cornelisz Bellaert, schipper te Schoonhoven, tr. 1597 Maria Dirksdr.
---	--	--	---

Mathijs van Son, schepen en burgemeester van Geertruidenberg, tr. 1626 Christina de Waerseggere.

Pieter Jansz. van Nes, wijnkooper te Geertruidenberg, tr. 1631 Cornelia Bellaert.

Simon van Son, brouwer in de drie lelien te Geertruidenberg, tr. 1664 Sara van Nes.

In de 18e eeuw is voor Mr. HENDRIK STEPHANUS VAN SON, advocaat te 's-Gravenhage, een kwartierstaat vervaardigd, waarop de wapens voorkomen van zijn 16 kwartieren, gerangschikt in twee kolommen van 8 wapens, waartusschen het volle wapen VAN SON. (Zie de afbeelding).

Deze wapens zijn:

VAN SON, In zilver drie golvende blauwe dwarsbalken en een groen schildhoofd beladen met drie zwemmende zilveren eendjes, rood gebekt, achter elkander, rustende op den onderrand van het schildhoofd. Helmteeken een zilveren eend, rood gebekt en gepoot. Dekkleeden zilver en blauw. ⁽¹⁾

VAN NES, In goud drie groene boomen, 2 en 1.

DE WAERSEGGERE, In goud drie roode vijfbladeren, 2 en 1. Het rechterblad bedekt door een vrijkwartier van goud, beladen met drie blauwe palen. ⁽²⁾

BELLAART, In blauw een gouden bel.

VAN DEN NIEUWENHUYSEN, In zilver een zwarte leeuw, rood getongd.

Zie over dit wapen Deel IV, blz. 12).

GYBEN, In zilver vier blauwe vierbladerige bloemen met groene stelen, elk en tezamen omgeven door een rood lint.

VAN GELDEREN, In goud een roode leeuw, gekroond van zilver.

HUMEN, Gevierendeeld. I in blauw drie gouden kruisjes 2 en 1, II in zilver een roode toren, III in rood drie zilveren bollen, 2 en 1, IV in blauw een gouden spoor.

MARCHAND, In zilver een roode keper, vergezeld van twee roode zespuntige sterren boven en een roode roos onder.

⁽¹⁾ De oudste beschrijving van het wapen komt voor op de 18e eeuwse geslacht-registers, in de Inleiding genoemd, en luidt: „Het wapen van de VAN SONNE is 3 eenties op een groen velt op twee blauwe en drie zilveren baren". Hieruit, alsmede uit verschillende afbeeldingen, blijkt, dat het aantal golvende dwarsbalken vrij willekeurig werd aangenomen. Ook komen verschillen voor in de tekening van het schildhoofd, waarvan de onderrand soms recht, soms golvend is. Thans wordt algemeen, overeenkomstig de tekening op de grafsteen in de kerk te Geertruidenberg, het wapen aangenomen, zooals in de Inleiding beschreven.

⁽²⁾ Op de grafsteen in de kerk te Geertruidenberg zijn de vijfbladeren vervangen door rozen.

MATHIJS VAN SON EN ELISABETH MARCHAND

Esdras Marchand, kapitein van een compagnie te voet, tr. Jeanne Collasse.	Mr. Herman Wynhoff, raadsheer in het Hof van Utrecht, tr. 1586 Anna Biese.	Jan Cornelisz. Verburgh, brouwer in de Clock te Delft, tr. 1585 Anna Verdelft.	Adam Jacobsz. van Aa, tr. 1606 Geert Onderwater.
---	--	--	--

Francois Marchand, koopman te Leiden, tr. 1628 Sara Wynhoff.

Hendrik Verburgh, koopman te Amsterdam, tr. 1626 Elisabeth van der Aa.

Mr. Stephanus Marchand, professor in de rechten te Leiden, tr. 1660 Geertruyd Verburgh.

Mathijs van Son, schepen en burgemeester van Geertruidenberg, schout van Raamsdonk, tr. 1690 Elisabeth Marchand.

VERBURGH, In zilver twee van elkaar afgewende liggende roode ossen, waarboven twee gekruiste roode staven, verbonden door een gouden ring.

WYNHOFF, Gevierendeeld van goud en zilver, met een zwart ankerkruis over de deellijnen.

VAN DER AA, In rood drie zilveren ruiten 2 en 1.

COLASSE, In blauw twee naar elkaar toegewende gouden leeuwen, waarboven een gouden kroon.

PER DELFT (VERDELFT), In zilver drie roode braskoppen 2 en 1, en een blauwe dwarsbalk, beladen met een zilveren wassenaar.

BIESIUS, Gevierendeeld. I in goud drie doodshoofden in natuurlijke kleur, II in zilver een blauwe wassenaar, III in blauw een gouden vogel, vergezeld van drie zilveren ringen 2 en 1, IV in goud drie stappende roode leeuwen 2 en 1 en een blauwe dwarsbalk, beladen met drie zespuntige gouden sterren naast elkander.

ONDERWATER, Gevierendeeld. I en IV, in zwart een zilveren dwarsbalk, vergezeld van drie zilveren merletten 2 en 1, II en III, van zilver met een rood schildhoofd, beladen met drie gouden torens naast elkander.

Bij vergelijking van deze staat met bovenstaande kwartierstaat, die is samengesteld uit de in dit werk vermelde archiefbronnen, valt het op, dat de kwartieren GYBEN, VAN GELDEREN en HUMEN in de laatste staat niet voorkomen. Gelet op de rangschikking der acht wapens in de rechterkolom, zou volgens overeenkomstige rangschikking in de linkerkolom, het wapen GYBEN behooren bij CLARA PIETER GHIJSBERTSDR., het wapen VAN GELDEREN bij COMMERKE JANSDR. en het wapen HUMEN bij MARIA DIRKSDR. Er zijn echter geen bewijzen gevonden, waaruit zou blijken, dat deze met patroniemen aangeduide personen de drie bedoelde familie-namen voerden.

Zoals uit de hierna volgende genealogie DE WAERSEGGERE blijkt, verdient het bovendien de aandacht, dat in een h.s. genealogie COMMERKE JANSDR., COMMERKE GYBEN wordt genoemd, haar moeder NEELTIE VAN HUIJMEN (HUMEN?) heet en als moeder van JAN DE WAERSEGGERE, CRISTINA DE GELDER (VAN GELDEREN?) wordt opgegeven.

Een en ander geeft aanleiding de wapens GYBEN, VAN GELDEREN en HUMEN als „kwartier"wapens onbetrouwbaar te noemen.

GENEALOGISCHE AANTEKENINGEN OVER AANVERWANTE GESLACHTEN

DE WAERSEGGERE - COSTER - VAN BERCHEM

I. Mr. AUGUSTIJN DE WAERSEGGERE ⁽¹⁾ rentmeester van den grooten Heiligen Geest (St. Pietersparochie) te Leuven 1565-1577 ⁽²⁾, woonde aldaar in de dorpsstraat (St. Pietersparochie) ⁽³⁾ en liet de volgende kinderen doopen ⁽⁴⁾:

1. CATHARINA, gedoopt te Leuven 10 Juli 1562.
2. ANNA, gedoopt te Leuven 17 November 1563.
3. JOANNES, gedoopt te Leuven November 1564.
4. JOANNES, gedoopt te Leuven November 1565, volgt II.
5. ANNA, gedoopt te Leuven September 1566.

⁽¹⁾ Over hem en zijn nakomelingen wordt in de hs. geslacht-registers VAN SON, in de Inleiding genoemd, het volgende medegedeeld:

I. AUGUSTIJN DE WAERSEGGERE is geboren binnen Leuven St Augustijn-avont 1533, wert 1565 Rentmeester van den grooten Heiligengeest, trouwt CRISTINA DE GELDER, wiens vader was Raatsheer tot Mechelen in den Hogen Raat, en zijn door de vervolging des Hertoghs van ALBA na Holland gevlugt en alles verlaten. Het wapen is 1 quartier gout met drie staande blauwe balken, voorts de gront gout, met twee mispelbloemen. Zijnde anno 1722 nog in wesen een JAN DE WAERSEGGERE, alsdoen prelaat te Parck buijten Leuven, en heeft een schilderij met dit wapen er boven gegeven in St. Regoelekerk tot Brussel.

Uit dit huwelijk:

1. WILLEM DE WAERSEGGERE is geweest pedel der Universiteit tot Lijden aldaar den 31 Augustus 1607 gestorven en voert pant vant Koor in de Pieterskerck begraven.
 2. JAN, volgt II.
- II. JAN AUGUSTIJNSSOON DE WAERSEGGERE geboren 8 November 1565. Zijn peters waren Mr. JAN VAN OLDENBARNEVELT, ridder, Heere van den Tempel, en Mr. JAN DE ASCE, edelman. Hij was commissaris der admiraliteit op 't fort Crevecoeur, trouwt met COMMERKE GIJBEN, doghter van JAN GIJBEN en NEELTJE VAN HUIJMEN. Hij is gestorven tot Crevecoeur en tot Heel (Hedel) begraven den 14 November 1616 en COMMERKE zijn vrou tot Geertruidenbergh gestorven den 22 Februari 1643, out 77 jaar, nagelate een doghter:

III. CRISTINA DE WAERSEGGERE geboren den 10 Maij 1602 opt huijs te Hemert, trouwt 1621 met ABRAM COSTERUS. Hij obit 1625, nalatende een doghterke; wederom hertrouwt 25 Januari 1626 met MATTHEIJS VAN SON.

Uit het 1e huwelijk:

1. JOHANNA COSTERUS, volgt IV.
 2. ADRIAAN ABRAMSE COSTERIS, jong obit.
- IV. JOHANNA COSTERUS, geboren 2 Januari 1624, trouwt PIETER VAN BERCHEM.

Uit dit huwelijk:

1. CRISTINA VAN BERCHEM, tr. ABRAM VAN DER ULST. Sonder kinderen.
2. MARGRITA VAN BERCHEM, tr. GIJSBERT GEVERS, waaruit a. JOHAN GEVERS tr. JOHANNA CASIUS, b. PIETER GEVERS in Oost Indien.
3. ABRAM VAN BERCHEM, volgt V.

II. JAN DE WAERSEGGERE, gedoopt te Leuven in November 1565, trouwt te Heusden in 1600 ⁽⁵⁾ COMMERKE JANS, geboren te Raamsdonk. „JAN AUGUSTIJNSSON DE WAERSEGGERE, schrijver van Capitein GHIJSELAER commandeerende opt fort te Hemert“, ontving 11 October 1601 van de Raad van de Admiraliteit op de Maze commissie om de schepen te visiteeren, die voorbij Hemert en daaromtrent passeerden, waarvoor hem 22 Mei 1602 22 ponden werden uitbetaald. Verder werden hem opdrachten gegeven om notitie te houden van de paarden en bestiael, die in de Bommelerwaard en het Land van Altena weidden en deze niet te laten gaan naar den vijand zonder licent te betalen. Spoedig daarop werden hij en CLAES OUWERTS benoemd tot commissarissen op het fort Crevecoeur, waar in November 1601 hun voorgangers waren ontslagen, omdat zij zich „niet wel gequeten hadden“ van hun taak. In Januari 1604 werd De WAERSEGGERE naar Rotterdam ontboden om het cherschersambt (ontvanger) te bedienen. In Augustus 1605 was hij weer terug op Crevecoeur, waar hij een „logement“ bewoonde. Hij had er de beschikking over een roy-jachte en soldaten om ten tijde van hoog water en van vorst toe te zien op de veren „tot belettinge van lorren-drayerijen“ (fraude). Hij overleed op Crevecoeur zes weken voor het einde van 1616, althans voor 16 November 1616, waarna aan zijn weduwe uit zeker consue-ratie het 2e half jaar vol werd uitbetaald ⁽⁶⁾.

Op 12 April 1611 kocht hij het huis het gulde Cluijsterslot te Geertruidenberg en op 26 November 1615 het huis het Poortgen aldaar gelegen achter het vorig genoemde huis. Op 26 November 1616 loste zijn weduwe de hypotheek op het

V. ABRAM VAN BERCHEM, schepen van Geertruidenbergh, trouwt ANNA VAN DER PUNTEN.

Uit dit huwelijk:

1. JOHANNA VAN BERCHEM, tr. October 1721 JAN HOGERWERF, hiervoor capiteijn in de Kil, waaruit ANNA CRISTINA HOGERWERF, geb. 29 Januari 1723, tr. 1742 Mr. DE JONGH.
2. MARIA VAN BERCHEM, tr. JAN VAN DEN BERGH.
3. CRISTINA VAN BERCHEM, tr. 1725 H. A. VAN DER SCHOUT, luitenant onder de marijne, ob. 1739, waaruit a. ANNA WENDELINA VAN DER SCHOUT, geb. Meert 1726; b. ABRAM VAN DER SCHOUT, geb. 1728.

De vlucht van AUGUSTIJN DE WAERSEGGERE uit Leuven, wegens vervolging door den Hertog van ALVA is onwaarschijnlijk. In Chambres des Comtes No. 597: Déclarations des Biens confisqués au quartier de Louvain 1578-1581 (R. Archief Brussel) komen nl. geen goederen van hem voor. Wel echter van PAUWEL DE WAERSEGGERE (folio 73v) en van MERTTEN DE WAERSEGGERE (folio 168v).

⁽²⁾ Zie Inventaire des Archives de l'Assistance publique de la ville de Louvain, gedrukt 1933, blz. XVI, 39, 43, 151, 157, 159, 162, 164, 567.

⁽³⁾ Rijks-archief Brussel. Papiers d'Etat et de l'Audience No. 618.3: Perception des deniers 1569-1574, waarbij o.a. een cahier getiteld: 100me roerende goederen te Loven. Zie hierin folio 3.

⁽⁴⁾ Doopregister van Leuven, Parochie St. Pieter. De moedersnaam der kinderen wordt hierin niet genoemd.

⁽⁵⁾ Trouwboek van Heusden, waarin in 1600, zonder nadere datum, het huwelijk van „JAN DE WAERSEGGER van Loeven en COMMERKE JANS van Raamsdonck“. In het rechterlijk archief van Raamsdonk komt wel voor een JAN GIJBEN, mogelijk de vader van COMMERKE, doch uit de acten blijkt geen familie-verband.

⁽⁶⁾ Admiraliteit op de Maze nos. 109-114: Resolutien van 11 October 1601, 3 November 1601, 22 en 23 Mei 1602, 14 Januari 1604, 31 Augustus 1616 en 18 Januari 1617, alsmede No. 76B: Grootboek van den Ontvanger-Generaal, 2e pak, fol. 444v., 467, 468, 471, 473v., en 3e pak fol. 40v., 41v., 44v. en 61.

ber 1630, tr. 2e te Geertruidenberg 9 Juni 1631 (ondertr. aldaar 17 Mei en te Rotterdam 25 Mei 1631) CORNELIA BELLAERT, dochter van GERRIT, geboren te Schoonhoven, overleden te Geertruidenberg ⁽¹⁴⁾ voor 15 November 1669.

Uit het 1e huwelijk:

1. CLARA, geboren te Rotterdam, tr. te Geertruidenberg (ondertr. aldaar 28 October 1651) WILLEM DAY, geboren te de Clundert, soldaat onder kapitein TATE te Geertruidenberg.

Uit dit huwelijk:

- a. PITERNELLA.
- b. ELISABETH.

Uit het 2e huwelijk 5 kinderen, waarvan in 1669 in leven:

2. MARIA, volgt III.
3. JAN, geboren te Geertruidenberg, tr. 1663 CORNELIA VAN SON.
4. SARA, geboren te Geertruidenberg, tr. 1664 SIMON VAN SON.
5. BARENT, geboren te Geertruidenberg, tr. 1676 CATHARINA VAN SON.

PIETER JANSZ. VAN NES regelde in December 1630 als weduwnaar van PIETERTJE PIETERS, met zijn zwager JACOB HERTOCHS de opvoeding van zijn kind ⁽¹⁴⁾.

Hij was wijnkooper te Geertruidenberg ⁽¹⁵⁾. In 1646 kocht hij een huis aan de zuidzijde van de markt, op den hoek van de Borchstraat, waar de Vergulde Wan uithing ⁽¹⁶⁾. Dit huis werd na zijn dood eigendom van zijn zoon BARENT VAN NES.

In 1660 kocht hij een „huys, thuyn, boomgaert en plantasien“, gelegen te de Made op de heide, voor 1400 gulden ⁽¹⁷⁾.

Den 20 September 1658 testeerde Jouffr. NEELTGEN BELLAERTS GERRITSDR., huisvrouw van Sr. PIETER JANSZ. VAN ESCH, wonende te Geertruidenberg in het huis genaamd de Vergulde Wan. Zij benoemde haar man tot universeel erfgenaam, mits hij aan „haerluyder beyder vijff kinderen“ bij meerderjarigheid te samen 5000 carolus gulden afstand. Zij stelde tot voogden over minderjarig na te laten kinderen haar broeders DIRCK en NICOLAES BELLAERT ⁽¹⁸⁾.

Na het overlijden van CORNELIA BELLAERT, testeerde PIETER JANSZ. VAN NES 15 November 1669, waarbij hij zijn kinderen uit zijn 2e huwelijk met name MARIA, JAN, SARA en BARENT tot zijn erfgenamen benoemde, mits zij 1800 carolus gulden uitkeerden aan zijn voor dochter CLARA ⁽¹⁹⁾.

PIETER JANSZ. VAN NES, die 22 April 1676 nog voor schepenen compareerde ⁽²⁰⁾, was voor 12 Juli 1678 overleden ⁽²¹⁾.

III. MARIA VAN NES, geboren te Geertruidenberg, overleden na 9 Februari 1696 ⁽²²⁾, tr. te Geertruidenberg 21 Januari 1659 (ondertr. 4 Januari) ADRIAEN VAN GILS, geboren aldaar, serviesmeester te Geertruidenberg, schepen aldaar 1659-'62, '65, '70, '71, '73, '74, '76-'79, '84, '85, '92, thesaurier 1672; '80, '81; burge-meester 1668, '69, '89, '93-95; testeerde met zijn vrouw 1 Juni 1660 ⁽²³⁾ en 17 Juni 1693 ⁽²⁴⁾, overleden voor 9 Februari 1696, zoon van JAN ADRIAENSZ. VAN GILS ⁽²⁵⁾, brouwer in 't Swaenshals en schepen van Geertruidenberg 1654-'56, en JANNEKEN GIJSBRECHTSDR. ⁽²⁵⁾.

⁽¹⁴⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 13 December 1630.

⁽¹⁵⁾ Als zoodanig het eerst vermeld in Reg. van Giften, acte 20-6-1636.

⁽¹⁶⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 29 Juli 1646.

⁽¹⁷⁾ Idem, acte 16 Januari 1660.

⁽¹⁸⁾ Notaris D. Eelbo te Dordrecht.

⁽¹⁹⁾ Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

⁽²⁰⁾ Register van Giften.

⁽²¹⁾ Notaris M. van Tilburgh te Geertruidenberg.

⁽²²⁾ Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acte 9 Februari 1696.

⁽²³⁾ Register van testamenten voor schepenen van Geertruidenberg.

⁽²⁴⁾ Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg.

⁽²⁵⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 28 Februari 1666.

BELLAERT

I. CORNELIS HENDRIKSZ. BELLERT, electeur van Schoonhoven 1578 ⁽²⁶⁾.

Kinderen:

1. HEYLTGEN, geboren te Schoonhoven, tr. aldaar 12 Januari 1603 ADRIAEN CLAESZ. RIB, uit den Nieupoort ⁽²⁷⁾, vroedschap en electeur van Schoonhoven 1620, schepen 1621, '22 ⁽²⁸⁾, brouwer in den Posthoorn aldaar ⁽²⁹⁾.
2. GERRIT, volgt II.

II. GERRIT CORNELISZ. BELLART, geboren te Schoonhoven, kocht 12 Januar 1605 van zijn zwager ADRIAEN CLAESZ. RIB de helft van een huis aan de west zijde van de haven te Schoonhoven, dat hij en zijn zuster HEYLTGEN hadden geerfd van hun ouders, die ook een huis hadden nagelaten aan de Havensloot en een huis in 't Velteroortstraatje ⁽³⁰⁾; schipper van Schoonhoven op Rotterdam ⁽³¹⁾, verhuisde naar Rotterdam ⁽³¹⁾, tr. te Schoonhoven 11 November 1597 MAR-RICHGEN DIRCKSDR. geboren te Schoonhoven ⁽²⁷⁾, tr. 2e te Schoonhoven 10 Maart 1620 MARITGEN JOOSTEN, wonende te Gouda ⁽²⁷⁾.

Uit het 1e huwelijk ⁽³²⁾:

1. NICOLAAS, geboren te Schoonhoven, tr. te Rotterdam 6 October 1641 INGETJE JANSZ. VAN WAERT ⁽³³⁾, waaruit kinderen en kleinkinderen te Rotterdam gedoopt.
2. CORNELIA, geboren te Schoonhoven, tr. te Geertruidenberg 9 Juni 1631 (ondertrouwd te Rotterdam 25 Mei) PIETER JANSSEN VAN ESCH, weduwnaar, wonende te Geertruidenberg. Zie geslacht VAN NES hier voor.
3. DIRCK, hoofdman te Ysendyck, overleden aldaar 1682, oud 78 jaar, tr. AELTGEN JANSZ., kinderloos overleden aldaar 1688, oud 79 jaar. Zij testeerde aldaar 4 October 1688 voor notaris H. van Dijke. Beide begraven in de Herv. kerk te Yzendijke onder een zerk, waarop een wapen: een bel aan een lint ⁽³⁴⁾. Zij lieten tezamen na ruim 24000 gulden ⁽³⁵⁾.
4. CORNELIS, gedoopt te Schoonhoven 13 Maart 1605 ⁽³⁶⁾.
5. MACHELTGEN, gedoopt te Schoonhoven 6 Mei 1607 ⁽³⁶⁾, overleden te Geertruidenberg. De opening van haar besloten testament geschiedde 21 Augustus 1679 te Geertruidenberg voor notaris M. Gerrits.
6. ADRIAEN, gedoopt te Schoonhoven 16 Augustus 1609 ⁽³⁶⁾.
7. AELTGEN, gedoopt te Schoonhoven 23 September 1610 ⁽³⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Register van benoemingen van Schoonhoven, No. 232.

⁽²⁷⁾ Register der huwelijken in de Gereformeerde kerk te Schoonhoven.

⁽²⁸⁾ Transportregister van Schoonhoven, acten 22 Juni 1620 en 19 Maart 1621.

⁽²⁹⁾ Idem, acten 12 Januari 1605, 23 Mei, 25 Mei en 17 Juli 1607.

⁽³⁰⁾ Memoriaal en requestboek van Schoonhoven, acte 24 Juni 1619.

⁽³¹⁾ Bij de ondertrouwacte te Rotterdam van zijn dochter CORNELIA 1631, staat „woont in de Baenstraat“; bij die van zijn zoon NICOLAAS 1641 staat „woont op de Blaeck“.

⁽³²⁾ De familienaam dezer kinderen komt steeds voor als BELLAERT.

⁽³³⁾ Gereformeerd trouwregister van Rotterdam.

⁽³⁴⁾ Bloys van Treslong Prins, Geneal. en Herald. Gedenkwaardigheden in Zeeland.

⁽³⁵⁾ Vrijwillige condemnaties van de H. Raad van Holland, acte 4 Maart 1689; Notaris P. Rutter te Geertruidenberg, acte 21 September 1689; Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 3 Maart 1691.

⁽³⁶⁾ Doopboek der Hervormden te Schoonhoven.

⁽³⁷⁾ Bloys van Treslong Prins, Gen. en Her. gedenkwaardigheden in N. Brabant, 1924. De beschrijving van het wapen SCHUYFFHIL is daar onjuist en moet luiden: Gevierendeeld, 1 en 4 in rood twee gouden lilies, één linksboven en één rechtsonder, en een zilver vrijkwartier beladen met vijf zwarte hermelijnstaarten 2, 1, 2; 2 en 3 in zwart drie zilveren 8-puntige sterren 2 en 1. Helmtaken een gouden lillie tusschen een vlucht van rood en zilver.

⁽³⁸⁾ Leenregister van Polanen.

Poortgen gedeeltelijk af (?). Zij vestigde zich te Geertruidenberg in het Cluijster-slot.

Uit dit huwelijk:

1. CHRISTINA, volgt III.

III. CHRISTINA DE WAERSEGGERE, geboren te Hemert, overleden te Geertruidenberg 31 Augustus 1670, trouwt te Geertruidenberg 5 September 1621 ABRAHAM COSTER, geboren aldaar omstreeks 1597, zoon van ADRIAEN FRANS COSTERS en LIJNTGEN CORNELISDR. ABRAHAM COSTER ging in Juli 1619 „voor sekeren tijd van Jaaren buyten slants om de fransse spraecke ende andersints te leeren ende besoecken“, ontving vooraf van zijn moeder, die hertrouwd was met WILLEM GEERITZ CROON, zijn vaderlijk erfdeel, bestaande in de helft van het huis de Steur op de Vischmerckt te Geertruidenberg, waarin zijn vader had gewoond en de helft van een stuk weiland onder Raamsdonk. Hij verkocht met zijn stiefvader CROON in 1621 het huis de Steur. Door zijn huwelijk werd hij brouwer in de Posthoorn te Geertruidenberg. Na zijn overlijden hertrouwde CHRISTINA DE WAERSEGGERE in 1626 met MATHIJS VAN SON. Uit het 1e huwelijk:

1. JOHANNA COSTERUS, volgt IV.

24 Juli 1619. Contract van afscheyt tusschen LIJNTGEN CORNELISDR. naergelaten weduwe van ADRIAEN FRANS COSTERS, geassisteert met WILLEM GEERITZ CROON haeren jegenwoordigen man, ende ABRAHAM ADRIAENSZ haer comparante voorsone geprocreert bij den voorg. ADRIAEN FRANS COSTERS, oudt 22 Jaeren.

(Register van Giften van Geertruidenberg).

6 Augustus 1621. Uitspraak in een geschil tusschen COMMERKE JANSDR., weduwe JOHAN DE WAERSEGGER, als mantenerende t'Recht van CRISTINA WAERSEGGERS hare dochter, ter eenre en CORNELIA CORN. THIELEN ter andere zijde.

(Sententien van Geertruidenberg).

2 October 1623. ABRAHAM ADRIAEN COSTERS, brouwer in den Posthoorn, transporteert een schuldbrief van 750 rijns gulden aan den oud-burgemeester CORNELIS VAN NISPEN.

Register van Giften van Geertruidenberg).

7 Juni 1645. Contract van timmeringhe tusschen LYNTGEN CORNELISDR., weduwe WILLEM GERRITS CROON, geassisteert met MATHIJS VAN SON, brouwer, als getrouwt sijnde mette naergelatene weduwe van haeren overleden soon, contra CORNELIS DEN RUIJMEN, laeckencooper, wegens het vernieuwen van DEN RUIJMEN's huis genaamd den Moriaen.

(Register als voren).

IV. JOHANNA COSTERUS geboren 2 Januari 1624, werd opgevoed ten huize van haar stiefvader MATHIJS VAN SON en ontving bij haar meerderjarigheid ter voldoening van haar vaderlijk erfdeel 500 rijns gulden „met oock noch twee silveren beeckers die tvoors. kint tot pille gifte gegeven sijn ende desselfs kints naem op gesneden staen, mitsgaeders oock noch vijff berden daer inne geschildert staen de vijff sinnen“.

27 Maart 1626. CRISTINA JANSDR., weduwe ABRAHAM COSTERS, met haar jegenwoordigen man MATHIJS SIJMONSSE VAN SON ter eenre, en de voogden van JANNEKEN ABRAHAM COSTERS, met haar grootmoeder CAELIJN CORNDR. en haar stiefgrootvader WILLEM GERRITZ CROON ter andere zijde, regelen de opvoeding en de vaderlijke nalatenschap van voornoemde JANNEKEN.

(Register van Giften van Geertruidenberg).

Zij ondertr. te Geertruidenberg 20 Mei 1650, tr. aldaar 26 Juni 1650 PIETER VAN BERCHEM, geboren te Geertruidenberg. Mr. chirurgijn, wonende aan de zuidzijde van de markt aldaar. Na hun beider dood werd dit huis in 1686 door hun kinderen verkocht (?).

(?) De betreffende koopacten zijn beschreven bij zijn schoonzoon MATHIJS VAN SON.

(*) Register van Giften van Geertruidenberg, acte 25 Januari 1686.

Uit dit huwelijk:

1. CRISTINA VAN BERCHEM, geboren te Geertruidenberg, tr. te de Made 6 April 1676 (ondertr. te Geertruidenberg 22 Maart) ABRAHAM VAN DER HULST, geboren te Gorinchem.
2. MARGRITA VAN BERCHEM, trouwt GIJSBERT GEVERS.
3. ABRAHAM VAN BERCHEM, volgt V.

V. ABRAHAM VAN BERCHEM, geboren te Geertruidenberg, wijnkooper en schepen aldaar 1704, 1706-1708, 1710, 1711, 1718; 1719; 1721-1725; ondertr. te Geertruidenberg 26 Augustus 1685 ANNA VAN DER PUNTEN, geboren te Cappel. Zijn nagelaten goederen werden in 1733 door zijn kinderen gedeeld (?).

Uit dit huwelijk:

1. JOHANNA VAN BERCHEM, geboren te Geertruidenberg, ondertr. aldaar 10 October 1721 JOHAN HOOGEWERF, zoon van DOMINICUS en ANNA CRISTINA VAN SON. Zie de genealogie HOOGEWERF hierna.
2. MARIA VAN BERCHEM, geboren te Loon, ondertr. te Geertruidenberg 8 Juli 1729 JAN VAN DEN BERG, schepen van Geertruidenberg 1733-1746.
3. CRISTINA VAN BERCHEM, geboren te Geertruidenberg, tr. aldaar 18 Maart 1725 (ondertr. 24 Februari) HENDRIK ADOLPH VAN DER SCHAUT, geboren te Breda, lieutenant onder 't Regiment van den Collonel baron VAN LEEFFDAEL te Geertruidenberg (1725), later onder 't Regiment van den Overste VAN BERCHEM te Bergen op Zoom (1733).

VAN NES

I. JAN BARENTS. VAN NES, schrijnwerker te Rotterdam, tr. 1e MARITGE CORNELISDR., met wie hij 29 Augustus 1597 ⁽¹⁰⁾ en 12 October 1598 ⁽¹¹⁾ testeerde; tr. 2e CLARA PIETER GHIJSBRECHTSDR., die hertrouwde met PEETER BARENTS VAN ES. In hun testament van 14 April 1609 herroepen JAN VAN NES en zijn 2e vrouw hun testament van 3 Augustus 1604 voor notaris G. van Breemen te Rotterdam gepasseerd en maken bepalingen ten aanzien van zijn voorkinderen uit zijn 1e huwelijk en van hunne kinderen PIETER, SARA en de kinderen, die zij nog zouden mogen krijgen ⁽¹²⁾.

Uit het 1e huwelijk:

1. CUNIJERTGEN.
2. CORNELIS.

Uit het 2e huwelijk:

3. PIETER, volgt II.
4. SARA, geboren vóór April 1609, woont 1643 te Amsterdam.
5. AELBRECHT, geboren na April 1609, was 1643 in Oost Indie.

16 Maart 1643. PIETER JANS VAN ES, wijnkooper te Geertruidenberg, mede namens zijn broeder AELBRECHT in Oost Indie en zijn zuster SARA te Amsterdam (allen, benevens hun broeder JAN PETERS VAN ES te Rotterdam, kinderen en erfgenamen van CLARA PETERSDR., die getrouwd geweest is met PEETER BARENTS VAN ES en alzo mede erfgenamen van wijlen CLAES JANSZ. VAN NOORDEN) geeft volmacht om eenige perceelen land in Oost Barendrecht in bezit te nemen. (Register van Giften van Geertruidenberg).

II. PIETER JANSZ. VAN NES, geboren te Rotterdam, overleden te Geertruidenberg tusschen 1676 en 1678, tr. 1e PIETERTJE PIETERS, overleden voor 13 Decem-

(¹⁰) Notaris C. van Opstall te Geertruidenberg, acte 23 November 1733.

(¹¹) Notaris G. J. van Woerden te Rotterdam.

(¹²) Register van testamenten ter Weeskamer van Rotterdam vertoond 1595-1605.

(¹³) Notaris J. Symonsz te Rotterdam.

(¹⁴) Volgens Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 3 Maart 1691.

Van Nes

I. JOHAN WILLEMSZ. SCHUYFFHIL werd burgemeester van Geertruidenberg na de verovering van die stad in Juni 1593 door Prins Maurits. In de kerk te Geertruidenberg hangt nog het wapenbord (waarboven abusievelijk het jaartal 1583) waarop zijn afgebeeld de wapens van de nieuwe regenten ⁽⁸⁷⁾.

JOHAN SCHUYFFHIL was burgemeester 1593-'95, '99, 1600, '09, '10, schepen o.a. 1618-'20, '24, thesaurier 1622, 1623..

Hij werd 10 Januari 1602 beleend met drie morgen land in Standhasen ⁽⁸⁸⁾. Hij overleed 1624. Hij was getrouwd met METGEN DAMIS SEEUS. Zij lieten ongeveer f 22000 na, die 16 December 1624 onder hun ses kinderen werden verdeeld en waarbij aan DAMIS SCHUYFFHIL „om sijne neeringe wille“ werd toebedeeld het huis de gulde Clock aan de zuidzijde van de markt voor f 2000.— ⁽⁸⁹⁾.

Uit dit huwelijk ⁽⁹⁰⁾:

1. MAEYKEN, geboren te Geertruidenberg, tr. aldaar 9 Februari 1614 (ondertr. 25 Januari) PIETER DIELISZ. GIJSELS, geboren te Geertruidenberg, brouwer in de Witte Ster aldaar, schepen van Geertruidenberg 1636-'41, '45, '46, overleden 1646.
2. WILLEM, geboren te Geertruidenberg ± 1589, verkreeg, oud 20 jaar, den 14 Augustus 1609 een paspoort om sich „voir eenighen tijt buyten slandts te begeven om wat te versoeken“ ⁽⁹¹⁾. Hij werd 22 April 1627, na den dood van zijn vader, beleend met drie morgen land in Standhasen ⁽⁸⁸⁾. In 1630 wordt hij vermeld als laeckencooper en capitein van een compagnie borgers binnen Geertruidenberg, waar hij woonde aan de zuidzijde van de markt naast de Swaen. Hij overleed tusschen 21 December 1635 en Maart 1640 ⁽⁹²⁾, tr. ADRIAENTGEN ADRIAENSDR. weduwe GERRIT ARENTS HERTOCH, overleden tusschen 1630 en 21 December 1635 ⁽⁹³⁾.
Huwelijk kinderloos ⁽⁹⁴⁾.
3. DAMIS, volgt II.
4. ADRIAENTGEN, geboren te Geertruidenberg, tr. aldaar 17 December 1628 (ondertr. 24 November) CAREL HUIJGENS, geboren te Geertruidenberg, lieutenant van den Gouverneur COOP aldaar, overleden voor 10 November 1631 ⁽⁹⁵⁾.
Huwelijk kinderloos ⁽⁹⁶⁾.
5. ANNA, ongehuwd overleden ⁽⁹⁷⁾.
6. WILLEMINA, ongehuwd overleden ⁽⁹⁸⁾.

II. DAMIS SCHUYFFHIL, geboren te Geertruidenberg, thesaurier van Geertruidenberg 1619, schepen 1621-'23, '25, '28-'30, '34-'36, '43, '49-'53, burgemeester 1626, '27, 31-'33, '37-'42, '44-'46. Hij werd 18 September 1647, na den dood van zijn broeder WILLEM, beleend met drie morgen land in Standhasen ⁽⁸⁸⁾, overleden 1653, ondertr. te Geertruidenberg 8 Juni 1614 ANNA HEYS GODSCHALCKSDR., geboren te Geertruidenberg. Hun huis de Clocke werd in 1660 door hun kinderen verkocht ⁽⁹⁹⁾.

⁽⁸⁹⁾ Register van Giften van Geertruidenberg 1660-1668, fol. 262-266.

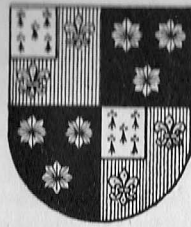
⁽⁹⁰⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acten 16 December 1624 en 29 Mei 1635.

⁽⁹¹⁾ Register van Attestation van Geertruidenberg.

⁽⁹²⁾ Register van Giften van Geertruidenberg.

⁽⁹³⁾ Idem, acte 7 Juni 1643.

⁽⁹⁴⁾ Idem, acte 27 Februari 1660.

Schuyffhil

Uit dit huwelijk ⁽¹⁰⁰⁾:

1. MATHIJS, volgt III.
2. JOHAN, soldaat onder de compagnie Guardes van de Staten van Holland te 's-Gravenhage 1656 ⁽¹⁰¹⁾, gereformeert lieutenant 1682 ⁽¹⁰²⁾.
3. MACHTELD, geboren te Geertruidenberg, tr. aldaar 1e 6 November 1639 (ondertr. 7 October) MAERTEN CLAESZ. VAN GESEL, geboren te Geertruidenberg, brouwer in de Swaen aldaar, thesaurier van Geertruidenberg 1637-'40, schepen 1642-'45. Zij tr. aldaar 2e 20 October 1647 (ondertr. 27 September) ABRAHAM CRILLAERTS, geboren aldaar, brouwer in de Witte Arent. Zij tr. aldaar 3e 16 November 1653 (ondertr. 18 October) JOHANNES GRUYTERS, geboren aldaar, brouwer in de Hant.
4. CATARINA, geboren te Geertruidenberg, ondertr. aldaar 26 Mei 1646 MATHIJS HEYS, geb. aldaar, lakenkooper in het vergulde laecken aan de zuidzijde van de markt te Geertruidenberg, vertrok 1661 „stilswijgende uyt der selver stede“, waarna MATHIJS SCHUYFFHIL curateur over zijn achtergelaten boedel werd ⁽¹⁰³⁾.
5. MARIA, geboren te Geertruidenberg, ondertr. aldaar 20 Maart 1648 JOHAN HERRIS, vaandrig onder capitein PLUNCKET (1648), onder de compagnie voetknechten van de Luytenant Coronel ZITNAIJ (1653) ⁽¹⁰⁴⁾, vermeld als kapitein in 1668 ⁽¹⁰⁵⁾.
6. WILLEM, geboren te Geertruidenberg, is 1653 meerderjarig, procureur voor 't Hof van Holland te 's-Gravenhage sedert 1659, overleden, aldaar Juli 1680, ondertr. aldaar 29 Februari 1660 CRISTINA DAESDONCK, geboren te Gouda. Hij ondertr. 2e te 's-Gravenhage 14 Mei 1673 MAGDALENA VAN DER HEYDEN weduwe Ds. MICHEL HENRICX.
Uit het 1e huwelijk:
 - a. ABRAHAM, gedoopt te 's-Gravenhage Kloosterkerk 1 April 1667, secretaris van Helmond ⁽¹⁰⁶⁾.

III. MATHIJS SCHUYFFHIL, geboren te Geertruidenberg, brouwer in 't Hart, schepen, burgemeester en thesaurier van Geertruidenberg, werd 17 October 1757, na den dood van zijn vader, beleend met drie morgen land in Standhasen ⁽⁸⁸⁾, tr. 1e te Geertruidenberg 16 Februari 1654 (ondertr. 27 Januari) JOHANNA VAN GILS, geboren te Geertruidenberg, dochter van JAN ADRIAENSZ. VAN GILS (brouwer in 't Swaenshals, schepen van Geertruidenberg 1654-'56) en van JENNEKEN GIJSBERTSDR. ⁽¹⁰⁷⁾. Hij tr. 2e aldaar 1667 GEERTRUYD VAN SON, Uit het 1e huwelijk 6 kinderen, waarvan in 1681 nog 4 in leven ⁽¹⁰⁸⁾:

1. JAN MAURITS, was 9 October 1692 getuige bij den doop van ANNA WILHELMINA VAN SON, dochter van AUGUSTINUS. Hij kocht met zijn zuster JOHANNA in 1695 een huis in de Veenestraat te Geertruidenberg, dat zij in

⁽¹⁰⁰⁾ Idem, acte 8 Februari 1653.

⁽¹⁰¹⁾ Notaris Sterrevelt te 's-Gravenhage, acte 15 Juli 1656.

⁽¹⁰²⁾ Notaris P. Rutter te Geertruidenberg, acte 14 October 1682.

⁽¹⁰³⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acten 1 April 1650 en 16 Augustus 1661.

⁽¹⁰⁴⁾ Idem, acte 8 Februari 1653.

⁽¹⁰⁵⁾ Idem, acte 7 Maart 1668.

⁽¹⁰⁶⁾ Hooge Raad van Holland No. 962, acte 22 Maart 1698.

⁽¹⁰⁷⁾ Leenregister van Polanen, acte 14 November 1704.

⁽¹⁰⁸⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 28 Februari 1666.

⁽¹⁰⁹⁾ Notaris P. Rutter te Geertruidenberg, acte 2 Juni 1681.

⁽¹¹⁰⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acten 14 October 1695 en 16 Februari 1703.

⁽¹¹¹⁾ Blijkens acte van beleening van zijn zuster ANNA.

⁽¹¹²⁾ Register van Giften van Geertruidenberg, acte 15 Januari 1717.

⁽¹¹³⁾ Register van Contracten van Geertruidenberg, acte 27 September 1695.

⁽¹¹⁴⁾ Notaris A. Hoevenaer te Raamsdonk, acte 5 September 1734.

- Februari 1703 nog te zamen bezaten⁽⁵⁵⁾. Hij overleed kinderloos voor 14 November 1704⁽⁵⁶⁾.
2. ANNA, werd 14 November 1704, na den dood van haar vader, beleend met drie morgen land in Standhasen⁽⁵⁷⁾. Zij tr. 1680 AUGUSTINUS VAN SON.
 3. JOHANNA, woonde in 1717 als „bejaerde dogter“ te Baambrug (provincie Utrecht)⁽⁵⁷⁾.
 4. WILLEMINA, geboren te Geertruidenberg, overleden aldaar Juni 1740, ondertr. aldaar 24 Maart 1686 Mr. FRANCOIS OOSDORP, geboren te Geertruidenberg, advocaat aldaar, zoon van PETRUS, predikant aldaar⁽⁵⁸⁾. Zij schonk in 1734, weduwe zijnde en wonende te Geertruidenberg, aan haar neef Mr. MATHIJS VAN SON, advocaat te Amsterdam, en aan zijn huisvrouw ANNA MARIA ABO, „uyt overweeginge van goede diensten en genotene vriendschap en uijt andere redenen van vergeldinge“ haar buitenplaats Berghvliet, gelegen bij Baambrug onder Abcoude⁽⁵⁹⁾.

GRUYTERS

I. WOUTER JANSZ. GRUYTER, woonde 1558 aan de zuidzijde van de markt te Geertruidenberg, gasthuismeester 1562, 1565⁽²⁾.

II. JOOST WOUTERS GRUYTERS, verkocht 1563 namens zijn vader een stede in de Made⁽²⁾, tr. 1e MARIKEN CORNELISDR. VAN GHEESEL, overleden voor 1563⁽²⁾, tr. 2e N.N.

Uit het 1e huwelijk :

1. ANNA, minderjarig in 1563, tr. ARENT GERRITS HERTOCH, schepen van Geertruidenberg 1605, '06, '11, burgemeester 1608, '09.

Uit dit huwelijk:

- a. JOOST ARENTS HERTOCH geseijt VAN ALENBURCH⁽³⁾, brouwer in de Ketel, schepen van Geertruidenberg 1629-1631, 1636 en president schepen 1637, '38.

Uit het 2e huwelijk :

2. JOHAN, volgt III.

III JOHAN JOOSTEN GRUYTERS, geboren ± 1564⁽⁴⁾, schoenmaker⁽⁴⁾ en schepen van Geertruidenberg, overleden tusschen 1611 en 1618, tr. 1e NEELTKEN JACOBSDR., overleden 1605⁽⁵⁾, tr. 2e CATHARINA SEBASTIAENSDR. VAN DEN HEUVEL, geboren ± 1578.

Uit het 1e huwelijk :

1. ADRIAEN (den ouden), geboren 1595⁽⁶⁾, volgt IV.

Uit het 2e huwelijk⁽⁶⁾ :

2. ADRIAEN (de jonge)⁽¹⁾ schepen van Geertruidenberg 1656-'58 en burgemeester 1659, overleden 1660⁽⁷⁾, tr. te Geertruidenberg 17 April 1644 (ondertr. 29 Maart) ENGELTJE VERHAGEN weduwe TEUNIS JANSZ. VAN DER WERCK.

(1) Gruyters voert: „drie zalmen“, volgens het opgedrukt zegel van ADRIAEN GRUYTERS schepen van Geertruidenberg, op een schepenbrief van 27 November 1658, voorkomende in de stukken betreffende een proces van JOHANNA SWAEN weduwe JAN VOORDIJ, burgemeester van Geertruidenberg. (Rechterlijk archief van Raamsdonk No. 18).

(2) Register van Giften van Geertruidenberg.

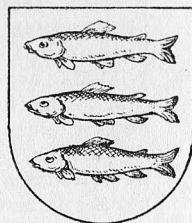
(3) Idem, acte 27 Juli 1649.

(4) Register van Attestatien van Geertruidenberg, acten 6 December 1610 en 15 Februari 1611.

(5) Register van Giften van Geertruidenberg, acte 30 Januari 1606.

(6) Idem, acten 28 Mei 1618, 20 Mei 1619, 28 November 1670.

(7) Idem, acte 27 Mei 1660.

Gruyters⁽¹⁾

3. BARBARA, geboren te Geertruidenberg, tr. aldaar 5 Mei 1641 (ondertr. 12 April) ARNOLDUS BENRAEDT, quartiermeester van de compagnie ruiteren van den graaf van SOLMS te Breda. Zij wonen 1653 te Geertruidenberg⁽⁸⁾.
4. ELISABETH, geboren te Geertruidenberg, tr. aldaar 4 Mei 1631 (ondertr. 15 April) JAN ANTHONISZ. SINNEN, geboren te Geertruidenberg, schipper.

IV. ADRIAEN GRUYTERS (den ouden), geboren te Geertruidenberg 1595, brouwer in de Hant⁽⁹⁾, schepen van Geertruidenberg 1631-'40, '47, gasthuismeester 1642, overleden voor 1657⁽¹⁰⁾, tr. 1e te Geertruidenberg 7 Maart 1621 (ondertr. 4 Januari) CORNELIA VAN DER MERVE, geboren aldaar, dochter van ADRIAEN AERTSZ. en CATHARINA VAN DEN HEUVEL⁽¹¹⁾, tr. 2e aldaar 5 Februari 1632 (ondertr. 30 Januari) ANNA VAN DESSEL, geboren te Geertruidenberg, dochter van ABRAHAM CORNELISZ.⁽¹²⁾, brouwster in de Hant⁽¹⁰⁾, overleden ± 1679⁽¹³⁾.
Uit het 1e huwelijk⁽¹⁰⁾ :

1. JOHAN, geboren te Geertruidenberg, brouwer in de Hant, overleden voor 1670, tr. te Geertruidenberg 16 November 1653 (ondertr. 18 October) MACHTELD SCHUYFFHIL, weduwe ABRAHAM CRILLAERTS en eerder weduwe MAERTEN VAN GESEL⁽¹⁰⁾.

2. CATHALINA, geboren te Geertruidenberg, overleden ± 1658, tr. aldaar 8 Maart 1654 (ondertr. 20 Februari) CORNELIS JOCHEMSZ. CESSINGS, geboren aldaar, bakker⁽¹⁷⁾, schepen aldaar 1668, '70, '71, '73, '74.

Uit het 2e huwelijk :

3. CORNELIA, wordt 1680 met haar zuster MARIA genoemd als brouwsters in de Hant.
4. MARIA.
5. FRANCOISE, tr. 1670 JOHAN VAN SON.

(8) Idem, acte 21 Mei 1653.

(9) Idem, acte 19 October 1645.

(10) Idem, acte 22 Mei 1657.

(11) Register van Sententien van Geertruidenberg, acte 18 October 1669.

(12) Register van Giften van Geertruidenberg, acte 27 Januari 1640.

(13) Idem, acte 13 November 1668.

(14) Idem, acten 21 Mei 1677 en 14 April 1679.

(15) Register van Sententien van Geertruidenberg, acten 9 Augustus, 13 en 19 September 1658.

(16) Register van Giften van Geertruidenberg, acte 1 Augustus 1664.

(17) Idem, acte 8 October 1658.

(18) Volgens „Geslacht Register beginnende met JAN WYNHOF 1449“, h.s. 18e eeuw in familie-archief VAN SON.

ESDRAS MARCHAND kan niet de zelfde zijn als kapitein MARCHANT aan wien 8 Juli 1586 commissie werd verleend als „capitaine d'une compagnie Infanterie Franchoyse de 150 testes“ (Commissie-boeken Raad van State) en die 17 Januari 1587 het kasteel Wouw nabij Bergen op Zoom aan den Hertog van Parma overleverde (Resolutien van den Raad van State op 't Rijksarchief in N. Brabant). In een verklaring toch, naar aanleiding van dit verraad, afgelegd door kolonel FREMIN en zijn officieren, noemt hij MARCHANT „un capitaine provansal de son Regiment“, dus uit het Z. van Frankrijk. (Register van procuratien en certification van Bergen op Zoom, acte 31 Januari 1587). ESDRAS MARCHAND was daarentegen uit het N. van Frankrijk en is vermoedelijk niet in Hollandschen dienst geweest.

(19) Notaris G. v. d. Bouckhorst te Leiden, acten 28 Juni 1636 en 30 Juni 1637.

(20) Zie fiches op de Bibliothèque Wallonne te Leiden.

(21) HELENE DE BREDERODE Baronne et Douairière DE POTLITZ was getuige bij den doop van den zoon van FRANCOIS MARCHAND.

MARCHAND

I. ESDRAS MARCHAND, capitein van een compagnie te voet⁽¹⁸⁾. Blijkens de inschrijving als student van zijn zoon, woonde hij omstreeks 1593 te Sedan. In het nabij gelegen Francheval bezat hij vaste goederen die na zijn overlijden in 1636 en 1637 door zijn zoon werden verkocht⁽¹⁹⁾. In de doopacten van zijn dochters 1597 en 1599 wordt hij genoemd bourgeois de Jametz. (Gelegen 35 K.M. ten Z.O. van Sedan). Hij was getrouwd met JEANNE COLLASSE „wiens vader was Collonel van een regiment te voet“⁽¹⁸⁾.

Uit dit huwelijk :

1. FRANCOIS, geboren te Sedan omstreeks 1593, volgt II.
2. MARIE, geboren te Jametz, gedoopt te Sedan 6 Juli 1597⁽²⁰⁾, begraven aldaar 10 December 1641⁽²⁰⁾, tr. PAUL MADRA, notaris te Francheval.
3. LOYSE, gedoopt te Sedan, 25 April 1599⁽²⁰⁾.

II. FRANCOIS MARCHAND, geboren te Sedan omstreeks 1593, was voor November 1627 secretaris van baron POTLITZ⁽²¹⁾ te Vianen, daarna hofmeester van ritmeester RIPPERDA, in welke qualiteit hij 19 April 1628 als j.m. van Sedan, te Deventer ondertrouwde en te Vianen trouwde met SARA WYNHOFF (dochter van Mr. HERMANUS en ANNA BIESE, die volgen), na te Leiden huwelijksche voorwaarden te hebben gemaakt in 1627 ten huize van haar zwager Ds. RICHARD JEAN DE NERE.

18 Novembre 1627. Huwelijksche voorwaarden van Mons. FRANCOIS MARCHANT tijs d'ESDRAS MARCHANT et de JEANNE COLLASSE, secretaire du baron POTLITZ en son vivant, residant à Viennes, et Mademoiselle SARA WYNHOF fille du Sieur HERMAN WYNHOFF en son vivant conseiller de la cour provinciale d'Utrecht et de damoiselle ANNA BIESE, la dite damoiselle residante aussi à present à Viennes. . . (Notaris J. Angilles te Leiden).

Zij vestigden zich te Leiden, waar FRANCOIS MARCHANT, „sedanensis“; oud 36 jaar den 26 September 1629 werd ingeschreven als student in de wiskunde.

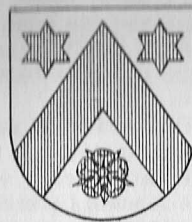
Zij testeerden te Leiden 26 Augustus 1630 voor notaris J. Angilles, waarbij FRANCOIS MARCHANT legaten maakte aan zijn moeder en aan de armen van de gereformeerde kerk van Francheval. Hij benoemde de „dienaren en ouderlingen“ van die kerk tot executeurs van zijn testament voor wat betreft zijn na te laten goederen in Frankrijk⁽²²⁾.

SARA WYNHOFF testeerde weder 8 November 1631⁽²³⁾ en FRANCOIS MARCHANT 9 November 1631⁽²³⁾, waarbij hij legaten maakte aan zijn moeder en aan zijn zusters MARIE en LOUYSE.

Den 26 September 1632⁽²³⁾ gaf F. MARCHANT procuratie aan ABRAHAM LA HUERTE te Sedan om van PAUL MADRA, „bourgeois de Sedan“, terugbetaling te vorderen van 150 livres tournois.

FRANCOIS MARCHANT en SARA WYNHOFF, „wonende tegenwoordigh in de Clocksteech te Leiden“, testeerden nogmaals 21 December 1634⁽²³⁾ Op den zelfden dag gaf hij volmacht aan zijn vrouw om zijn goederen te beheeren⁽²³⁾. Den 22 December 1634 werd tusschen FRANCOIS MARCHANT, JAQUES DAVID en JEAN MOUSNIER geseyt LA MONTAGNE, alle wonende te Leiden, opgericht een „compagnie in coopmanschappen buyten dese provintien“⁽²³⁾.

Nadat zijn vrouw 17 November 1656 in de Pieterskerk was begraven, vertrok FRANCOIS MARCHANT 2 November 1659 uit Leiden⁽²⁴⁾. Hij was nog in leven in 1664, toen hij op 4 Juli getuige was bij den doop van zijn kleindochter SOPHIA MARCHAND.

Marchand

Uit dit huwelijk :

1. ESTHENNE (STEPHANUS), volgt III.

III. Mr. STEPHANUS MARCHAND, gedoopt te Leiden, Waalsche kerk, 15 Januari 1632, werd 16 Mei 1642, oud 10 jaar, student te Leiden; verkreeg 8 Augustus 1658 vergunning aldaar openbare voorlezingen over het recht te houden; werd in 1660 buitengewoon en in 1661 gewoon hoogleeraar in de rechten te Leiden. Hij overleed aldaar 30 Januari 1670 als slachtoffer van de pest⁽²⁵⁾. Hij werd begraven in de „Hoog-Lantsche Kerck in de Noort-Oost cappell No. 92, sijnde het graft van JAN VAN LEEUWEN op den 2en Februarij s'avonts“⁽²⁶⁾. In de Senaatskamer te Leiden hangt zijn portret geschilderd door H. van der Meij. Het is een copie naar het origineel door Arie de Voijs van 1666⁽²⁶⁾.

Hij tr. te Delft 22 December 1660 (ondertr. te Leiden 3 December, te Delft 4 December 1660) GEERTRUYT VERBURGH, wonende aan de oude Delft te Delft (dochter van HENDRIK en ELISABETH VAN DER AA), op huwelijksche voorwaarden van 3 December 1660 voor notaris van der Houve te Delft⁽²⁷⁾. Hun testament werd 19 November 1666 „onder de handt geteijkent“⁽²⁸⁾.

GEERTRUYT VERBURGH kreeg als weduwe 26 December 1670 attestatie naar Delft⁽²⁹⁾, waar zij zich vestigde. In haar testament van 15 December 1691 voor Notaris W. van Ruyven te Delft, benoemde zij tot haar erfgenen haar kinderen MATHEUS „tegenwoordigh in Persien“ (zij wist blijkbaar nog niet, dat hij was overleden), SOPHIA, huisvrouw van den predikant HUGO VAN DER ELST en ELISABETH, huisvrouw van MATHIJS VAN SON, brouwer tot Geertuidenbergh. Zij werd begraven te Delft, oude kerk, 19 Juni 1709⁽³⁰⁾. De scheiding van haar boedel had plaats 2 Juli 1709.

Uit dit huwelijk⁽³¹⁾:

1. SARA, geboren 24 September 1661, gedoopt te Leiden, Hooglandschekerk, 27 September 1661, overleden te Delft 18 Augustus 1662 en aldaar begraven 20 dito.
2. HENDRIK, geboren 18 December 1662, gedoopt te Leiden, Pieterskerk, 22 December 1662, overleden te Leiden 26 November 1664, begraven te Delft 28 dito.
3. SOPHIA, geboren 29 Juni 1664, gedoopt te Leiden, Pieterskerk, 4 Juli 1664, overleden te Amsterdam 26 November 1701, ondertr. te Delft 8 Juli 1684 HUGO VAN DER HELST, predikant te Nootdorp, te Alkmaar 1686-1694, daarna te Amsterdam, overleden 1727⁽³²⁾. Uit dit huwelijk drie dochters.
4. MATTHEUS, geboren 3 Maart 1666, gedoopt te Leiden, Pieterskerk, 10 Maart 1666, onderkoopman in dienst van de O.I. Compagnie, ongetr. overleden 27 April 1691 op Barsora in Persie⁽³³⁾.
5. ELISABETH, geboren 15 Maart 1668, gedoopt te Leiden, Pieterskerk, 18 Maart 1668, tr. 1690 MATHIJS VAN SON.

Mr. HERMAN WYNHOFF (zoon van MELCHIOR, I.U.L., die „heeft beschreven

⁽²⁴⁾ M. Siegenbeek Geschiedenis der Leidsche Hoogeschool.

⁽²⁵⁾ Uit de eigenhandige aantekeningen van STEPHANUS MARCHAND en GEERTRUYT VERBURGH, aanwezig in familie-archief

⁽²⁶⁾ P. J. Blok en W. Martin, De senaatskamer der Leidsche Universiteit met catalogus der geschilderde portretten.

⁽²⁷⁾ de grosse aanwezig in familie-archief

⁽²⁸⁾ Seclusieboek A van de Weeskamer te Leiden.

⁽²⁹⁾ Attestatieboek Hoogduitse kerk te Leiden.

⁽³⁰⁾ Begraafboek Delft.

⁽³¹⁾ Geboorte- en overlijdens-data volgens de eigenhandige aantekeningen, genoemd in noot 25.

⁽³²⁾ Van Alphen, Nieuw Kerkelijk Handboek, jaargang 1908, bijlage P.

⁽³³⁾ Notaris W. van Ruyven te Delft, acte 3 November 1695.

⁽¹⁸⁾ de grosse van dit testament, op perkament, in familie-archief.

⁽¹⁹⁾ Notaris J. Angilles te Leiden.

de regten en costume van Overijsel" en SWANNA VAN BEVEREN⁽³⁴⁾, werd secretaris van den Raad van State zijnde, 27 Augustus 1586 benoemd tot Raadsheer in het Hof van Utrecht⁽³⁵⁾, overleden November 1595⁽³⁶⁾ (37), ondertr. te Delft 10 Mei 1586 Jonckvrouw ANNA BIESE, dochter van GERRIT, pensionaris van Delft en ANNA VAN HILLE⁽³⁸⁾.

Uit dit huwelijk⁽³⁹⁾:

1. ANNA, geboren te Utrecht, ondertr. te Leiden 4 Augustus 1604 RICHARD JEAN DE NERE, legerpredikant van den Prins van Oranje.
2. MARIA, „vrijster gestorven tot Lijden bij STEPHANUS MARCHAND“.
3. SARA, tr. 1628 FRANCOIS MARCHAND.

VERBURGH

I. JAN CORNELISZ. VERBURG (zoon van CORNELIS DIRKSZ. VERBURGH⁽³⁹⁾), evenals zijn vader brouwer in de Clock aan de oude Delft te Delft, geboren 1561⁽³⁸⁾, begraven te Delft 15 Mei 1631, ondertr. te Delft 16 Februari 1585 ANNA VERDELFT (dochter van GERRIT JANSZ., thesaurier-generaal en ACHIE PIETERSD. VAN DORP⁽³⁹⁾), geboren 1565, overleden 1638. Beide begraven in de oude kerk te Delft onder een zerk met de wapens VERBURGH en VERDELFT⁽⁴⁰⁾. Uit dit huwelijk 8 kinderen, o.a.:

II. HENDRIK VERBURGH, koopman te Amsterdam⁽⁴¹⁾, geboren 24 April 1597, overleden 28 Juli 1640, ondertr. te Delft 14 November 1626, na onderhandsche huwelijksche voorwaarden van 14 November 1626⁽⁴²⁾, tr. aldaar Oude kerk 29 November 1626 ELISABETH VAN DER AA (dochter van ADAM JACOBSZ. en GEERTRUYD ONDERWATER, die volgen), geboren omstreeks 1609, overleden 11 Mei 1691, oud 82 jaar⁽⁴⁰⁾, begraven te Delft, Oude kerk 15 Mei 1691 onder een zerk met de wapens VERBURGH en VAN DER AA⁽⁴⁰⁾. Zij vestigde zich, na den dood van haar man, weder te Delft⁽⁴³⁾ en testeerde 25 Januari 1690 voor notaris W. van Ruyven aldaar. Haar boedel werd verdeeld door haar beide dochters ANNA en GEERTRUYD⁽⁴⁴⁾.

Uit dit huwelijk⁽³³⁾:

1. CORNELIA, tr. WILHELMUS BAXCAMP, predikant te Klein Ammers.
2. ANNA, tr. ALBERTUS VAN GROENEWEGEN, med. doctor en commies van de Rekenkamer te 's-Gravenhage.
3. JAN, geboren 23 April 1633, ongeh. overleden te Delft 19 Juni 1689⁽⁴⁰⁾.
4. GEERTRUYD, tr. 1660 Mr. STEPHANUS MARCHAND.
5. ELISABETH, tr. PETRUS TEXELIUS, predikant in den Briel.

⁽³⁴⁾ Volgens „Geslacht register beginnende met JAN WYNHOFF 1449“, h.s. 18e eeuw, in familie-archief. Zie ook „de Navorscher“ 1859.

⁽³⁵⁾ Commissieboek Hof van Utrecht, fol. 366.

⁽³⁶⁾ Overluid te Utrecht 29 November 1595. (Overluidingen van den Dom).

⁽³⁷⁾ Notaris van Herwaarde te Utrecht, acte 6 April 1596, gepasseerd ten huize van Jonckfr. ANNA BIESE, weduwe des za. Raedtsheer WYNHOFF.

⁽³⁸⁾ „Geslacht register beginnende met CLAAS JANSE VERBURGH omtrent den jare 1400 Kerkmr. van de nieuwe kerk tot Delft“, h.s. 18e eeuw in familie-archief.

⁽³⁹⁾ „Geslacht register beginnende met GERRIT JANSE PER DELFT 1540“, h.s. 18e eeuw in familie-archief. Zie ook Elias, De Vroedschap van Amsterdam.

⁽⁴⁰⁾ Gemeente-archief Delft: Verzameling afbeeldingen van zerken in de kerken te Delft, door W. van der Lely, h.s. 18e eeuw.

⁽⁴¹⁾ Notaris Touw te Amsterdam, acte 22 April 1638.

⁽⁴²⁾ Deze huwelijksche voorwaarden, op perkament, in familie-archief.

⁽⁴³⁾ Notaris J. van Beest te Delft, acte 26 October 1641.

⁽⁴⁴⁾ Notaris W. van Ruyven te Delft, acte 8 April 1692.

ADAM JACOBS VAN DER AA (zoon van JACOB CLAASZ. en ELISABETH ADAMSDR. VAN DER BURCH⁽⁴⁵⁾), overleden te Delft voor November 1613. Zijn nagelaten boedel werd beheerd door de weeskamer te Delft⁽⁴⁶⁾. Hij tr. te Delft 9 April 1606 GEERTRUYD ONDERWATER (dochter van MATTHEUS JANSZ., brouwer in de drie sterren te Delft⁽⁴⁷⁾ en CORNELIA JANSDR. VAN MELISDIJCK⁽⁴⁸⁾), geboren 6 Februari 1586, overleden te Delft 5 Maart 1653 en begraven aldaar in de Oude kerk onder een zerk met de wapens VAN MELISDIJCK en CRUSERT⁽⁴⁹⁾. Zij hertr. te Delft 1618 NICOLAES GAIL.

Uit het 1e huwelijk⁽⁴⁶⁾:

1. JACOB, ongetr. overleden.
2. ELYSABETH, geboren omstreeks 1609, tr. 1626 HENDRIK VERBURGH.

VAN HOECKE

I. ADRIAEN VAN HOECKE, solliciteur militair te 's-Gravenhage⁽⁴⁶⁾, geboren te Brouwershaven, overleden te 's-Gravenhage Maart 1716, ondertr. aldaar 14 September 1659 JOHANNA BRECHTEL.

Uit dit huwelijk o.a.:

1. JOHANNES, gedoopt te 's-Gravenhage, Nieuwe kerk, 6 Juni 1660.
2. MARINUS, tr. 1690 CORNELIA VAN SON.
3. CHRISTOFFEL, volgt II.

II. CHRISTOFEL VAN HOECKE, gedoopt te 's-Gravenhage, Nieuwe kerk, 2 Februari 1665, solliciteur militair te 's-Gravenhage, ondertr. aldaar 17 Februari 1686 MARIA BENT, geboren aldaar. Zij testeerden 31 Maart 1716 voor notaris G. de Cretser te 's-Gravenhage, waarbij zij tot voogd over na te laten minderjarige kindskinderen benoemden MARINUS VAN HOECKE, predikant te Gorinchem.

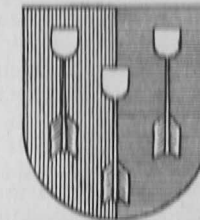
Uit dit huwelijk o.a.:

1. MICHEL, volgt III.

III. MICHIEL VAN HOECKE, geboren 1688, solliciteur militair te 's-Gravenhage, raad en voedschap aldaar, overleden aldaar November 1741, ondertr. als weduwnaar van RACHEL DE VRIES, te 's-Gravenhage 13 Maart 1729 ALIDA VLAERDINGERWOUT. De kinderen uit beide huwelijken worden vermeld in een transportacte te 's-Gravenhage dd. 20 Mei 1749.

Uit het 2e huwelijk o.a.:

Mr. ALEXANDER WILLEM VAN HOECKE, geboren 1735, vroedschap van Delft⁽⁵⁰⁾.

Van Hoecke

* ⁽⁴⁵⁾ „Geslacht register beginnende met CLAAS VAN DER AA“, h.s. 18e eeuw in familie-archief.

* ⁽⁴⁶⁾ Gemeente-archief Delft: Weeskamer comparitien, deel 2, fol. 379 e.v. en Dossier weeskamer betreffende de weeskinderen van ADAM JACOBS VAN DER AA.

⁽⁴⁷⁾ Nederland's Patriciaat 1915.

⁽⁴⁸⁾ „Geslacht register beginnende met AMELIS VAN MELISDIJK 1400“, h.s. 18e eeuw in familie-archief.

⁽⁴⁹⁾ Transportregisters van 's-Gravenhage, acte 3 Mei 1683.

⁽⁵⁰⁾ Gemeente-archief Delft: „Naamen, Wapenen en stamdeelen der Vroedschappen van Delft“, door Mr. W. van der Lelij. VAN HOECKE voert: 3 zilveren quarelen (vogelpijlen) op een van rood en blauw gedeeld veld. Zie over dit wapen De Nederlandsche Leeuw, 1937, kol. 281. Zie over VAN HOECKE ook „Een honderdtal Nederlandsche Families“ door Mr. Dr. J. C. Maris, blz. 148 e.v.

HOOGWERFF

I. DOEN JANS HOOGWERFF, woonde te Poortugaal, tr. 1e LEYCHIE CLAES, tr. 2e te Nieuw Beijerland (ondertr. te Poortugaal 6 Mei 1629) AGATHA JACOBS, geboren te Nieuw Beijerland.

Uit het 1e huwelijk 4 kinderen te Poortugaal gedoopt, o.a.:

1. JAN, volgt II.

Uit het 2e huwelijk 10 kinderen, o.a.:

2. JACOB HOOGWERFF⁽⁵¹⁾, gedoopt te Poortugaal 18 Maart 1635, secretaris van Geertruidenberg 1674-'77, president schepen aldaar 1679-1689, rentmeester der domeinen en geestelijke goederen aldaar 1678-1689, schout van Raamsdonk 1674-1689, vermeld als schout van Drimmelen en Standhazen in 1677 en 1682, als Gast- en H. Geesthuismeester te Geertruidenberg 1682, overleden te Geertruidenberg 1689, tr. te Poortugaal 15 Augustus 1666 ABIGAEL VAN BIJEMONT, dochter van Jacob en JOHANNA DE VLIAGER, geboren te Oud Beijerland, overleden te Geertruidenberg 1711, in welk jaar haar besloten testament werd geopend⁽⁵²⁾. Huwelijk kinderloos.

JACOB HOOGWERFF was administrateur van den boedel van zijn vader⁽⁵³⁾. Over dezen boedel werd in 1693 een regeling getroffen tusschen ABIGAEL VAN BIJEMONT weduwe JACOBUS HOOGWERFF en de overige erfgenamen, waaronder DOMINICUS, kleinzoon van DOEN JANS⁽⁵⁴⁾.

II. JAN HOOGWERFF, gedoopt te Poortugaal 21 Januari 1624, wijnkooper te Rotterdam, vertrok na 1655 naar Nantes in Frankrijk, tr. te Rotterdam 14 Augustus 1646 ADRIANA VAN ROYEN, geboren te Nieuw Beijerland. Uit dit huwelijk 7 kinderen te Rotterdam en daarna eenige te Nantes gedoopt, o.a.:

1. DOMINICUS, volgt III.

2. THEODORE (DIRK), geboren te Nantes, tr. te Rotterdam, Waalsche kerk, 5 Maart 1687 MARIANE CARON, geboren te Rouaan. Zij waren doopgeuigen van de kinderen van zijn broeder DOMINICUS.

III. DOMINICUS HOOGWERFF, gedoopt te Rotterdam 9 April 1654, tr. te Geertruidenberg 1700 ANNA CHRISTINA VAN SON.

Uit dit huwelijk :

1. JOHANNES, volgt IV.

IV. JOHANNES HOOGWERFF, gedoopt te Geertruidenberg 5 Mei 1701, werd 22 April 1721 commies ter recherche in de Kille en 16 Januari 1725 overgeplaatst naar 's-Hertogenbosch⁽⁵⁵⁾. Hij testeerde 7 Juli 1767 voor notaris B. Bours te 's-Gravenhage. De executeur van zijn boedel was MATHIJS HENDRIK VAN SON HZN., procureur te 's-Gravenhage⁽⁵⁶⁾. Hij ondertr. te Geertruidenberg 10 October 1721 JOHANNA VAN BERCHEM. Zie over haar geslacht, de genealogie DE WAERSEGGERE hiervoor.

Uit dit huwelijk⁽⁵⁷⁾ :

⁽⁵¹⁾ JACOB HOOGWERFF voert als wapen: „boven een springende wolf, onder een lelie“, volgens lakafdrukken op zijn brieven van 30-1-1689 en 8-3-1689 (rekwesten en adviezen aan de Rekenkamer der domeinen in Holland) en van 31-3-1687 (Missieven aan de zelfde Rekenkamer).

⁽⁵²⁾ Notaris M. van Tilburg te Geertruidenberg, acte No. 1297.

⁽⁵³⁾ Notaris J. van Bijemont te Poortugaal, acte 21 Juli 1682.

⁽⁵⁴⁾ Notaris M. Gerrits te Geertruidenberg, acte 3 Januari 1693.

⁽⁵⁵⁾ Copie-commissie-brieven admiraliteit op de Maze.

⁽⁵⁶⁾ Notaris J. Huijgens te 's-Gravenhage, acte 21 April 1777. Notaris B. Bours te 's-Gravenhage, acte 15 December 1783. Notaris J. H. Noordbeek te 's-Gravenhage, acte 8 Maart 1788.

⁽⁵⁷⁾ Zie Nederland's Patriciaat 1940, blz. 106.

Hoogwerff

V. ANNA CHRISTINA HOOGWERFF, geboren te Geertruidenberg, gedoopt aldaar 1 Januari 1723, overleden omstreeks 1777, tr. te Vucht 15 October 1742 Mr. GIJSBERTUS DE JONG, geboren te Schijndel, gedoopt te den Dungen 31 Januari 1718, advocaat en secretaris van Schijndel, overleden Mei 1779, zoon van GERARD DE JONG, heer van Beek en Donk en Frisselstein en JOHANNA JUDITH JOSSELIN.

Uit dit huwelijk :

1. JOHANNA JUDITH DE JONG tr. JACOBUS GERARDUS SWAEN.

VALLAREA

Vallarea

Mr. JOHAN VALLAREA (ook genoemd JOHAN HENDRIK of JOHAN HENDRIK FRANCOIS⁽⁵⁸⁾) schepen van 's-Gravenhage van 3 Maart 1674 - 27 September 1676, daarna commies van den Raadpensionaris PAGEL⁽⁵⁹⁾, overleden te 's-Gravenhage Juni 1709, ondertr. aldaar 24 Juni 1674 MARGARETA GRASWINKEL, dochter van Mr. GERARD, secretaris van 's-Gravenhage en CONSTANTIA VAN DEN HOVE, overleden te 's-Gravenhage Januari 1729.

Mr. J. VALLAREA kocht 1669 een huis aan de zuidzijde van de Nieuwe Molstraat, dat in 1730 door zijn kinderen werd verkocht. In 1688 kocht hij een huis aan de westzijde van de Burghwal naast de Luthersche kerk, voor f 11200.— In dit huis bleven zijn kinderen, ook na het overlijden van hun moeder, gevestigd⁽⁶⁰⁾.

Uit dit huwelijk :

1. FRANCOIS, gedoopt te 's-Gravenhage, Kloosterkerk 5 April 1675, jong overleden.
2. CONSTANTIA, gedoopt te 's-Gravenhage, Groote kerk, 10 Februari 1677, jong overleden.
3. GERARDUS, gedoopt te 's-Gravenhage, Groote kerk, 19 Februari 1679, overleden voor 1730.
4. ELISABETH, gedoopt te 's-Gravenhage, Groote kerk, 22 September 1680, ongehuwd overleden aldaar 13 Januari 1744, nalatende een vermogen van f 27000 dat zij aan haar zuster CONSTANTIA had vermaakt⁽⁶¹⁾, begraven aldaar, Kloosterkerk 21 Januari 1744.
5. CONSTANTIA, gedoopt te 's-Gravenhage, Groote kerk, 26 November 1684, testeerde 31 December 1744, 1 November 1672 en 12 December 1769 voor notaris D. Boot te 's-Gravenhage, ongehuwd aldaar overleden 30 Mei 1771, begraven Kloosterkerk 4 Juni 1771. Haar huis op de Luthersche burgwal werd voor f 10500.— verkocht en 26 Augustus 1771 getransporteerd aan de kerkeeraad van de Evang. Luthersche Gemeente.
6. Mr. FRANCOIS, gedoopt te 's-Gravenhage, Kloosterkerk, 26 Juli 1686, tr. 1731 JOHANNA GEERTRUYD VAN SON.

⁽⁵⁸⁾ Mr. JOHAN FRANCOIS VALLAREA, schepen van 's-Gravenhage 1674 voert als wapen: in blauw drie gouden schelpen. Zie Wapenboek van de Magistraat van 's-Gravenhage, door Mr. W. van der Lely, h.s. in Gemeente-archief te Delft.

⁽⁵⁹⁾ De Riemer, Beschrijving van 's-Gravenhage, deel III, blz. 163, 164.

⁽⁶⁰⁾ Notaris D. Boot te 's-Gravenhage, acte 11 Maart 1743.

⁽⁶¹⁾ Collaterale aangevingen van 's-Gravenhage.

INHOUD

	Blz.
Inleiding	3
Stamreeks van het in dit deel behandelde geslacht	5
Genealogisch overzicht	6
De bierbrouwerijen van Geertruidenberg	9
I MATHIJS SYMONS VAN SON	21
II CORNELIA VAN SON	30
IIa GEERTRUYD VAN SON	32
IIb SIMON VAN SON	36
IIc COMMERA VAN SON	39
IId CATHARINA VAN SON	41
IIe JOHAN VAN SON	43
IIf ADRIANA VAN SON	46
IIg AUGUSTINUS VAN SON	49
III MATHIJS VAN SON	53
IIIa CORNELIA VAN SON	65
IIIb MATHIJS JANS VAN SON	67
IIIc ANNA CHRISTINA VAN SON	68
IIId CHRISTINA CORNELIA VAN SON	70
IIIe JOHANNA GEERTRUYD VAN SON	71
IIIf COMMERA CATHARINA VAN SON	72
IIIg CORNELIA VAN SON	73
IIIh MACHTELINA ADRIANA VAN SON	73
IIIi ELISABETH ANNA VAN SON	75
IV CORNELIA MARIA VAN SON	75
IVa ANNA ELISABETH VAN SON	78
IVb SARA MARINA VAN SON	79
De 16 kwartieren van de kinderen van MATHIJS VAN SON en ELISABETH MARCHAND	82
Genealogische aantekeningen over aanverwante geslachten	84
DE WAERSEGGERE — COSTER — VAN BERCHEM	84
VAN NES	87
BELLAERT	89
SCHUYFFHIL	90
GRUYTERS	92
MARCHAND — WYNHOFF	94
VERBURGH — VAN DER AA	96
VAN HOECKE	97
HOOGWERFF	98
VALLAREA	99

GESCHIEDENIS
EN GENEALOGIE

VAN HET GEBLACHT

VAN SON

ERTLIDE GEHEETEN VAN BROECHOVEN

DOOR

H. J. A. VAN SON

DEEL V

DE TAK TE GEERTRUIDENBERG
(176 EN 18e EEUW)

1018

